

TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0058

Energiatermelési, energiafelhasználási és hulladékgazdálkodási technológiák vállalati versenyképességi, városi és regionális hatásainak komplex vizsgálata és modellezése

Projektvezető: Dr. Szerb László PTE KTK egyetemi tanár

5. tevékenység: Az ökológiailag fenntartható technológiák társadalmi elfogadottságának vizsgálata

A tevékenység vezetője: Dr. Törőcsik Mária PTE KTK egyetemi tanár

A kutatások vezetője: Dr. Szűcs Krisztián PTE KTK egyetemi adjunktus

A Dél-dunántúli régió lakosságának energiaforrásokkal, energiatudatossággal, környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdje és magatartása

A Dél-dunántúli régió felnőtt lakosságát reprezentáló minta személyes megkérdezésének összefoglaló eredményei

Kutatási tanulmány

Készítette: Németh Péter

PTE KTK Gazdálkodástani Doktori Iskola PhD hallgató

Kiadó: Pécsi Tudományegyetem

ISBN 978-963-642-990-4

Pécs, 2013

1. A kutatás célja

A kutatás fő célja a magyar lakosság környezetbarát és ökológiailag fenntartható technológiákkal kapcsolatos társadalmi elfogadottságának vizsgálata. Ennek részeként személyes megkérdezésen alapuló kutatások történtek: egy 2000 fős országos vizsgálat után a Dél-dunántúli régióban is személyes megkérdezések zajlottak, melynek során 800 fővel készültek kérdőíves interjúk.

Ennek eredményei más feladatok megvalósítását is támogatják, hiszen a reprezentatív mintán történő országos megkérdezés eredményei viszonyítási alapot szolgáltatnak a regionális és Pécs városa szintű eredmények értelmezéséhez. Így képet kaphatunk a régió, illetve Pécs az ország többi egységeihez viszonyított helyzetéről, így láthatóvá válnak a helyi sajátosságok is.

A terepmunka során keletkezett adatbázist SPSS program segítségével elemeztük, egy- és sokváltozós módszerek alkalmazásával. Az eredményeket jelen tanulmányban mutatjuk be.

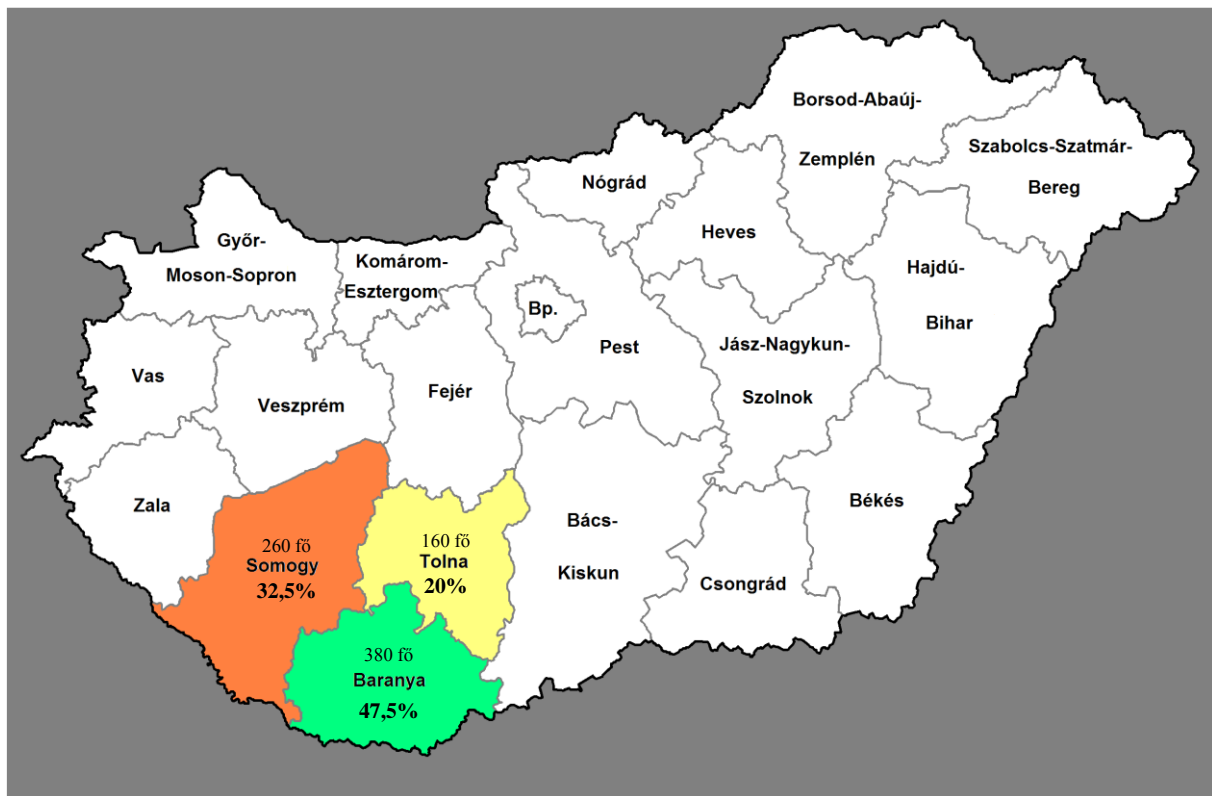
2. Módszertan, alapsokaság

A régiós, 800 főt érintő személyes megkérdezések 2013 nyarán zajlottak. A kutatás alapsokaságának a Dél-dunántúli régió 18-75 éves lakosságát tekintettük. A régió lakosságának száma a KSH 2012. január 1-i adata alapján kb. 730 000 fő. A nem egészen pontos szám abból adódik, hogy a KSH honlapján közzétett adatok nem éves, hanem korcsoportos bontásban vannak és a 18-19 évesek számát aránybecsléssel kellett meghatározni. A megkérdezettek megye szerinti bontását az 1. ábra mutatja be.

A kutatás során a következő, a fő cél elérését támogató és az értelmezések háttérét adó témaköröket vizsgáltuk:

- demográfiai jellemzők,
- energiaforrások, energiatudatosság, környezetvédelem,
- szabadidő eltöltése, szabadidős szokások,
- internetezési szokások,
- életszervezéshez, életstílushoz kapcsolódó jellemzők,
- vásárlási szokások, attitűdök.

1. ábra: A megkérdezettek megoszlása megyék szerint (n=800). Forrás: saját szerkesztés

3. A minta demográfiai jellemzői

A kutatásban résztvevők demográfia jellemzőit az 1. táblázat foglalja össze. A válaszadók 48,4%-a férfi, 51,6%-a pedig nő. 24,8% azok aránya, akik legfeljebb 29 évesek. 58% a 30-59 évesek aránya, a 60 év felettiak pedig 17,2%-nyian vannak a mintában. A megkérdezettek lakóhelyének településtípusát tekintve 30,1% a megyei jogú városban élők aránya, 24,3% az egyéb 10.000 főnél nagyobb településen élők. A 2.000 és 10.000 fős településeken élők 17,3%-nyian vannak, míg a 2.000 főnél kisebb településeken élők aránya 28,4%. Akinek legfeljebb általános iskolai végzettsége van, azok aránya 16,5% a teljes mintában. Szakiskolában 31,3%-nyian, középiskolában pedig 34,6%-nyian tanultak, ami a legmagasabb iskolai végzettségük. 10,9% a főiskolán végzettek és 6,3% az egyetemen végzettek aránya. 0,5% nem válaszolt erre a kérdésre.

A saját háztartásuk jövedelmi helyzetét vegyesen értékelik a megkérdezettek: 7%-nyian mondták azt, hogy az alapvető dolgokra sem elég a jövedelmük. 43,6% nyilatkozott úgy, miszerint a hó végéig éppen kitarat a pénzüik. 33,9% azok aránya, akiknek van pénzüik az alapvető dolgokra, és még egy-két extrát is megengedhetnek maguknak. Aki könnyedén meg

tud vásárolni mindent, és még félre is tud tenni, azok aránya 6,1%. Nem válaszolt a kérdésre 9,4%.

A 800 megkérdezett 21%-a egyedülálló, 13,8% párkapcsolatban él, illetve 42,1% azok aránya, akik házasok. 8,5% elvált, 7,6% özvegy, 7% pedig élettársi kapcsolatban él. 30,8%-nak nincs gyereke. 21,8%-nak egy gyereke van, 34,5%-nak pedig kettő. A három gyerekkel rendelkezők aránya 8%, míg 5%-nak van ennél is több gyermeke. 71,9% nyilatkozott úgy, hogy nincs unokája. 9,6%-nak egy, 6,8%-nak kettő, 4,3%-nak három, 7,5%-nak pedig négy vagy annál is több unokája van.

A lakóhely jellemzését tekintve: legmagasabb arányban azok vannak a válaszadók között, akik családi házban élnek (59,9%). 22,3% a panelházban, míg 14% a téglá emeletes házban lakók aránya. Leginkább jellemző, hogy partnerrel, gyerekekkel együtt élnek a megkérdezettek (34,6%), ugyanakkor a partnerrel, gyerek nélkül élők aránya is jelentős (22,5%). 16,3% él a szüleivel, 15,9% pedig egyedül. A lakóhely alapterületét vizsgálva: legmagasabb arányban 51-65 m²-es lakásban/házban élnek a megkérdezettek (26,6%). 21,8% a 81-100 m²-es lakásban/házban élők aránya, 18,5% pedig a 66-80 m²-esben. Az egy háztartásban együtt élők számát vizsgálva: leginkább az jellemző, hogy legfeljebb 4 fő él a háztartásban (1 fős háztartások aránya – 16%, 2 fős – 28,5%, 3 fős – 23%, 4 fős – 19,8%).

A válaszadók körében 74,9% azok aránya, akik rendelkeznek otthonukban interneteléréssel. 33,6% azok aránya, akiknek okostelefonjuk van, valamint 23,8% azoké, akiknek mobilinternet elérhetőségük van.

1. táblázat: A demográfiai jellemzők bemutatása.

nem	fő	% (n=800)
férfi	387	48,4%
nő	413	51,6%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

kor	fő	% (n=800)
19 év alatti	44	5,5%
20-29 éves	154	19,3%
30-39 éves	145	18,1%
40-49 éves	159	19,9%
50-59 éves	160	20,0%
60-69 éves	91	11,4%
70 év feletti	47	5,9%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

ingatlan típusa	fő	% (n=800)
családi ház	479	59,9%
sorház	29	3,6%
emeletes ház (téglából)	112	14,0%
panelház	178	22,3%
egyéb	2	0,3%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

háztartás típusa	fő	% (n=800)
szülőkkel együtt	130	16,3%
szülőkkel, nagyszülőkkel együtt	13	1,6%
kortársaimmal együtt (közös lakásbérlet)	4	0,5%
egyedül	127	15,9%
partnerrel gyerek nélkül	180	22,5%
partnerrel gyerekekkel	277	34,6%
partner nélkül gyerekekkel	53	6,6%
egyéb	16	2,0%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

1. táblázat folytatása

lakóhely településtípusa	fő	% (n=800)
megyei jogú város	241	30,1%
10.000+ település	194	24,3%
2.000-10.000 település	138	17,3%
-2.000 település	227	28,4%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

legmagasabb iskolai végzettség	fő	% (n=800)
általános iskola	132	16,5%
szakiskola, szakmunkásképző	250	31,3%
középiskola	277	34,6%
főiskola	87	10,9%
egyetem	50	6,3%
nem válaszolt	4	0,5%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

háztartás jövedelmi helyzetének szubjektív megítélése	fő	% (n=800)
Arra sem elég a havi jövedelmem/ünk, hogy az alapvető dolgokat megvásároljam/uk.	56	7,0%
Az alapvető dolgokat meg tudom/juk vásárolni, de másra nincs pénzem/ünk, a hó végéig éppen kitart.	349	43,6%
Meg tudom/juk vásárolni az alapvető dolgokat és egy-két extra kiadást is megengedhetek/ünk	271	33,9%
Könnyedén meg tudom/juk vásárolni, amire szükségem/ünk van, és még félre is tudok/unk tenni.	49	6,1%
nem válaszolt	75	9,4%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

családi állapot	fő	% (n=800)
egyedülálló	168	21,0%
párkapcsolatban él	110	13,8%
házas	337	42,1%
elvált	68	8,5%
özvegy	61	7,6%
élettársi kapcsolatban él	56	7,0%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

internetelérés	fő	% (n=800)
van az otthonában	599	74,9%
nincs az otthonában	201	25,1%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

lakóhely alapterülete	fő	% (n=800)
50 m ² alatt	131	16,3%
51-65 m ²	212	26,6%
66-80 m ²	148	18,5%
81-100 m ²	175	21,8%
100 m ² felett	134	16,7%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

egy háztartásban együtt élők	fő	% (n=800)
1 fő	128	16,0%
2 fő	228	28,5%
3 fő	184	23,0%
4 fő	158	19,8%
5 fő	60	7,5%
6 vagy több fő	42	5,3%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

gyerekek száma	fő	% (n=800)
nincs gyereke	246	30,8%
1 gyerek	174	21,8%
2 gyerek	276	34,5%
3 gyerek	64	8,0%
4 vagy több gyerek	40	5,0%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

unokák száma	fő	% (n=800)
nincs unokája	575	71,9%
1 unoka	77	9,6%
2 unoka	54	6,8%
3 unoka	34	4,3%
4 vagy több unoka	60	7,5%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

okostelefon	fő	% (n=800)
rendelkezik okostelefonnal	269	33,6%
nem rendelkezik okostelefonnal	531	66,4%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

mobilinternet	fő	% (n=800)
rendelkezik mobilinternettel	190	23,8%
nem rendelkezik mobilinternettel	610	76,3%
<i>összesen</i>	<i>800</i>	<i>100,0%</i>

Forrás: saját szerkesztés

Az energiaforrásokhoz, energiatudatossághoz és környezetvédelemhez kapcsolódó kérdések esetén azok demográfiai háttérét is megvizsgáljuk, vagyis bemutatjuk azt, hogy a kérdések eredményeiben milyen különbségek figyelhetők meg az egyes demográfiai csoportokat tekintve. Ezt szürke háttérrel jelezzük a szövegben, továbbá a tanulmány mellékletei között jelenítjük meg a hozzájuk kapcsolódó ábrákat. A vizsgált demográfiai jellemzők: nem, kor, településtípus, iskolai végzettség.

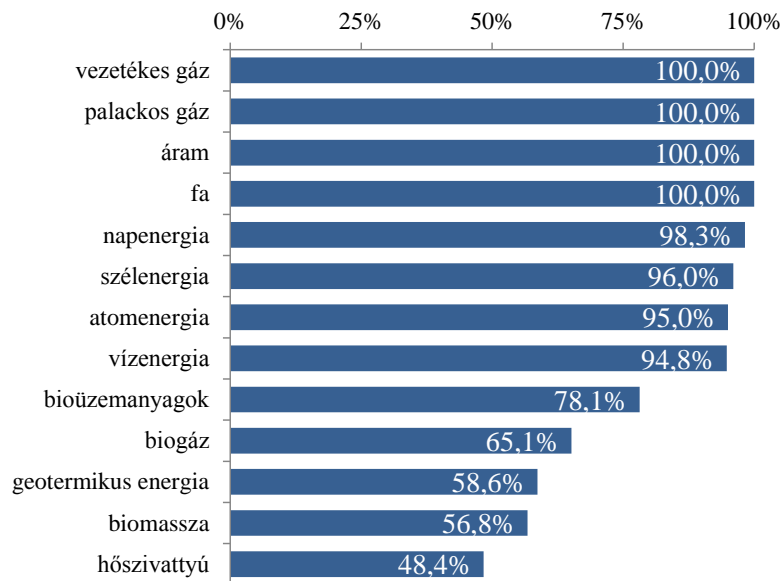
A demográfiai háttérelmézések során kizárólag a 95%-os megbízhatósági szinten igazolható, szignifikáns eredményeket mutatjuk be.

4. Energiaforrások, energiatudatosság, környezetvédelem

A megkérdezés során vizsgáltuk a válaszadók körében az egyes energiaforrások ismertségét, szimpátiáját, használatát, valamint azt, hogy mennyire tartják azokat környezettudatos megoldásnak. A vizsgálat fókuszában volt még az energetikai célokból megvalósuló/megvalósítandó korszerűsítések, és az ezekhez kapcsolódó pályázatok ismerete és az azokkal kapcsolatos attitűdök. Arra is kitértünk, hogy a megkérdezésben résztvevő 800 fő milyen módon spórol az energiával, valamint, hogy milyen a viszonyuk a környezethez, milyen mértékben tartják környezetbarátnak a saját viselkedésüket. A témakörhöz kapcsolódóan azt is elemeztük, hogy a válaszadók milyen mértékben tartják magukat újítónak, újdonságokat elfogadónak.

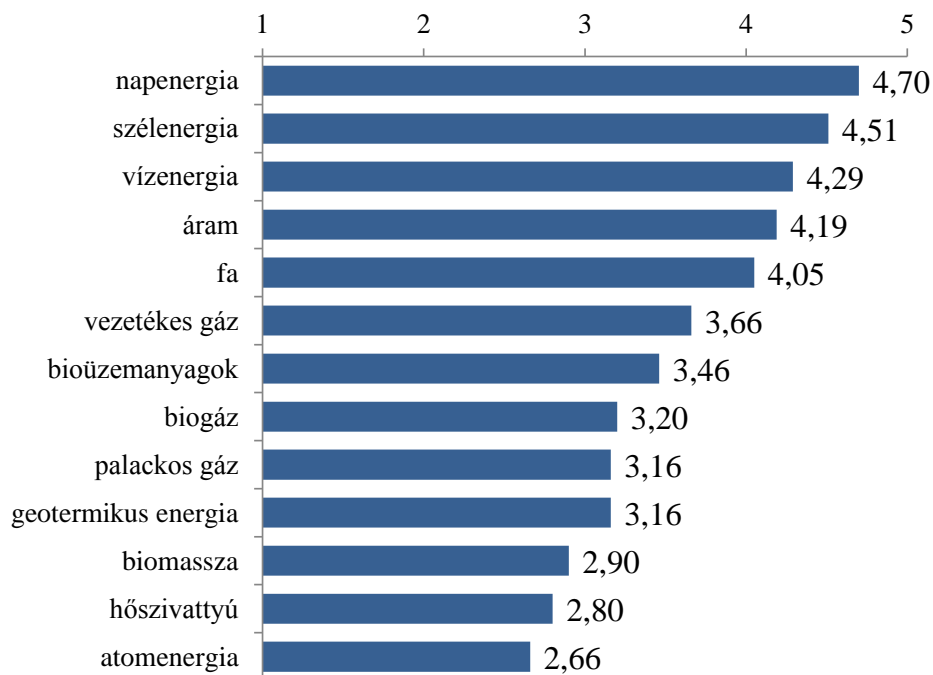
A megkérdezettek kivétel nélkül ismerik a vezetékes gázt, a palackos gázt, az áramot és a fát, mint energiaforrást (2. ábra). Magas arányban ismerik továbbá a napenergiát, a szélenergiát, az atomenergiát és a vízenergiát. Alacsonyabb az ismertsége a bioüzemanyagoknak, a biogáznak, a geotermikus energiának, a biomasszának és a hőszivattyúnak.

2. ábra: Energiaforrások ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?”
(n=800). Forrás: saját szerkesztés

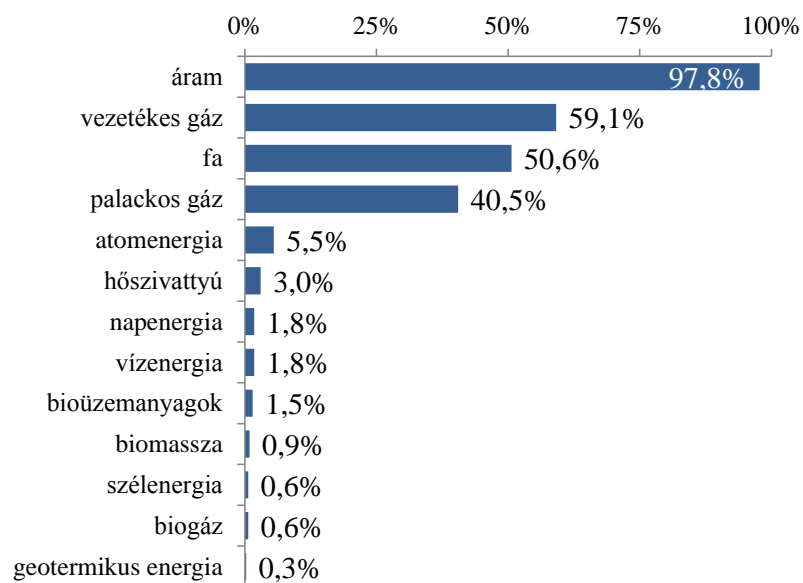
A napenergia, a szélenergia, a vízenergia, az áram és a fa a leginkább szimpatikus energiaforrások (3. ábra). Legkevésbé az atomenergia, a hőszivattyú és a biomassza szimpatikus a válaszadók számára.

3. ábra: Energiaforrások szimpátiája: „Mennyire szimpatikusak az alábbi energiaforrások Önnek?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók arra is választ adtak, hogy jelenleg milyen jellegű energiaforrásokat használnak (4. ábra); ebből kiderül, hogy az áramot használják a legmagasabb arányban. A megkérdezettek több mint fele használ vezetékes gázt, illetve fát. Kb. 40% használ palackos gázt. Az atomenergiát használók aránya 5,5%, a hőszivattyút használóké pedig 3%. A többi energiaforrást ehhez képest elenyésző arányban használják.

4. ábra: Energiaforrások használata: „Használja az alábbi energiaforrásokat jelenleg?”
(n=800). Forrás: saját szerkesztés

Akik ismerik az adott energiaforrásokat, azok értékelték azt is, hogy milyen mértékben gondolják ezeket környezetbarát energiaforrásoknak (5. ábra). A megkérdezettek eginkább a napenergiáról, a szélenergiáról, a vízenergiáról és a geotermikus energiáról gondolják ezt. Legkevésbé környezetbarátnak az atomenergiát, a palackos gázt, a vezetékes gázt, a fát és az áramot tartják.

A vizsgált energiaforrások tekintetében a demográfiai háttérelmézés arra mutatott rá, hogy a férfiak jellemzően jobban ismerik az energiaforrásokat. Az alternatív, illetve a megújuló energiaforrások terén ezeken kívül azt is mutatják az eredmények, hogy jellemzően a 30-59 évesek, a nagyobb településen élők és a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők ismerik ezeket magasabb arányban.

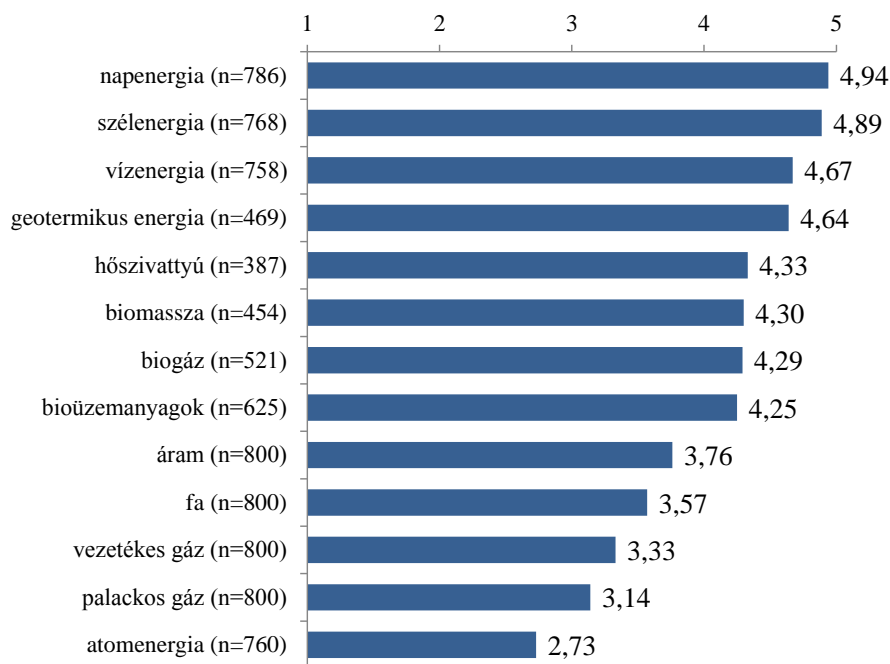
Az energiaforrások szimpátiáját is mértük: a férfiak esetén jellemzőbb, hogy az átlagosnál magasabb szimpátiáértéket adtak meg. Az alternatív és a megújuló energiaforrások jellemzően szimpatikusabbak a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők és a nagyobb

településeken élők körében. A fa, a vezetékes gáz és a palackos gáz az alacsony iskolai végzettségűek körében kapott az átlagosnál magasabb értéket.

Az *energiaforrások használata* terén a következő releváns demográfiai különbségeket emelhetjük ki: a vezetékes gázt a magas iskolai végzettségűek használják az átlagosnál magasabb arányban. A fát és a palackos gázt az alacsony iskolai végzettségűek, valamint a kisebb településeken élők használják inkább. Az atomenergiát a válaszok alapján a 18-29 évesek használják az átlagosnál magasabb arányban.

A napenergiát az idősebb válaszadók tartják inkább *környezetbarátnak*, a vízenergiát a fiatalabbak, a geotermikus energiát a 20-59 évesek, a hőszivattyút a 20-59 évesek és a férfiak, a fát az idősebb válaszadók, valamint az alacsonyabb iskolai végzettségűek. Az atomenergiát a férfiak és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők gondolják az átlagos értéknél inkább környezetbarátnak.

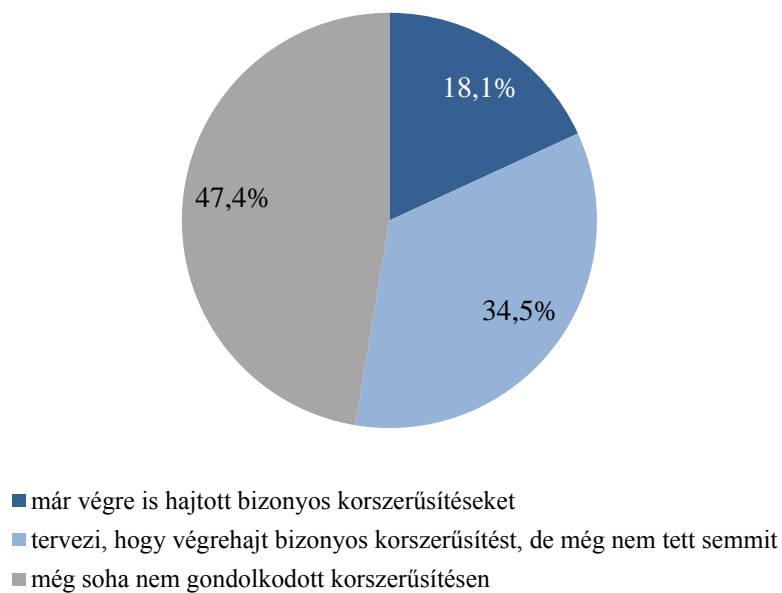
5. ábra: Energiaforrások környezetbarát jellegének megítélése: „Mennyire gondolja környezetbarátnak az alábbi energiaforrásokat?” (azok körében, akik ismerik az adott energiaforrást). Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók 18,1%-a mondta azt, hogy végrehajtottak bizonyos korszerűsítéseket abból a célból, hogy kevesebbet fizessenek az energiáért. 34,5%-nyian még csak tervezik ezt, 47,4% pedig arról számolt be, hogy még nem is gondolkodtak korszerűsítésen (6. ábra).

Az átlagosnál magasabb arányban hajtottak már végre korszerűsítést az 50 évnél idősebb válaszadók, a megyei jogú városban és a 2000 főnél kisebb településen élők, valamint azok, akiknek legalább középiskolai végzettségük van. Magasabb arányban vannak a 30-59 évesek és a magasabb iskolai végzettségűek azok körében, akik tervezték, de még nem hajtottak végre korszerűsítést.

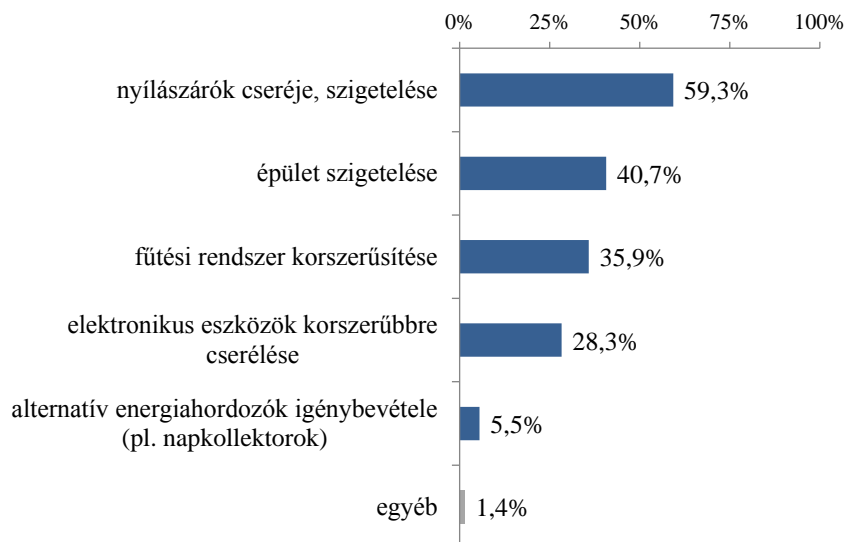
6. ábra: Korszerűsítés energiaspórolás céljából: „Gondolkodott már Ön azon, hogy otthonát átalakítja/korszerűsíti oly módon, hogy azután kevesebbet fizessen az energiáért?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Akik végrehajtottak már valamilyen korszerűsítést, azok legmagasabb arányban nyílászárók cseréjével, szigetelésével, valamint az épület szigetelésével léptek az energiaspórolás felé (7. ábra). A korszerűsítést végrehajtók között kb. minden harmadik korszerűsítette a fűtési rendszert, minden negyedik pedig az elektronikus eszközeit cserélte korszerűbbekre.

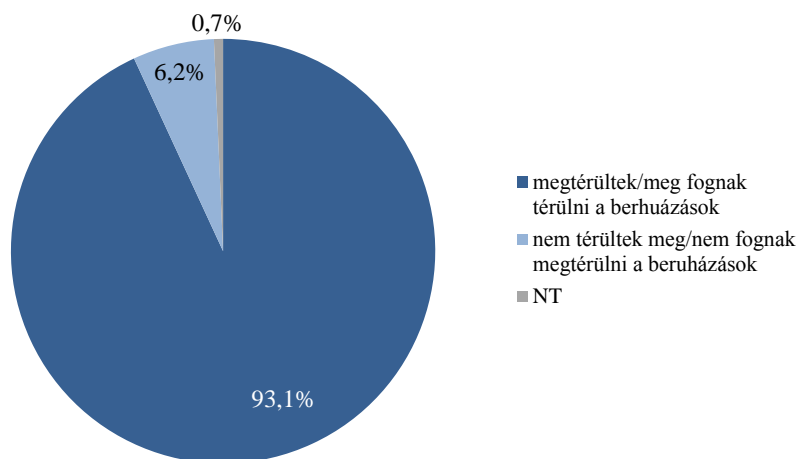
A nyílászárók cseréje, illetve az épület szigetelése inkább jellemző a megyei jogú városokban és a 2000 főnél kisebb településeken élők körében. Az elektronikus eszközök cseréje a 30-59 évesekre, valamint a megyei jogú városokban élőkre jellemzőbb inkább az átlagoshoz képest.

7. ábra: Végrehajtott korszerősítések: „Milyen korszerősítéseket hajtott már Ön (vagy a lakóközösség) végre?” (n=145, akik hajtottak már végre korszerősítést). Forrás: saját szerkesztés

Akik már megvalósítottak valamilyen korszerősítést, ők átlagosan 496 ezer forintot költöttek arra. Körükben leginkább az jellemző, hogy úgy vélik, hogy a korszerősítések megtérültek vagy meg fognak térülni a jövőben (8. ábra); a korszerősítéseket már végrehajtották 93,1% mondta ezt. 6,2% azok aránya, akik szerint soha nem térülnek meg az ilyen jellegű befektetések, 0,7% nem tudott válaszolni a kérdésre.

8. ábra: Korszerősítések megtérülése: „Megítélése szerint anyagi értelemben véve megtérültek, vagy meg fognak térülni ezek a beruházások?” (n=145, akik hajtottak már végre korszerősítést). Forrás: saját szerkesztés

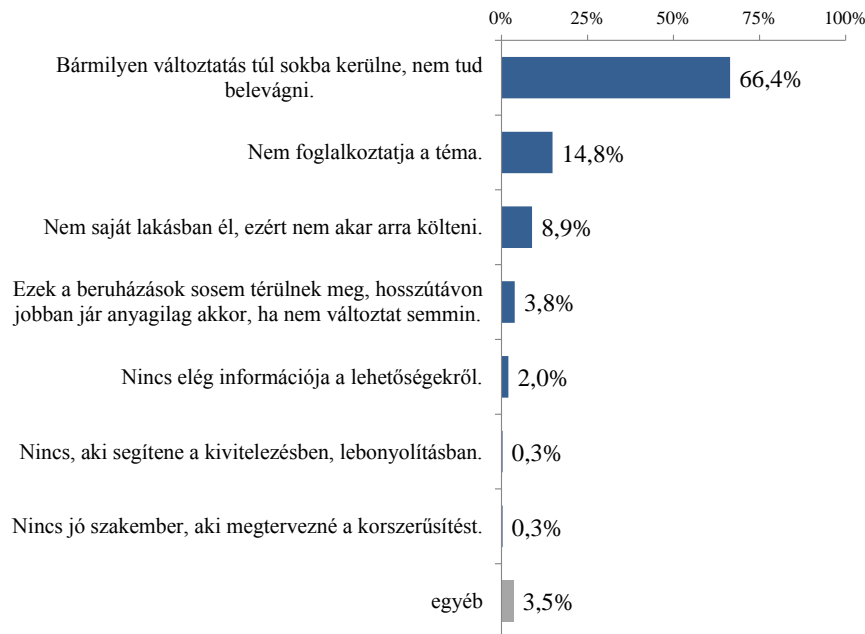
Aki szerint megtérültek/meg fognak térülni ezek a beruházások, azt mondták, hogy a megtérülés átlagosan 6 év alatt.

Akik nem hajtanak végre korszerűsítést, azok leginkább azért nem, mert bármilyen változtatás túl sokban kerülne, ezért nem tudnak belevágni (Akit *nem foglalkoztat a téma*, azok körében magasabb arányban vannak azok, akik közepes méretű településen élnek. Az átlagosnál magasabb arányban említették a kisebb településen élők és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők azt, hogy *túl sokba kerülne*, ezért nem kezdenek bele a korszerűsítésbe. Aki szerint *a beruházás nem térülne meg soha*, azok körében az átlagoshoz képest magasabb arányban vannak a megyei jogú városok lakói. A kisebb településeken élők jellemzően inkább hivatkoznak arra, hogy *nincs elég információjuk a korszerűsítésekkel kapcsolatban*. A 18-39 évesek és a nagyobb települések lakói az átlagosnál magasabb arányban mondták azt, hogy *nem saját lakásban élnek*, ezért nem gondolkoznak korszerűsítésen.

9. ábra). Ezt a lehetőséget a korszerűsítést eddig még nem végrehajtották 66,4%-a mondta. Alacsony arányban említették a válaszadók azt a lehetőséget, miszerint nem foglalkoztatja őket ez a téma (14,8%). 8,9% azok aránya, akik nem saját lakásban élnek, ezért ott nem változtatnának a dolgokon. Egyéb említést 3,5%-nyian adtak, ezek között leginkább jellemző, hogy azt mondták, hogy panelban nem megoldható a felújítás, de olyan említés is volt, hogy korukra hivatkoztak a válaszadók, mint gátló tényezőről, illetve arra, hogy hamarosan elköltöznének az adott helyről.

Akit *nem foglalkoztat a téma*, azok körében magasabb arányban vannak azok, akik közepes méretű településen élnek. Az átlagosnál magasabb arányban említették a kisebb településen élők és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők azt, hogy *túl sokba kerülne*, ezért nem kezdenek bele a korszerűsítésbe. Aki szerint *a beruházás nem térülne meg soha*, azok körében az átlagoshoz képest magasabb arányban vannak a megyei jogú városok lakói. A kisebb településeken élők jellemzően inkább hivatkoznak arra, hogy *nincs elég információjuk a korszerűsítésekkel kapcsolatban*. A 18-39 évesek és a nagyobb települések lakói az átlagosnál magasabb arányban mondták azt, hogy *nem saját lakásban élnek*, ezért nem gondolkoznak korszerűsítésen.

9. ábra: Korszerűsítéseket gátló tényezők: „Mi az oka annak, hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket, átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei csökkentésében?” (n=655, akik nem hajtottak még végre korszerűsítést). Forrás: saját szerkesztés

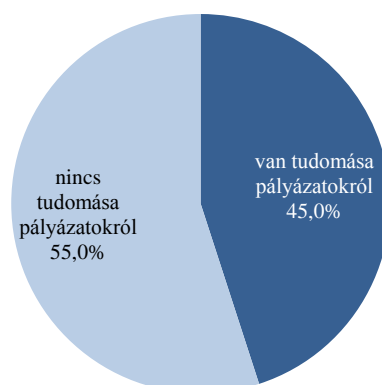

A megkérdezésben résztvevők 55%-ának nincs tudomása épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatokról (Az épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatokat az átlagosnál magasabb arányban ismerik a 30-69 évesek, a nagyobb településeken élők és a magas iskolai végzettséggel rendelkezők.

10. ábra).

Az épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatokat az átlagosnál magasabb arányban ismerik a 30-69 évesek, a nagyobb településeken élők és a magas iskolai végzettséggel rendelkezők.

10. ábra: Épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatok ismertsége: „Van-e Önnek tudomása arról, hogy rendelkezésre állnak/álltak pályázati források

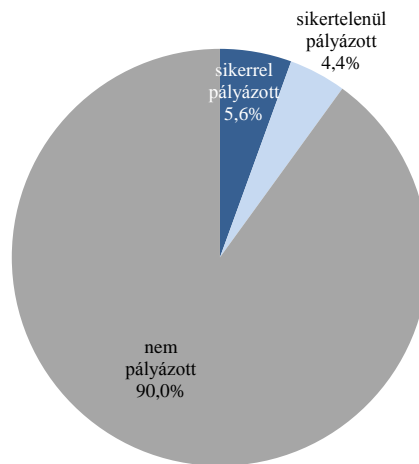

épületenergetikai fejlesztésekre?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A pályázati lehetőséget ismerők 90%-a még soha nem pályázott. 5,6% azok aránya, akik pályáztak már sikerrel, míg 4,4%-nyian sikertelenül pályáztak (11. ábra).

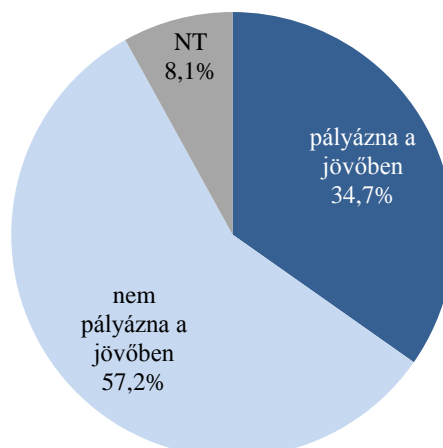
Az átlagosnál magasabb arányban pályáztak sikerrel a megyei jogú városok lakói.

11. ábra: Épületenergetikai fejlesztésekre való pályázás: „Pályázott már korábban Ön épületenergetikai fejlesztésekre?” (n=360, akik ismernek pályázati lehetőséget). Forrás: saját szerkesztés

A pályázati lehetőséget ismerők 34,7%-a mondta azt, hogy szívesen pályázná a jövőben épületenergetikai fejlesztésre. 57,2% azok aránya, akik nem pályáznának, és 8,1% nem válaszolt a kérdésre (12. ábra).

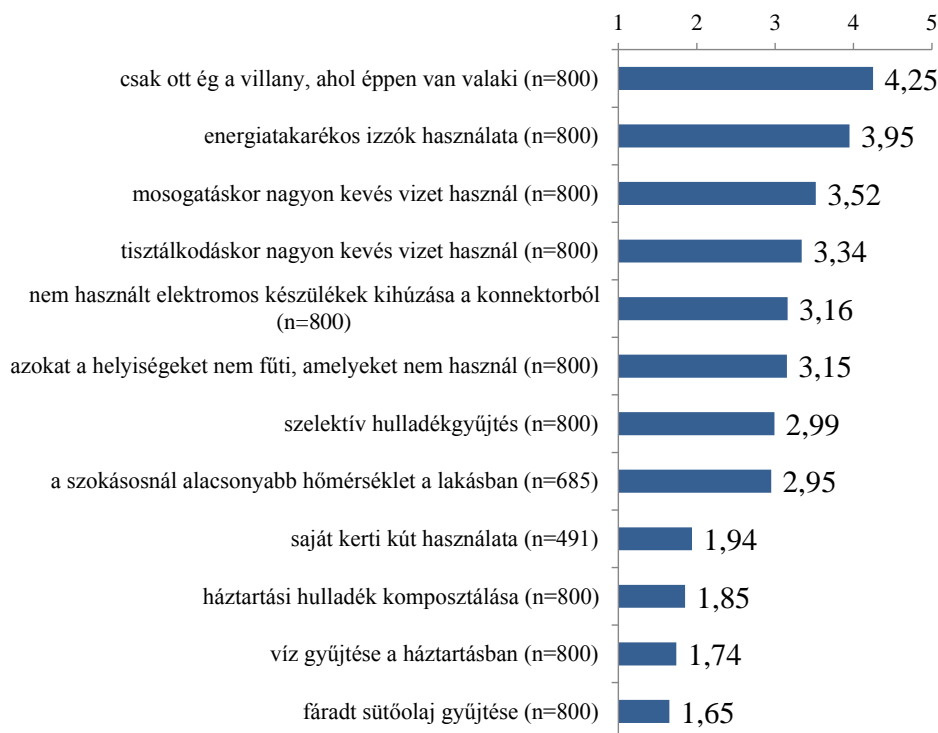
12. ábra: Épületenergetikai fejlesztésekre való pályázási hajlandóság a jövőben: „Pályázná-e Ön a jövőben épületenergetikai fejlesztésekre?” (n=360, akik ismernek pályázati lehetőséget). Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók körében leginkább az jellemző, hogy csak ott ég a villany, ahol éppen van valaki, valamint elterjedt az energiatakarékos izzók használata. A tevékenységek között legkevésbé jellemző a fáradt sütőolaj gyűjtése, a víz gyűjtése a háztartásban, a háztartási hulladék komposztálása, valamint a saját kerti kút használata (13. ábra).

Az energiatakarékos izzók használata az átlagosnál magasabb arányban jellemző a magas iskolai végzettségűekre. Az 50 évnél idősebbek körében magasabb azok aránya, akiknél csak ott ég a villany, ahol van valaki. A szelektív hulladékgyűjtés a válaszadók körében az átlagosnál inkább jellemző az 50-69 évesekre, valamint azokra, akik nagyobb településeken élnek. A lakásban a szokásosnál alacsonyabb hőmérséklet inkább jellemző azokra, akik megyei jogú városokban és 2000 főnél kisebb településeken élnek, valamint azokra, akiknek legalább középiskolai végzettségük van. Mosogatás és tisztálkodás során kevesebb vizet használnak az 50 évnél idősebbek és a 2000 főnél alacsonyabb lélekszámú településeken élők. A nőkre, az 50 évnél idősebbekre és az alacsony iskolai végzettségűekre inkább jellemző, hogy nem fűtik azokat a helyiségeket, amiket nem használnak.

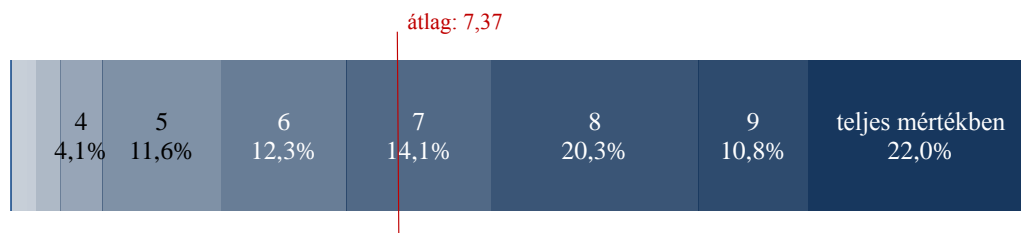
13. ábra: Energiával, energiaspórolással kapcsolatos tevékenységek a háztartásban: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A környezetvédelemre és a környezettudatosságra is kitért a vizsgálat. A megkérdezettek átlagosan (tízfokozatú skálán) 7,37-re értékelték a természethez való közelségüket (14. ábra).

A 30 évnél idősebbek és a főiskolát, valamint egyetemet végzettek az átlagoshoz képest inkább közelebb érzik magukat a természethez.

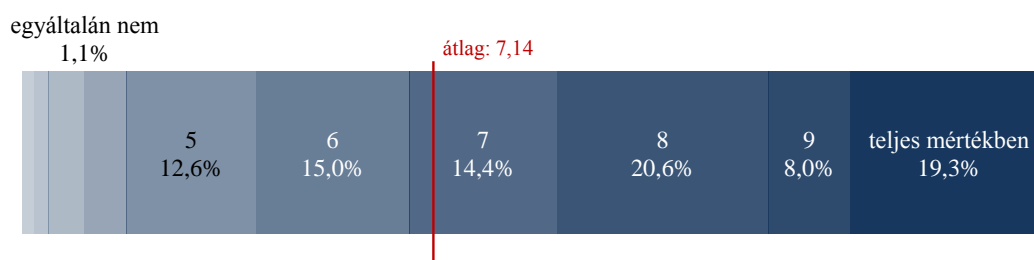
14. ábra: Mennyire érzik magukat közel a természethez a válaszadók: „Mennyire érzi Ön közel magát a természethez?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Átlagosan 7,14-es értéket adtak meg azzal kapcsolatban a megkérdezésben résztvevők, hogy mennyire tartják magukat környezetbarátnak, környezetvédőnek (15. ábra).

A magas iskolai végzettségűek az átlagoshoz képest magasabbra értékelték saját maguk hozzáállását a környezethez, környezetvédelmi kérdésekhez.

15. ábra: Mennyire érzik magukat környezetbarátnak, környezetvédőnek a megkérdezettek: „Mennyire tartja magát környezetbarátnak, környezetvédőnek?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

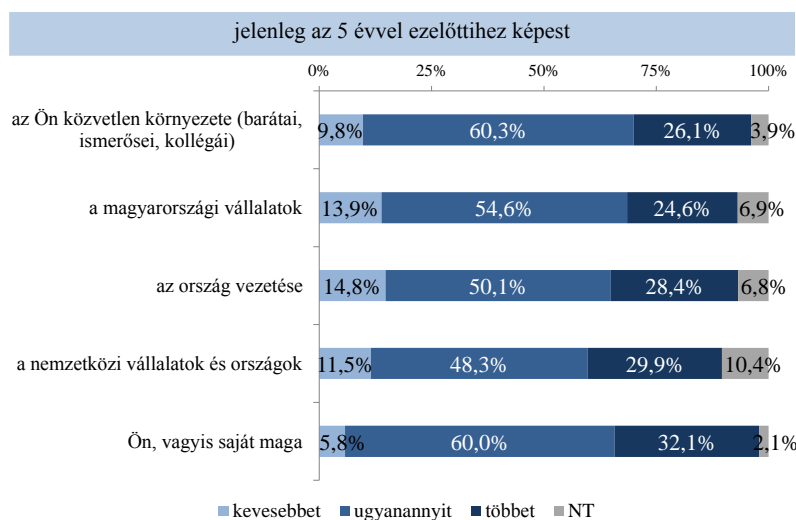
A megkérdezésben résztvevők szerint jellemző, hogy jelenleg a gazdaság szereplői ugyanannyit foglalkoznak a környezetvédelemmel, mint öt évvel ezelőtt (16. ábra). Az is jellemző továbbá, hogy magasabb arányban vannak ennél azok, akik úgy vélik, hogy ezek a szereplők a jövőben többet fognak foglalkozni ezzel a témával, de mégis azok vannak a legmagasabb arányban, akik azt mondták, hogy ezek a szereplők ugyanannyit fognak foglalkozni a témával.

Az idősek és az alacsony iskolai végzettségűek körében magasabb azok aránya, akik azt mondják, hogy a gazdasági szereplők *jelenleg kevesebbet foglalkoznak* a környezetvédelemmel, mint 5 évvel korábban.

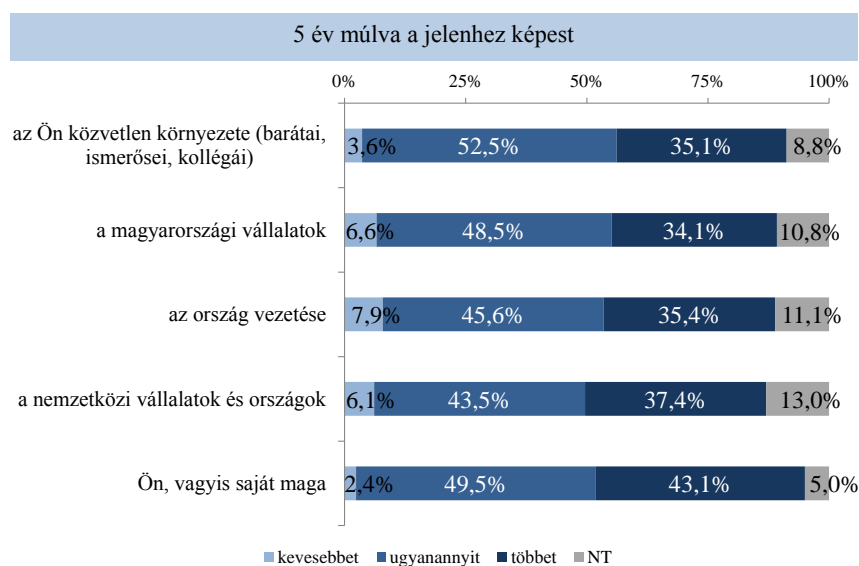
A 30-59 évesek és a magas iskolai végzettségűek körében az átlagoshoz képest magasabb azok aránya, akik szerint a *jövőben többet fognak foglalkozni* ezzel a dologgal a jelenlegi állapothoz képest.

16. ábra: Változások a környezetvédelemre fordított idő terén a korábbi évekhez képest: „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?”

(n=800). Forrás: saját szerkesztés

17. ábra: Változások a környezetvédelemre fordított idő terén a jövőben: „Mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Környezetszennyezés esetén a válaszadók leginkább jellemzően megpróbálnának szervezkedni az ott élők körében, hogy kérvényt nyújtsanak be az illetékes hatóságokhoz, valamint panaszkodnának a környéken élőknek, hátha valaki tesz valamit az ügy érdekében. Jellemző még, hogy megpróbálnák felvenni a kapcsolatot befolyásos és ismert környezetvédő csoportokkal abból a célból, hogy támogassák az ügyet.

Legkevésbé az jellemző, hogy tiltakozó gyűlést szerveznének, elköltöznének, illetve Facebook-on vagy más közösségi oldalon szervezkednének (18. ábra).

A nagyobb településen élők, valamint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők az átlaghoz képest magasabb arányban említették azt, hogy *szervezkednének a környéken élők körében*, valamint, hogy *felvennék a kapcsolatot környezetvédő csoportokkal*. Az alacsonyabb iskolai végzettségűek az átlaghoz képest alacsonyabb arányban nyilatkozták azt, hogy *nem tennének semmit*. *Feljelentést* az átlaghoz képest inkább a magasabb iskolai végzettségűek és a megyei jogú városokban élők tennének. *Facebook-on vagy más közösségi oldalakon* leginkább a 18-39 évesek és a magas iskolai végzettségűek szervezkednének.

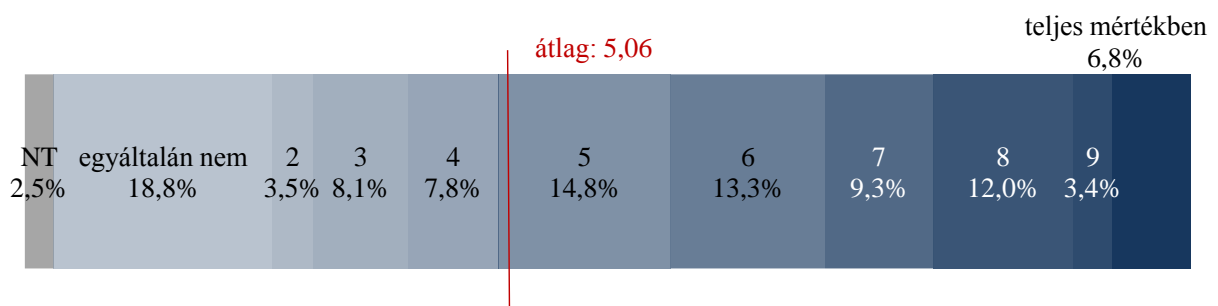
18. ábra: Reakciók környezetszennyezés esetén: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszútávon egészségkárosító hatása lehet?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók 5,06-ra értékelték azt, miszerint úgy vélik, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállaltok tevékenységére (19. ábra). Legmagasabb arányban ebben az esetben azok vannak, akik egyáltalán nem hiszik, hogy a fogyasztók hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére (18,8%).

A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők jellemzően átlag feletti arányban hisznek abban, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére.

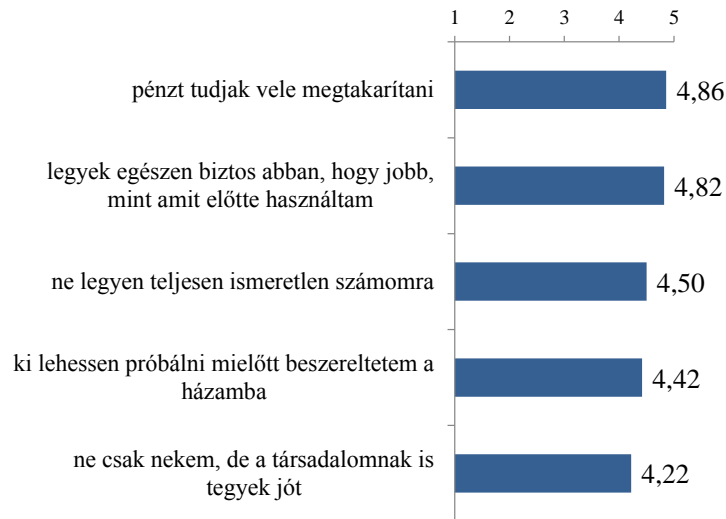
19. ábra: Fogyasztói hatásgyakorlás a vállaltokra: „Hisz-e abban, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kell dönteni, akkor a megkérdezésben résztvevők számára a leginkább fontos szempont az, hogy pénzt tudjanak vele megtakarítani, valamint, hogy legyenek egészen biztosak abban, hogy az jobb, mint amit előtte használtak (20. ábra).

A pénz megtakarítása, valamint az, hogy jobb legyen, mint ami előtte használtak az átlagoshoz képest fontosabb a kisebb településeken élők számára. A kipróbálás lehetősége az átlagoshoz képest fontosabb az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek, míg az, hogy a társadalomnak is tegyen jót az alternatív energiaforrás alkalmazásával, leginkább a magas iskolai végzettséggel rendelkezők számára fontos.

20. ábra: Alternatív energiaforrás alkalmazása során figyelembe vett szempontok fontossága: „Önnek mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Egy új termék vagy megoldás piacon való megjelenésével, és annak elfogadásával kapcsolatban a válaszadók vegyesen nyilatkoztak (21. ábra): leginkább az jellemző, hogy nyitottak az új dolgokra, de csak akkor, amikor már mások is használják azokat, illetve, hogy kíváncsiak az új dolgokra, de megvárják, amíg lemegy az áruk. Alacsony azok aránya, akik úgy nyilatkoztak, hogy kifejezetten nyitottak az újdonságokra, vagyis akkor vásárolják meg azokat, amikor még igazán új, mert szeretik saját maguk felfedezni azokat.

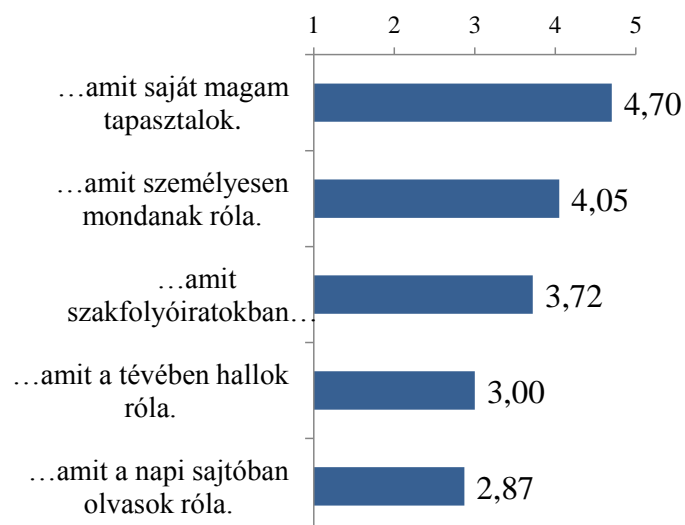
Az újdonságokat az átlaghoz viszonyítva jellemzően magasabb arányban fogadják el könnyebben a férfiak, a fiatalok, a nagyobb településeken élők, valamint azok, akiknek magasabb iskolai végzettségük van.

21. ábra: Új termék/megoldás elfogadási hajlandósága: „Ha megjelenik egy új termék, egy új megoldás a piacon, Ön mennyire nyitott annak elfogadására?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Alternatív energiaforrásokkal kapcsolatban a leginkább meggyőző információ az, amit a válaszadók saját maguk tapasztalnak, illetve, amit személyesen mondanak nekik róluk. Legkevésbé azt tartják meggyőzőnek, amit a napi sajtóban olvasnak, illetve, amit a tévében hallanak róluk (22. ábra).

22. ábra: Alternatív energiaforrással kapcsolatos információ meggyőzősége: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző...” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

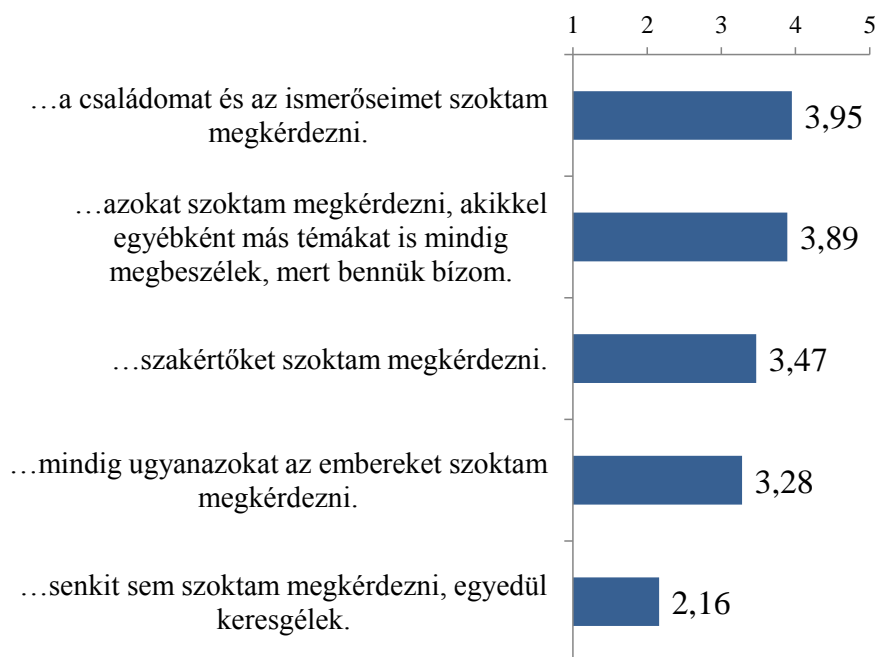

Amit *saját maga tapasztal*, az az átlagoshoz képest inkább azok számára fontos, akik kisebb településeken élnek. A *szakfolyóirat meggyőzőségét* a magasabb iskolai végzettségűek az átlagosnál magasabbra értékelték. Azt, *amit a tévében hallanak vagy a napi sajtóban olvasnak*, az alacsonyabb iskolai végzettségűek meggyőzőbb információnak tartják, mint az átlag.

Új technológiákkal kapcsolatban az információkeresést leginkább az jellemzi, hogy a megkérdezésben résztvevők a családjukat és az ismerőseiket kérdezik meg, de az is jellemző, hogy azokkal beszélnek, akikkel egyébként is meg szoktak beszélni ilyen jellegű dolgokat. Legkevésbé az jellemző, hogy egyedül keresgélnek (23. ábra).

A *család*, illetve *azok megkérdezése, akikkel egyébként is beszélgetni szokott* az átlagoshoz képest jellemzőbb a nők körében. A *szakértőkhöz fordulás* a magasabb iskolai végzettségűek esetén jellemzőbb. *Mindig ugyanazoknak a megkérdezése* leginkább a nőkre, a 60 évnél idősebbekre, a kisebb településeken élőkre, valamint az alacsony iskolai végzettségűekre jellemző. Az, hogy *senkit sem kérdeznek meg* átlag feletti értékelést kapott a férfiaktól, valamint az alacsony iskolai végzettségűektől.

23. ábra: Információszerzés új technológiákról: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezettek átlagosan a háztartásuk jövedelmének 32,56%-át költik energiával kapcsolatos kiadásokra.

Összefoglalás – Energiaforrások, energiatudatosság, környezetvédelem

A leginkább ismert energiaforrások a vezetékes gáz, a palackos gáz, az áram és a fa; ezeket a válaszadók 100%-a ismeri. Magas arányban ismerik még a napenergiát, a szélenergiát, az atomenergiát és a vízenergiát. 50% alatti ismertsége van a hőszivattyúnak.

A megkérdezés résztvevői számára szimpatikus energiaforrások a nap-, a szél- és a vízenergia, valamint az áram és a fa. Legkevésbé szimpatikus az atomenergia, a hőszivattyú és a biomassza.

Legmagasabb arányban (közel 100%) az áramot használják, míg nagyjából 50%-os arányban használják a vezetékes gázt, a fát és a palackos gázt.

Leginkább környezetbarátnak a nap- és szélenergiát tartják, de a geotermikus energia és a vízenergia is magas értéket kapott. A megkérdezésben résztvevők szerint az atomenergia, a palackos gáz és a vezetékes gáz a legkevésbé környezetbarát.

A válaszadók 18%-a mondta azt, hogy hajtott már végre valamilyen energetikai jellegű korszerűsítést, 47% viszont azoknak az aránya, akik még soha el sem gondoltak azon. Akik már végrehajtottak valamilyen korszerűsítést, azok leginkább nyílászárók cseréjét (60%), illetve épület szigetelését említették (40%). Aki már korszerűsített valamilyen módon, azok 93%-a szerint ezek a befektetések megtérülnek. Akik még nem korszerűsítettek, azoknál a leginkább gátló tényező az az, hogy túl sokba kerülne (66%), de 15%-os arányban említették azt is, hogy nem foglalkoztatja őket a téma. 9% mondta azt, hogy nem a saját lakásában él, ezért nem korszerűsít.

A megkérdezettek 45%-a tud épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázati forrásokról. Közülük 6% mondta azt, hogy sikerrel pályázott már, de 90% volt azok aránya, akik még nem pályáztak. 35%-nyian mondták azt, hogy a jövőben szívesen pályáznának.

Az energiaspóroláshoz kapcsolódóan a leginkább jellemző tevékenységek: csak ott ég a villany, ahol van valaki, továbbá az energiatakarékos izzók használata. Legkevésbé jellemző tevékenységek ehhez kapcsolódóan: saját kerti kút használata, háztartási hulladék komposztálása, víz gyűjtése a háztartásban és fűrésztől gyűjtése.

A válaszadók jellemzően közel érzik magukat a természethez, tízfokozatú skálán átlagban 7,37-et adtak meg. Ugyanakkor környezetbarátnak is érzik magukat: erre átlagosan 7,14-es értéket adtak.

A gazdasági szereplők a válaszadók szerint jelenleg inkább ugyanannyit foglalkoznak környezetvédelemmel, mint 5 évvel ezelőtt, de ennek jövőjével kapcsolatban magasabb azok aránya, akik azt mondják, hogy a cégek többet fognak foglalkozni környezetükkel.

Egy környezetszennyezés során a leginkább jellemző reakciók: szervezkednének a válaszadók az ott élők körében, panaszkodnának a környéken élőknek, valamint felvennék a kapcsolatot befolyásos környezetvédő szervezetekkel.

Azzal kapcsolatban, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységeire, vegyes megérzéseik vannak: átlagosan 5,06-ra értékelték ezt tízfokozatú skálán. Legmagasabb arányban – 18,8%-nyian – azt mondták, hogy egyáltalán nem hisznek ebben.

A válaszadók mérsékelten nyitottak az újdonságokkal, új termékekkel kapcsolatban. Nem szeretik egyből az elsők között azokat kipróbálni, inkább szeretnek addig várni, amíg lemegy az áruk, és mások már kipróbálták.

Az alternatív energiaforrások alkalmazása során leginkább figyelembe vett szempontok, miszerint azokkal pénzt lehet megtakarítani, valamint, hogy legyen biztos, hogy az jobb, hatékonyabb, mint a korábbi megoldás.

Egy alternatív energiaforrásról a leginkább meggyőző információforrás a megkérdezettek számára az, amit saját maguk tapasztalnak, valamint, amit mások személyesen mondanak róla.

Egy új technológiával kapcsolatban elsődlegesen a családtól, ismerősöktől és azoktól szereznek információkat, akikkel egyébként is megbeszélnek más dolgokat.

5. Szabadidő eltöltése, szabadidős szokások

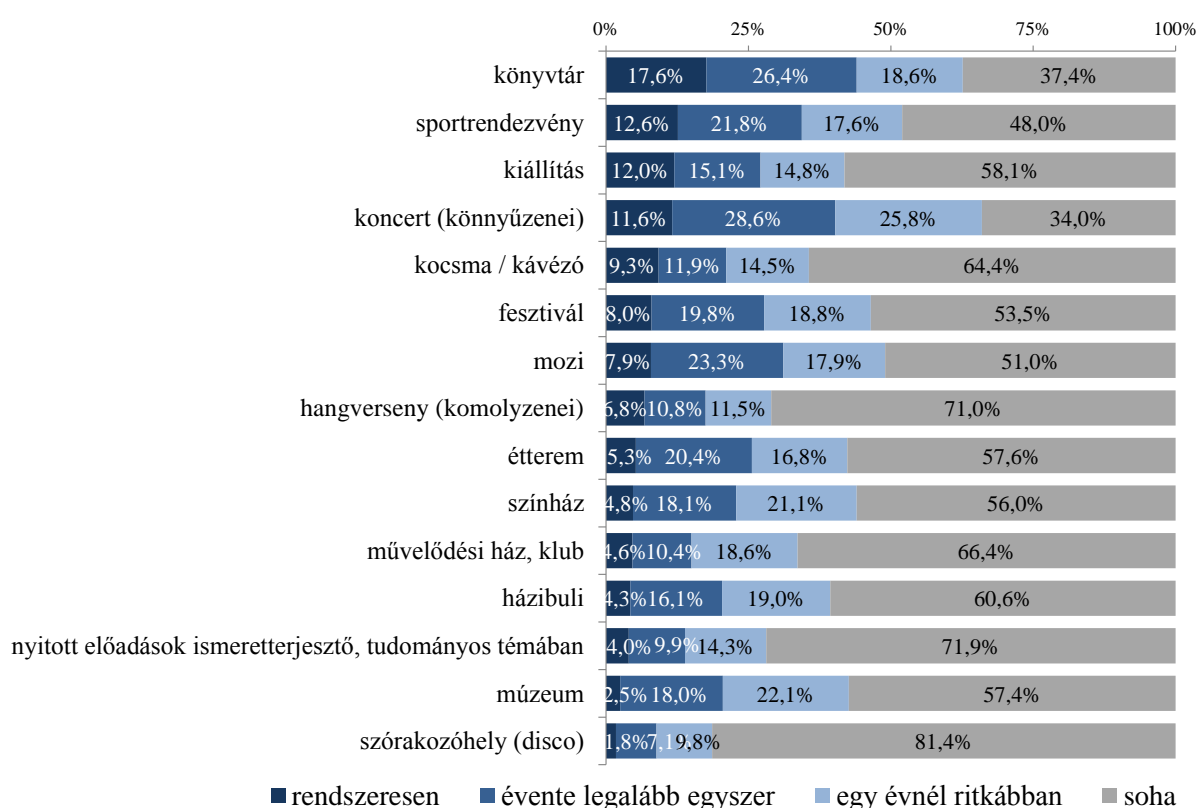
A szabadidős tevékenységeket tekintve egyes intézmények, események, helyszínek látogatásának gyakoriságát, a könyvolvasást, valamint a baráti kapcsolatokat és az otthonon kívül eltöltött esték számát vizsgálatuk.

A válaszadók körében a leggyakrabban látogatott szórakozási, kikapcsolódási helyszín a könyvtár – 17,6% azok aránya, akik rendszeresen járnak oda (24. ábra). Népszerű még a

sportrendezvény, a kiállítás és a könnyűzenei koncert is. A könnyűzenei koncert, a könyvtár és a sportrendezvény esetében legalább 50% azok aránya, akik valamilyen rendszerességgel járnak ilyen eseményekre. A szórakozóhely, a nyitott előadások és a komolyzenei hangversenyek tekintetében a legmagasabb azok aránya, akik soha nem járnak ilyen eseményekre.

24. ábra: Intézmények, események, helyszínek látogatásának gyakorisága: „Milyen gyakorisággal látogatja az alábbi intézményeket, eseményeket, helyszíneket?” (n=800).

Forrás: saját szerkesztés

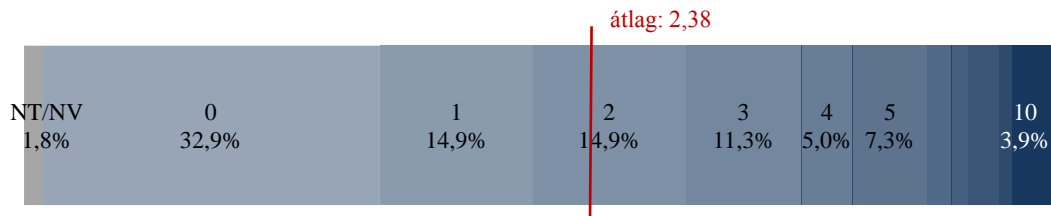

A megkérdezésben résztvevők átlagosan 6,18 könyvet olvastak az elmúlt évben – ebbe csak a szabadon választott olvasmányok számítanak bele, a kötelező jelleggel, például iskolában elolvasandó könyvek nem. A válaszadók kb. 5%-a nem válaszolt erre a kérdésre, valamint 35% azok aránya, akik egy könyvet sem olvastak az elmúlt egy évben.

Átlagosan tíz estéből 2,38 estét töltenek a válaszadók otthonukon kívül. Leginkább az jellemző, hogy tízből egyet sem töltenek otthonon kívül (25. ábra). Egyaránt 14,9% azok aránya, akik egy, illetve, akik kettő estét töltenek általában az otthonukon kívül, míg mind a

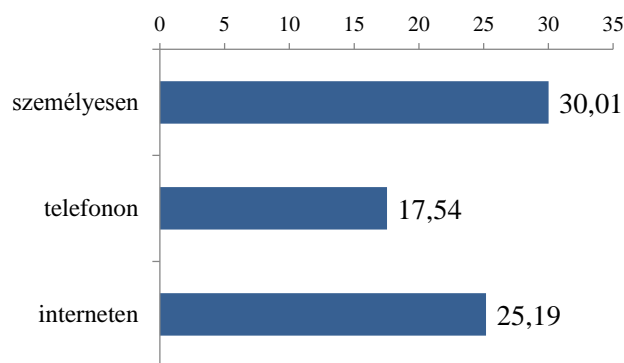
tíz esetét a megkérdezettek 3,9%-a tölti el ilyen módon. 1,8%-nyian nem válaszoltak erre a kérdésre.

25. ábra: Otthonon kívüli szabadidőtöltés: „Hány alkalommal keres magának otthonon kívüli tevékenységet 10 szabadon eltölthető estéből?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

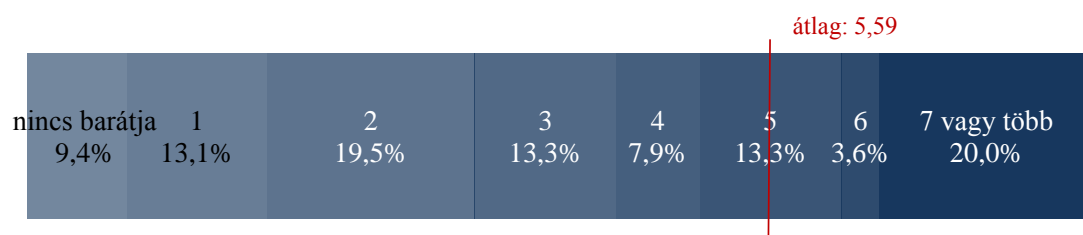
Személyesen átlagosan 30 emberrel tartják a kapcsolatot a válaszadók. Úgy nyilatkoztak, hogy telefonon nagyjából 17-18 emberrel, míg interneten 25-tel (26. ábra).

26. ábra: Kapcsolattartás: „Mégközelítőleg hány emberrel tartja rendszeresen a kapcsolatot...?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezés résztvevőinek 9,4%-a mondta azt, hogy nincs barátja (27. ábra). Egy barátja 13,1%-nak, kettő 19,5%-nak, három pedig 13,3%-nak van. Átlagosan 5-6 barátjuk van a megkérdezetteknek.

27. ábra: Barátok száma: „Hány barátja van?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Összefoglalás – Szabadidő eltöltése, szabadidős szokások

A megkérdezettek szabadidejükben a legmagasabb arányban rendszeresen könyvtárba, sportrendezvényre, kiállításra és könnyűzenei koncertre járnak.

Tíz estéből átlagosan 2,38 estét töltenek az otthonukon kívül. Legmagasabb azoknak az aránya (32,9%), akik egyet sem töltenek az otthonukon kívül.

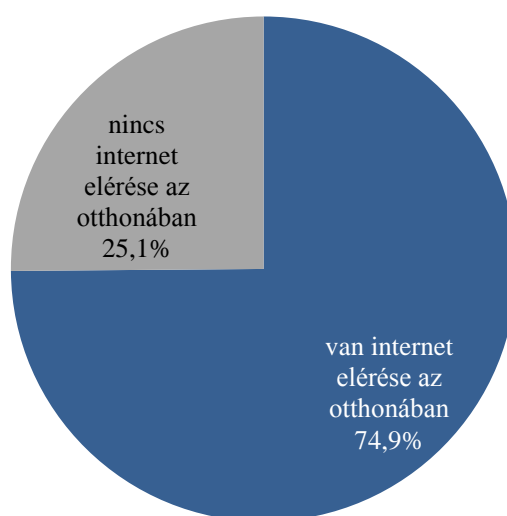
Személyesen tartják a legtöbb emberrel a kapcsolatot, átlagosan 30 fővel, interneten 25 fővel, telefonon pedig 17 fővel. Átlagosan a megkérdezetteknek 5,59 barátjuk van, 9,4% viszont azt mondta, hogy egy barátja sincs.

6. Internetezési szokások

Az internetezési szokások vizsgálatán belül arra fókuszált a kutatás, hogy milyen rendszerességgel, valamint, hogy mennyi időt töltenek a megkérdezettek az internet előtt. Arra is kitért a vizsgálat, hogy melyek ezzel kapcsolatban a leginkább jellemző tevékenységek.

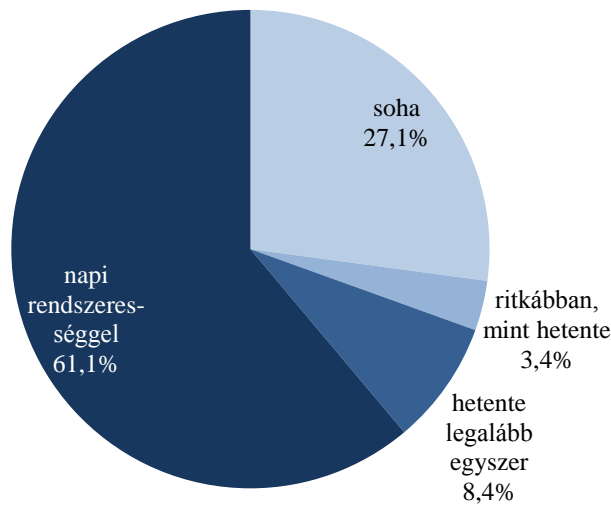
A válaszadók 75%-a mondta azt, hogy van internet elérés az otthonában, 25% pedig úgy nyilatkozott, hogy nem rendelkeznek otthoni interneteléréssel (28. ábra).

28. ábra: Internetelérés otthon: „Van internet elérés az otthonában?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók 61,1%-a nyilatkozott úgy, hogy napi rendszerességgel internetezik szabadidejében, míg a soha nem internetezők aránya 27,1% (29. ábra).

29. ábra: Internetezés gyakorisága, rendszeressége: „Milyen rendszerességgel használ Ön internetet a szabadidejében?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A napi rendszerességgel internetezők körében annak idejéről, a közösségi oldalakon eltöltött időről és az internetes tevékenységekről kérdeztük a kutatás résztvevőit.

Aki rendszeresen naponta internetezik, az átlagosan 131,6 percet tölt az interneten, ebből átlagosan 54,82 percet közösségi oldalakon töltenek (30. ábra).

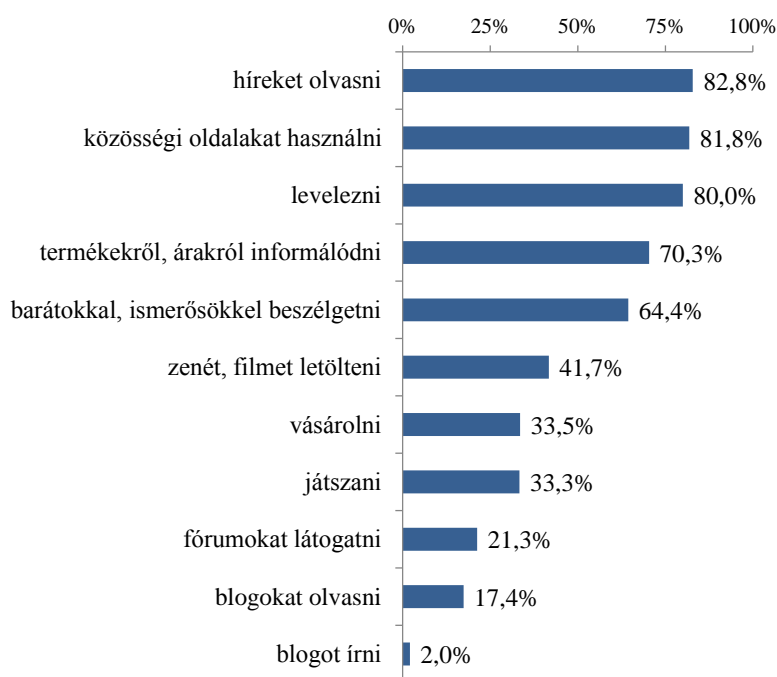
30. ábra: Internetezésre fordított idő, közösségi oldalakon töltött idő:

- a) „Hány percet tölt egy átlagos napon internetezéssel?” (n=489, akik rendszeresen interneteznek);
- b) „Ebből mennyi időt tölt a közösségi oldalakon egy nap?” (n=489, akik rendszeresen interneteznek). Forrás: saját szerkesztés

a)	naponta internetezésre fordított idő átlagosan: 131,6 perc	
b)		közösségi oldalakon töltött idő (perc/nap) 54,82

A napi internetezők leginkább híreket olvasnak, közösségi oldalakat használnak és leveleznek az interneten (31. ábra). Jellemző még a termékekről, árakról való informálódás és a barátokkal, ismerősökkel való beszélgetés. Ami a legkevésbé jellemző, az a blogírás, a blogok olvasása és a fórumok látogatása. Vásárlásra és internetes játékokra minden harmadik napi internetező használja az internetet.

31. ábra: Tevékenységek az interneten: „Szokott Ön az interneten...?” (n=489, akik rendszeresen interneteznek). Forrás: saját szerkesztés

Összefoglalás – Internetezési szokások

A megkérdezésben résztvevők 75%-ának van internetelérése otthon. 61% internetezik rendszeresen, 27% soha nem internetezik. A rendszeres internetezők körében a napi internetezésre fordított idő 131,6 perc, ebből átlagosan 54,82 percet a közösségi oldalakon töltenek.

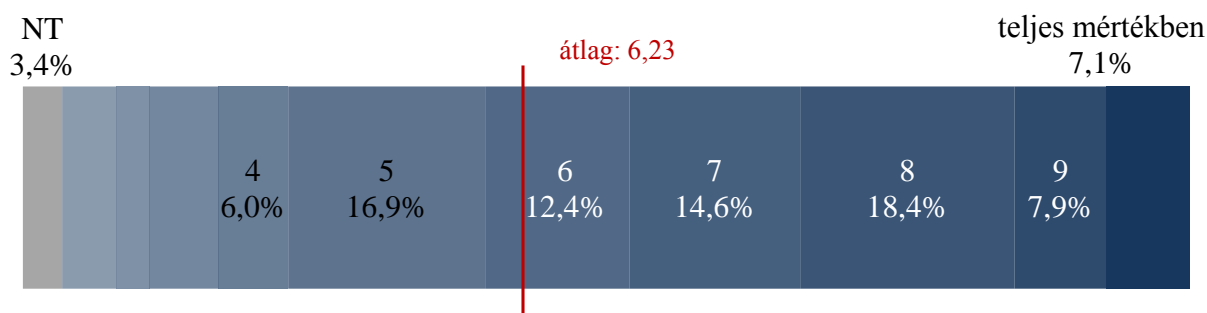
A leggyakoribb tevékenységek a hírolvasás, a közösségi oldalak használata, a levelezés. A legkevésbé üzött tevékenységek a blogok írása és olvasása, valamint a fórumlátogatás.

7. Életszervezéshez, életstílushoz kapcsolódó jellemzők

Ebben a témakörben az életszervezéshez és életstílushoz kapcsolódóan vizsgáljuk a megkérdezettek saját életükkel, munkahelyükkel/iskolájukkal, valamint az iskolai végzettségükkel kapcsolatos elégedettségét, továbbá a vállalkozásindítási kedvüket is. Arra is kitérünk, hogy egészségi állapotukat milyenre értékelik.

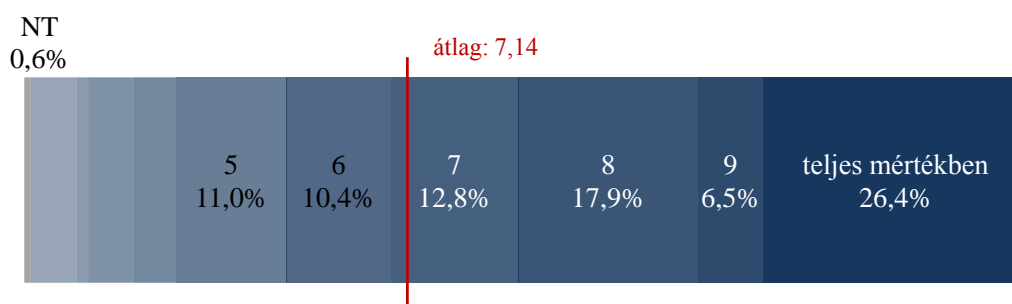
A megkérdezésben résztvevők átlagosan 6,23-ra értékelték a saját életükkel való elégedettségüket (32. ábra). Legmagasabb arányban (18,4%-nyian) 8-as értéket adtak meg. 3,4% nem válaszolt a kérdésre.

32. ábra: Élettel való elégedettség értékelése: „Mennyire elégedett a jelenlegi életével?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

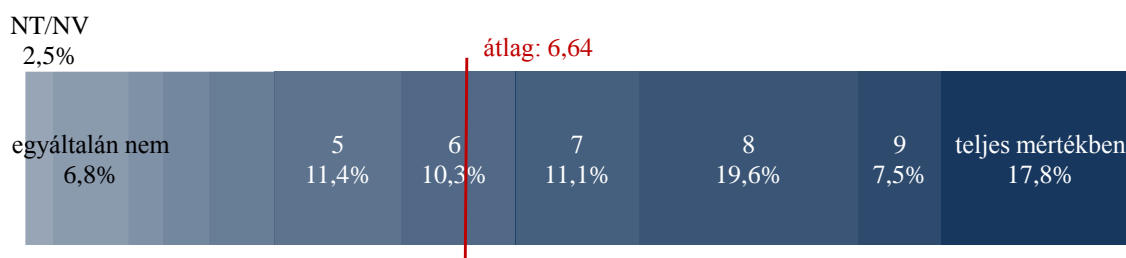
Iskolai végzettségükkel ehhez képest elégedettebbek a válaszadók (33. ábra): 7,14-es átlagértéket adtak meg. Legmagasabb arányban – 26,4%-nyian – azt mondták, hogy teljes mértékben elégedettek az iskolai végzettségükkel. A nem válaszolók aránya 0,6%.

33. ábra: Az iskolai végzettséggel való elégedettség értékelése: „Mennyire elégedett az iskolai végzettségével?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

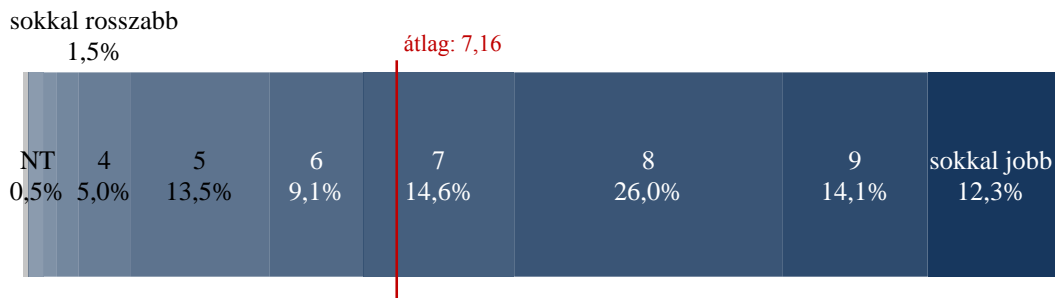
6,64-es átlaggal értékelték a megkérdezésben résztvevők, hogy milyen mértékben elégedettek a munkájukkal/iskolájukkal (34. ábra). Legmagasabb arányban – 19,6% - 8-as értéket adtak meg. 2,5% nem válaszolt a kérdésre.

34. ábra: A munkával/iskolával való elégedettség értékelése: „Mennyire elégedett a munkájával/iskolájával?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

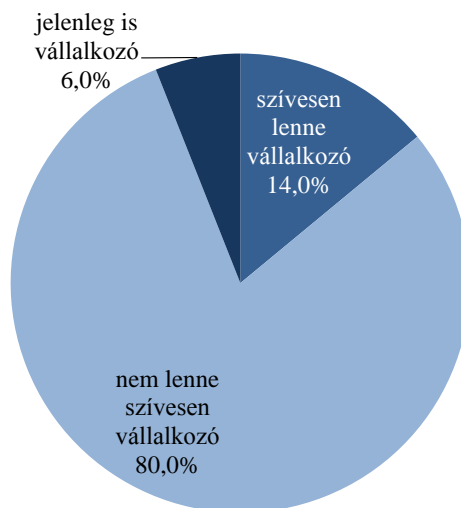
A megkérdezettek saját egészségi állapotukat átlagosan valamivel jobbnak ítélik meg, mint a velük egykorúakét: tízfokozatú skálán átlagosan 7,16-os értéket adtak meg erre a kérdésre (35. ábra). 0,5% nem válaszolt a kérdésre.

35. ábra: Saját egészségi állapot értékelése a kortársakhoz viszonyítva: „Mennyire érzi magát egészségeseznek az Önnel egykorúakkal összehasonlítva?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

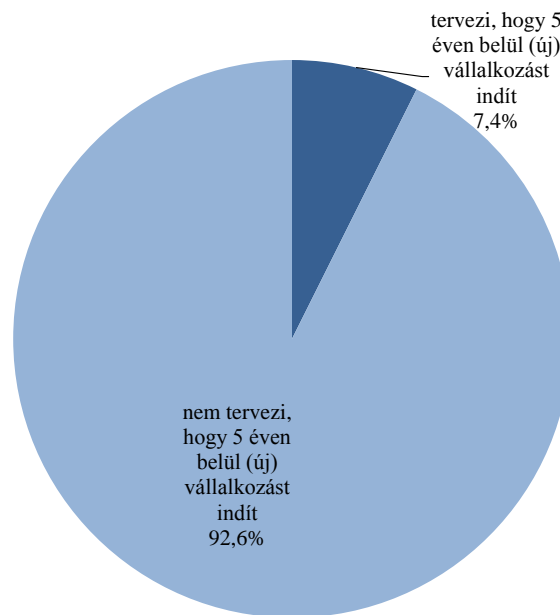
A megkérdezés során a résztvevők vállalkozási hajlandóságát is mértük: az eredmények azt mutatják, hogy a válaszadók 14%-a szívesen lenne vállalkozó, míg 80% mondta azt, hogy nem lenne szívesen vállalkozó. 6%-uk azt említette, hogy jelenleg is vállalkoznak (36. ábra).

36. ábra: Vállalkozói hajlandóság: „Szívesen lenne vállalkozó?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezés résztvevőinek körében 7,4% mondta azt, hogy 5 éven belül tervezi (új) vállalkozás indítását. 92,6% azok aránya, akik ezt nem tervezik (37. ábra).

37. ábra: Vállalkozási hajlandóság a jövőben: „Tervezi, hogy 5 éven belül (új) vállalkozást indít?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

Összefoglalás – Életszervezéshez, életstílushoz kapcsolódó jellemzők

A megkérdezettek átlagosan saját életükkel elégedetteknek tartják magukat, bár nem kiemelkedően: tízfokozatú skálán 6,23-ra értékelték a kérdést. Iskolai végzettségükkel elégedettebbek, erre 7,14-es átlagos értékelést adtak. Munkájukkal/iskolájukkal nagyjából hasonló véleménnyel vannak: 6,64-es átlagértéket adtak meg.

Saját egészségi állapotukat a velük egykorúakkal összehasonlítva jobbnak ítélik. Tízfokozatú skálán értékelték ezt, ahol a 10 jelentette azt, hogy sokkal jobb az egészségi állapotuk, mint a velük egykorúaknak. Legmagasabb arányban – a megkérdezettek 26%-a – 8-as értéket adott meg.

14% nyilatkozott úgy, hogy szívesen lenne vállalkozó, 6% már most is az. 7,4% tervezi, hogy a közeljövőben (a következő 5 évben) vállalkozást indítana.

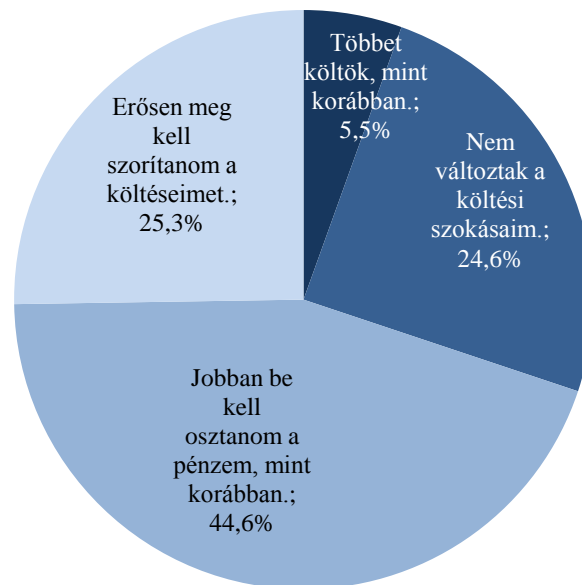
8. Vásárlási szokások, attitűdök

A vásárlással kapcsolatos rész tartalmazza a válaszadók rendelkezésére álló jövedelmével, az utóbbi években bekövetkező jövedelmi változásokkal, valamint a vásárlási attitűdökkel kapcsolatos eredményeket.

A megkérdezettek átlagosan 51.647 Ft-tal tudnak gazdálkodni egy átlagos hónapban. Ez azt az összeget jelenti, amit havonta szabadon elkölthetnek.

Vegyesen nyilatkoztak arról a válaszadók, hogy az utóbbi években milyen mértékben változott a vásárlási, költési magatartásuk (38. ábra).

38. ábra: Vásárlási, költési szokásokban bekövetkezett változások: „Hogy érzi, az utóbbi években megváltoztak vásárlási, költési szokásai?” (n=800). Forrás: saját szerkesztés

A vásárlással kapcsolatos attitűdök között leginkább jellemző a megkérdezésben résztvevőkre, hogy a szükségletek alapján vásárolnak, a nem szükséges holmikat továbbadják, az elromlott készülékeket megjavíttatják, és előre megtervezik a vásárlásokat.

Legkevésbé az jellemző, hogy fair trade vagy biotermékeket vásárolnak, magasabb áron megvennék a terméket, ha az környezetvédelmi szempontból előnyös, továbbá, hogy újrahasznosítható anyagból készült terméket vásárolnának (39. ábra).

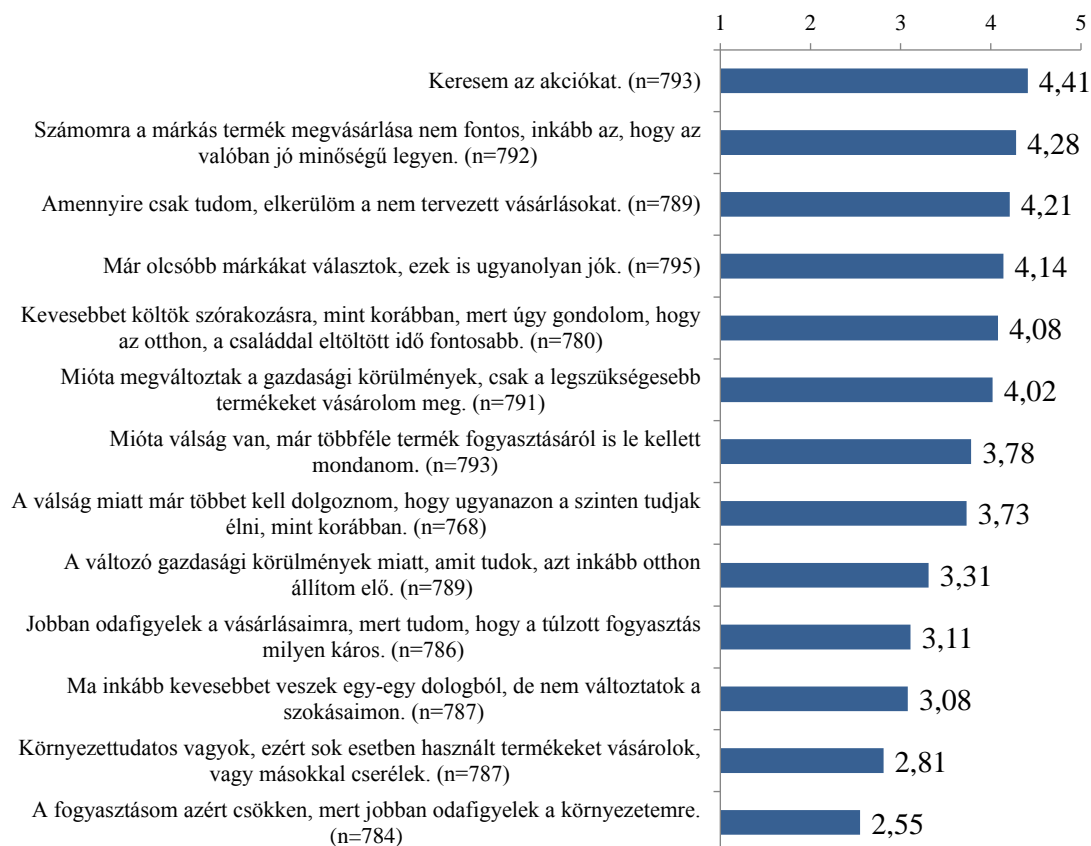
39. ábra: Vásárlási attitűdök: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi állítások?”. Forrás: saját szerkesztés

A vásárlási magatartás megváltozásához köthető attitűdök között leginkább az jellemző, miszerint a válaszadók keresik az akciókat, továbbá az, miszerint a márkás termékek megvásárlása nem annyira fontos, hanem sokkal inkább az, hogy a termék jó minőségű legyen. Jellemző továbbá, hogy megpróbálják a nem tervezett vásárlásokat elkerülni, valamint, hogy olcsóbb márkákat választanak, hiszen úgy vélik, hogy azok is ugyanolyan jók. Előtérbe került, hogy leginkább csak a legszükségesebb termékeket vásárolják meg a megkérdezettek.

A megváltozott vásárlási magatartáshoz kapcsolódó attitűdök közül legkevésbé jellemző, hogy a fogyasztás azért csökken, mert jobban odafigyelnének a válaszadók a környezetükre, valamint, hogy környezettudatosság miatt használt termékeket vásárolnak vagy másokkal cserélnék (40. ábra).

40. ábra: Vásárlások megváltozásához kapcsolódó attitűdök: „Mennyire ért egyet a következő állításokkal?”. Forrás: saját szerkesztés

Összefoglalás – Vásárlási szokások, attitűdök

Az utóbbi években a megkérdezettek kb. 70%-ának negatív irányba változtak a vásárlási, költési szokásai, vagyis kevesebbet tudnak költeni, mint korábban.

Jellemző attitűdök, miszerint a szükségletek alapján vásárolnak, keresik az akciókat, megpróbálják minél inkább elkerülni a nem tervezett vásárlásokat, a márkás termékek megvásárlása nem fontos számukra, sokkal inkább az, hogy az a termék valóban jó minőségű legyen. Olcsóbb márkákat választanak inkább, mert úgy vélik, hogy azok is ugyanolyan jó minőségűek.

Kevésbé jellemző, hogy fair trade vagy biotermékeket vásárolnának, valamint, hogy magasabb áron is megvennének egy terméket, ha az környezetvédelmi szempontból előnyös számukra. Inkább nem értettek egyet azzal az állítással sem, hogy a fogyasztásuk azért csökkent volna, mert jobban odafigyelnek a környezetükre, továbbá azzal sem, hogy környezettudatosak, és ezért használt termékeket vesznek, vagy másokkal cserélnek.

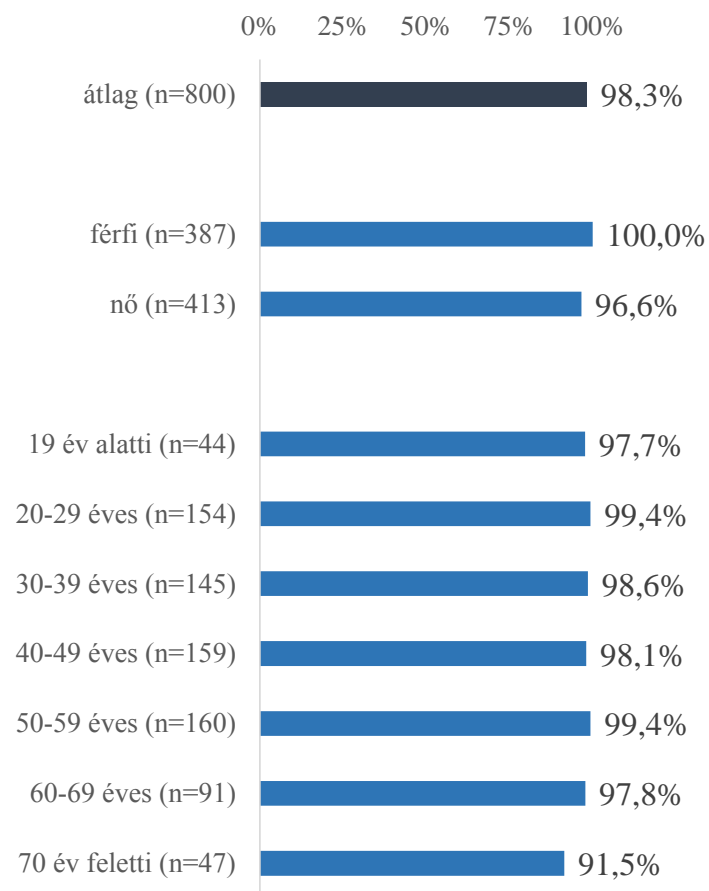
Mellékletek

Demográfiai háttérelvezés

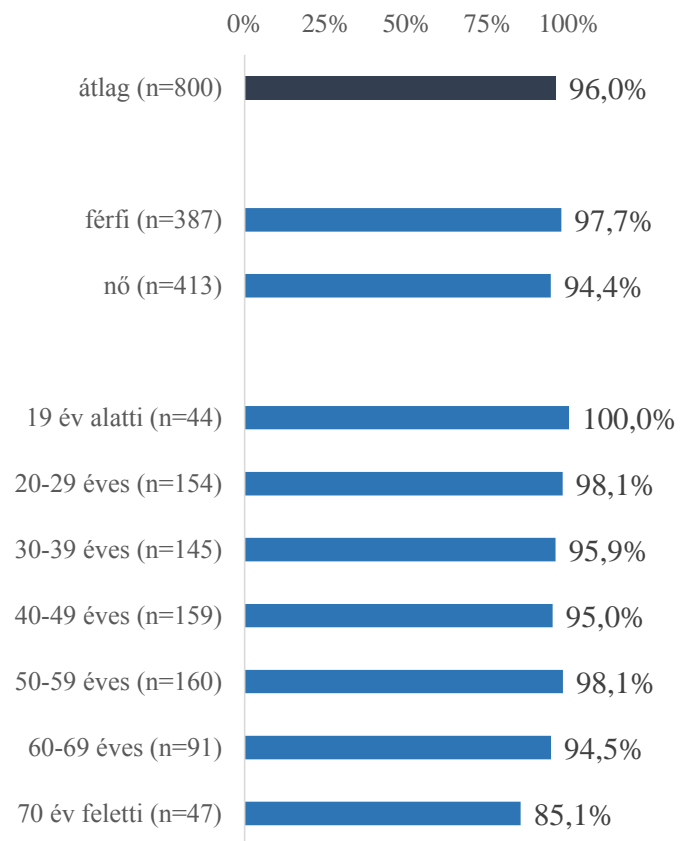
Ebben a részben azt taglaljuk, hogy az energiaforrásokat, az energiatudatosságot és a környezetvédelmet illetően milyen demográfiai különbségek mutathatók ki a vizsgált célcsoportban. A demográfiai háttérelvezés során azokat az eredményeket emeljük ki, melyek statisztikailag igazolhatóak, vagyis szignifikáns különbséget jelentenek. Az egyes háttérelvezések eredményeit sávdigrammon ábrázoljuk, de szöveges elemzést nem közlünk; a legfontosabb eredményeket ebből a szempontból a tanulmány szöveges részében (szürke háttérrel jelölve) mutatjuk be.

Négy ismérv szerint vizsgálódunk: életkor, településtípus, nem és iskolai végzettség.

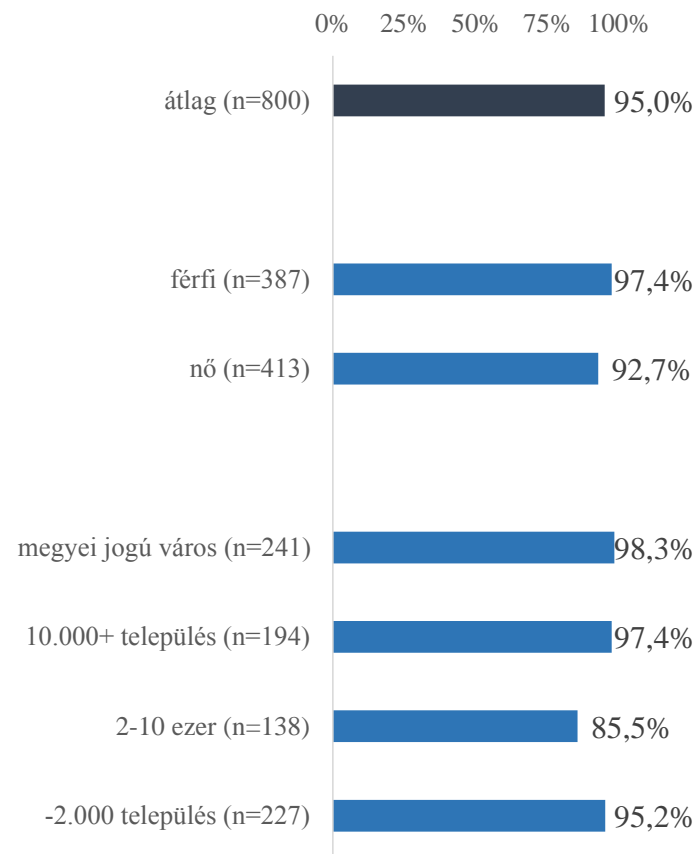
1. melléklet: A napenergia ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

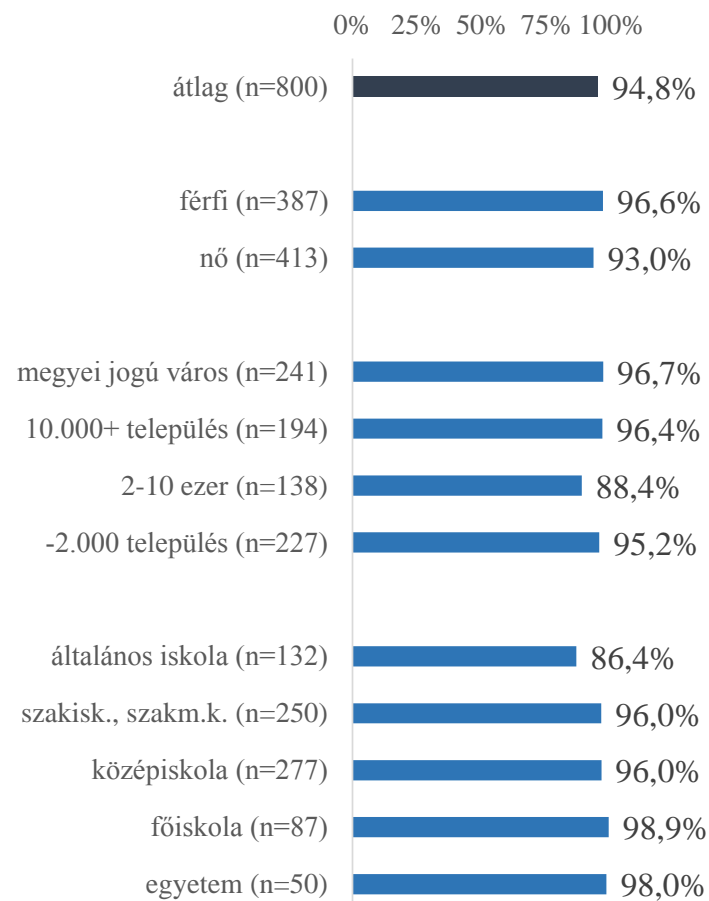
2. melléklet: A szélenergia ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

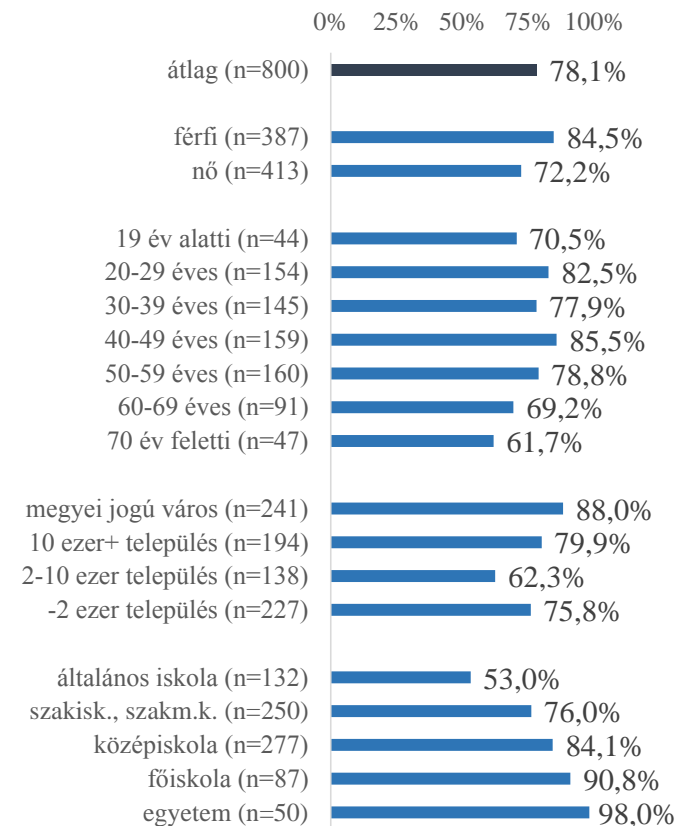
3. melléklet: A atomenergia ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

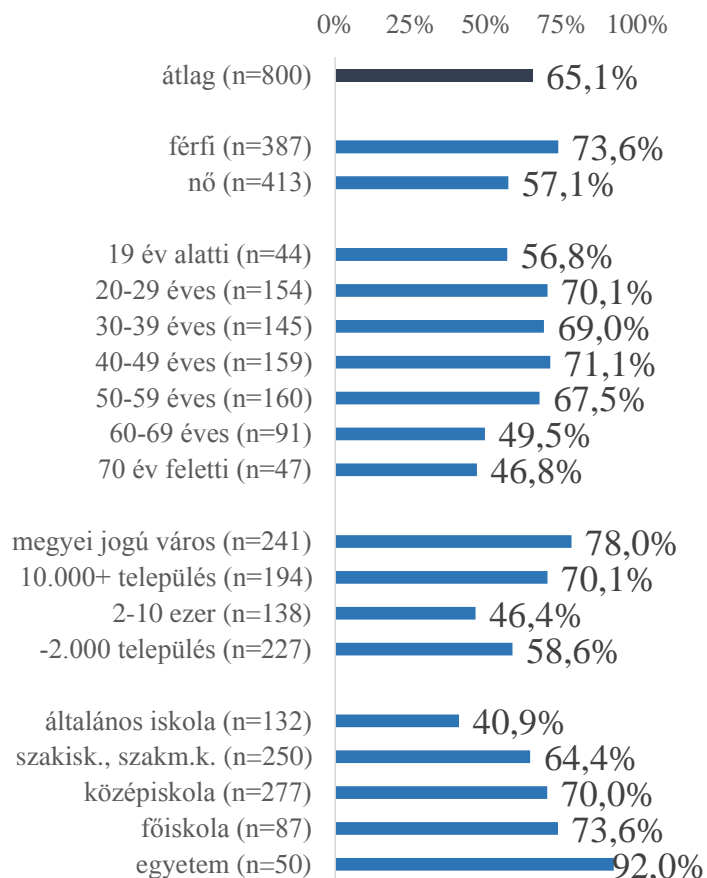
4. melléklet: A vízenergia ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

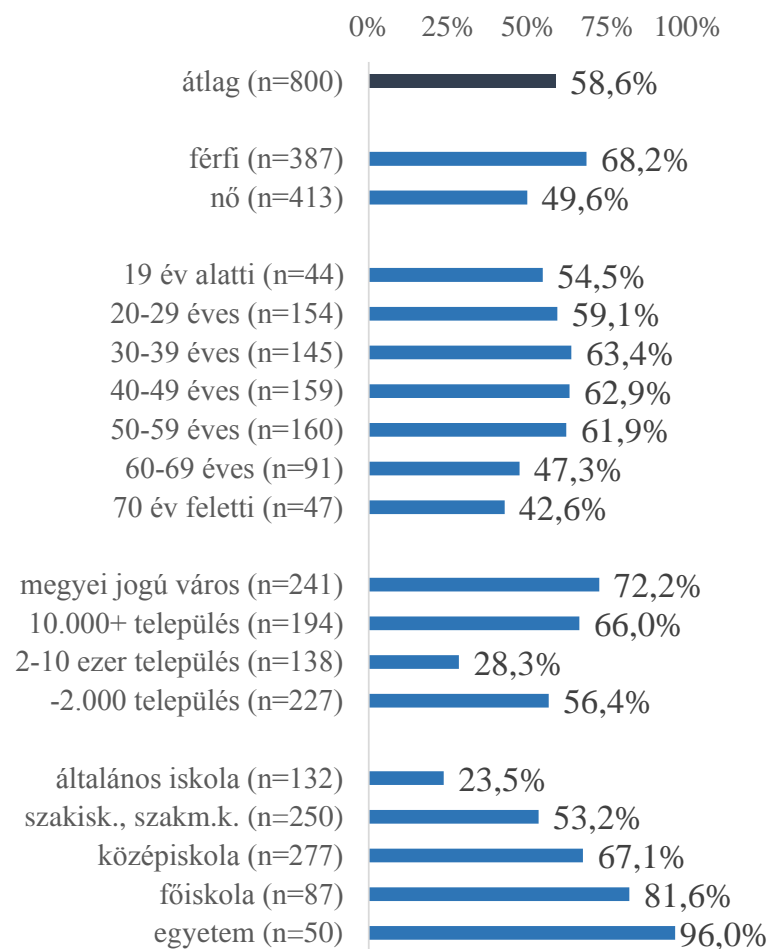
5. melléklet: A bioüzemanyagok ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

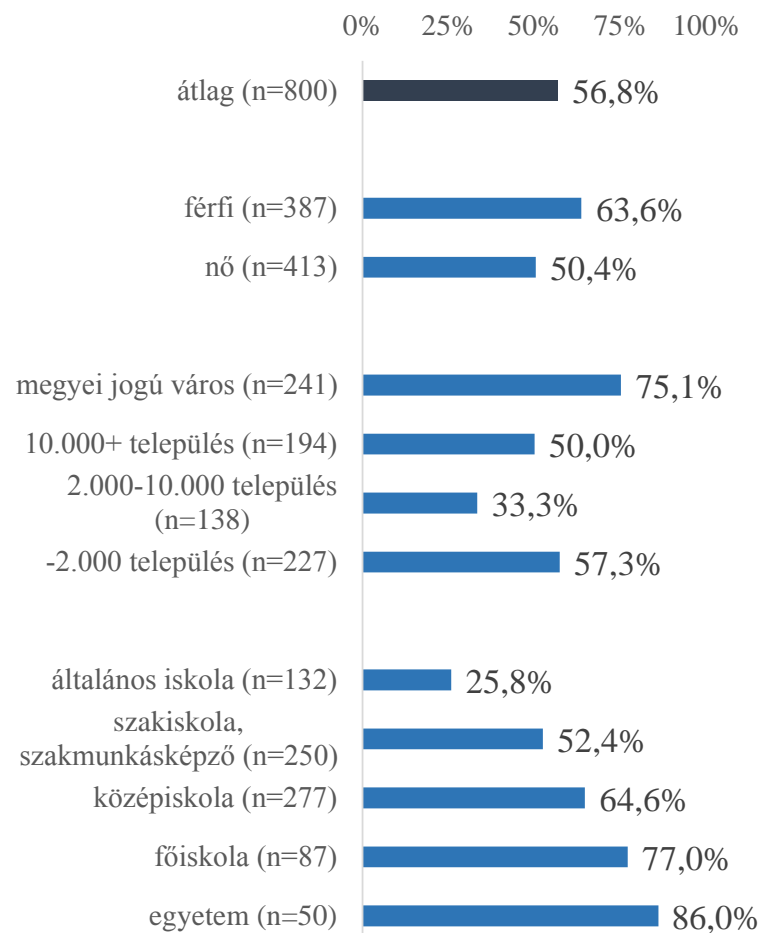
6. melléklet: A biogáz ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

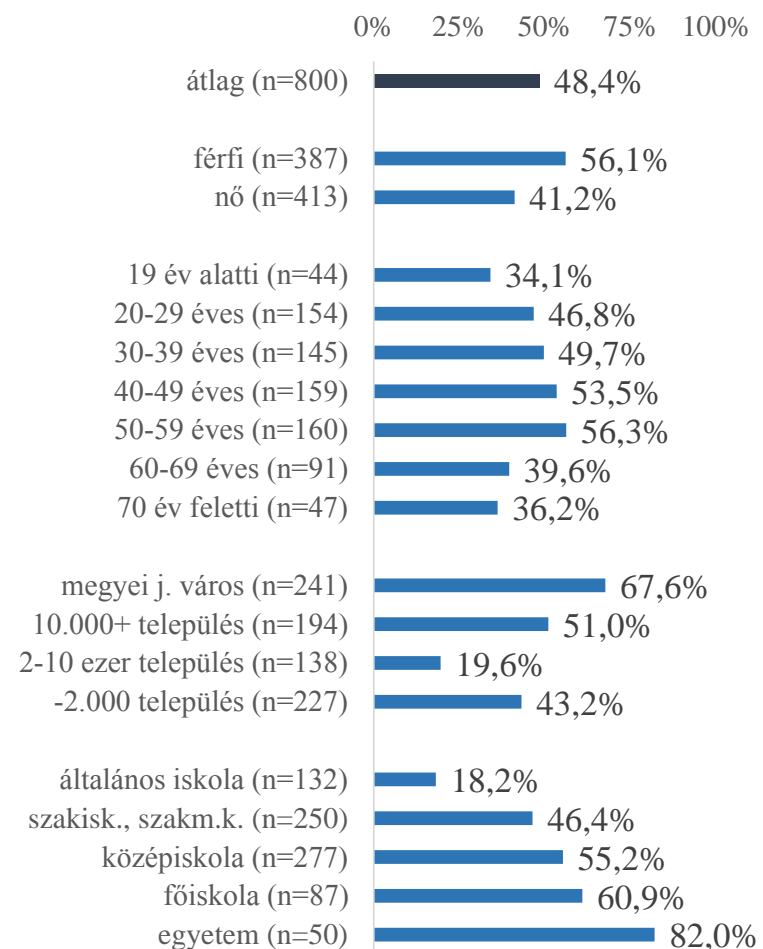
7. melléklet: A geotermikus energia ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

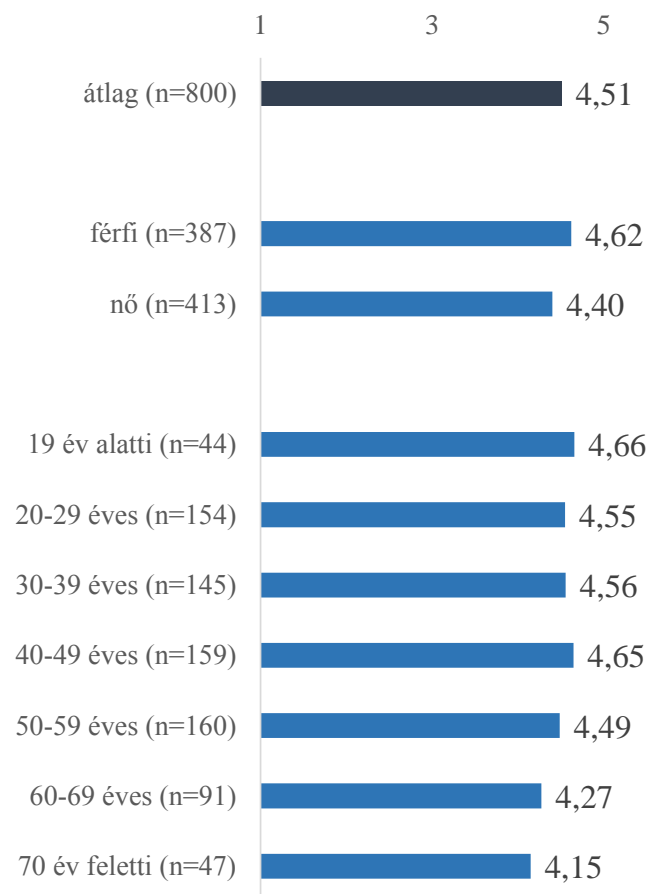
8. melléklet: A biomassza ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

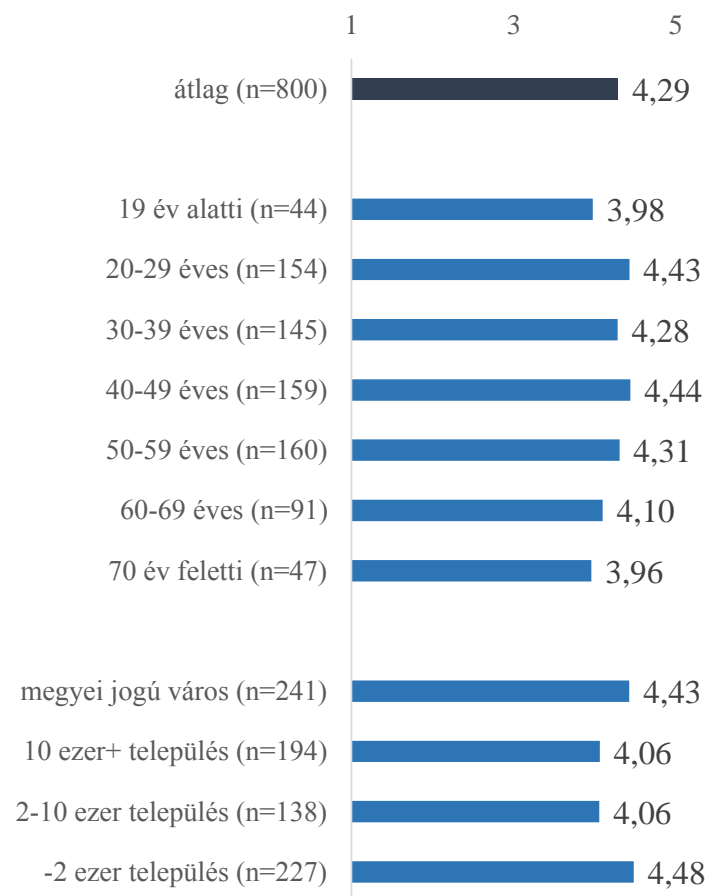
9. melléklet: A hőszivattyú ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?” Forrás: saját szerkesztés

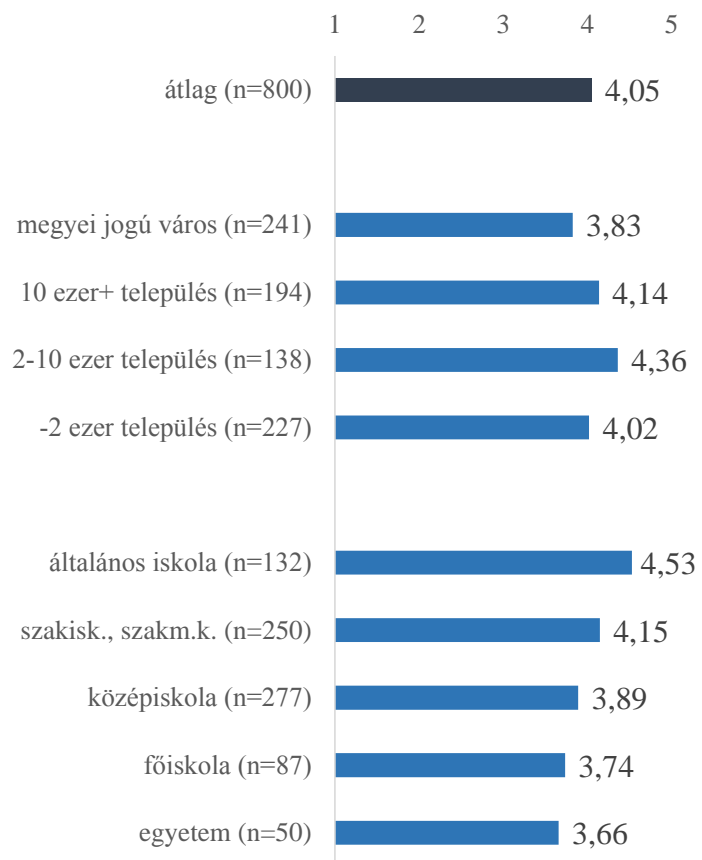
**10. melléklet: A szélenergiával kapcsolatos szimpátia
:„Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját
szerkesztés**

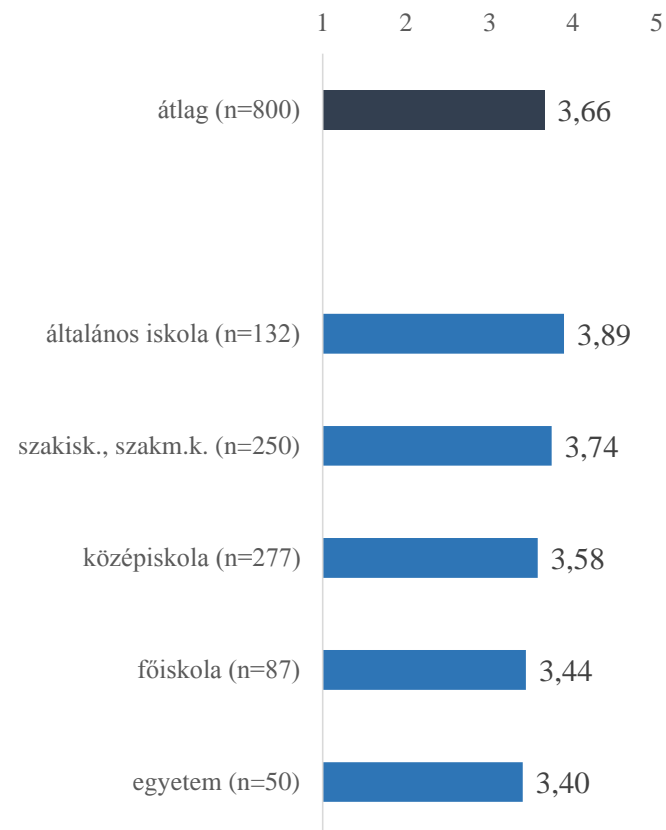
**11. melléklet: A vízenergiával kapcsolatos szimpátia:„Mennyire
szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés**

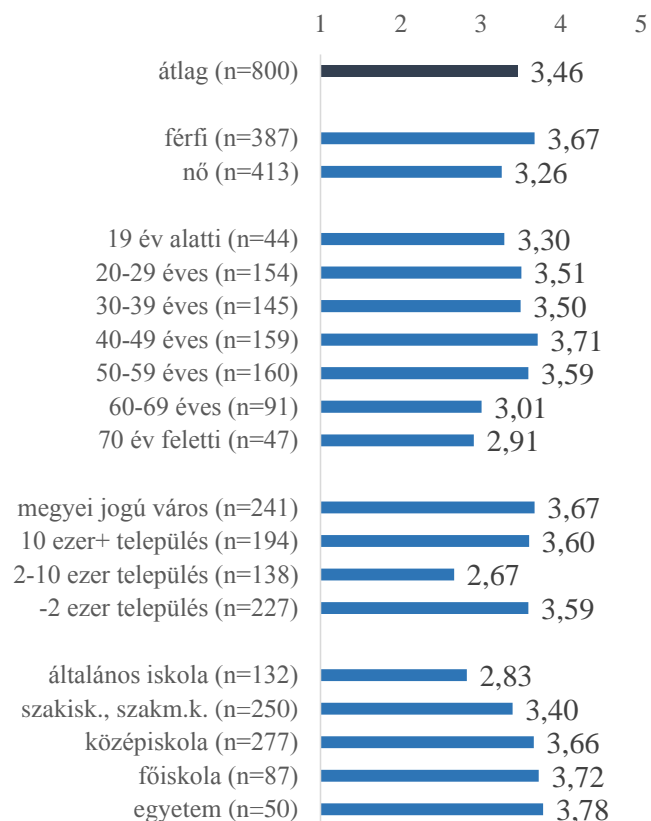
12. melléklet: A fával kapcsolatos szimpátia: „Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés

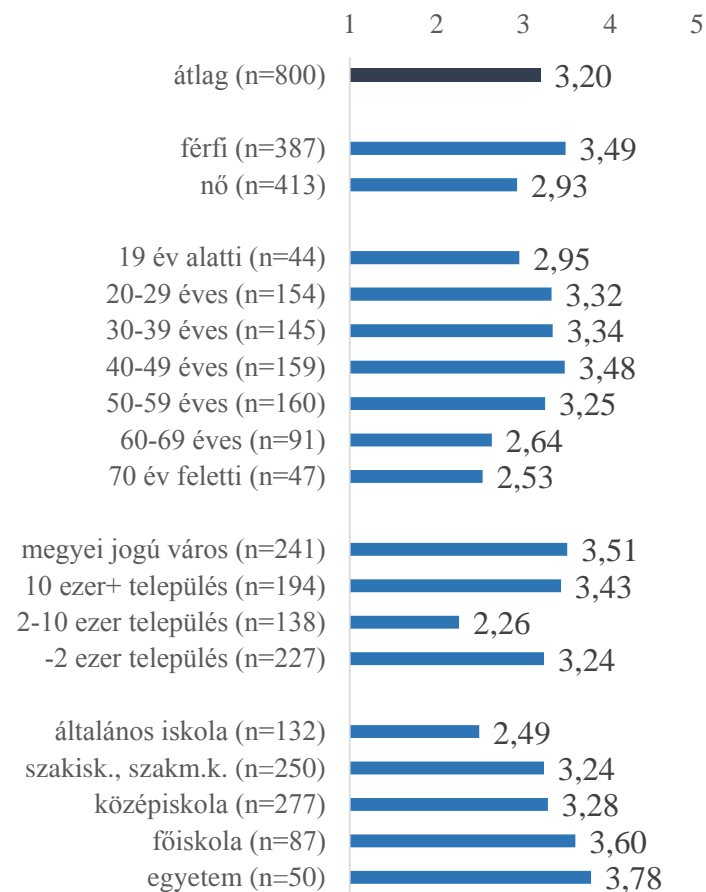
13. melléklet: A vezetékes gázzal kapcsolatos szimpátia: „Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés

**14. melléklet: A bioüzemanyagokkal kapcsolatos szimpátia:
„Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját
szerkesztés**

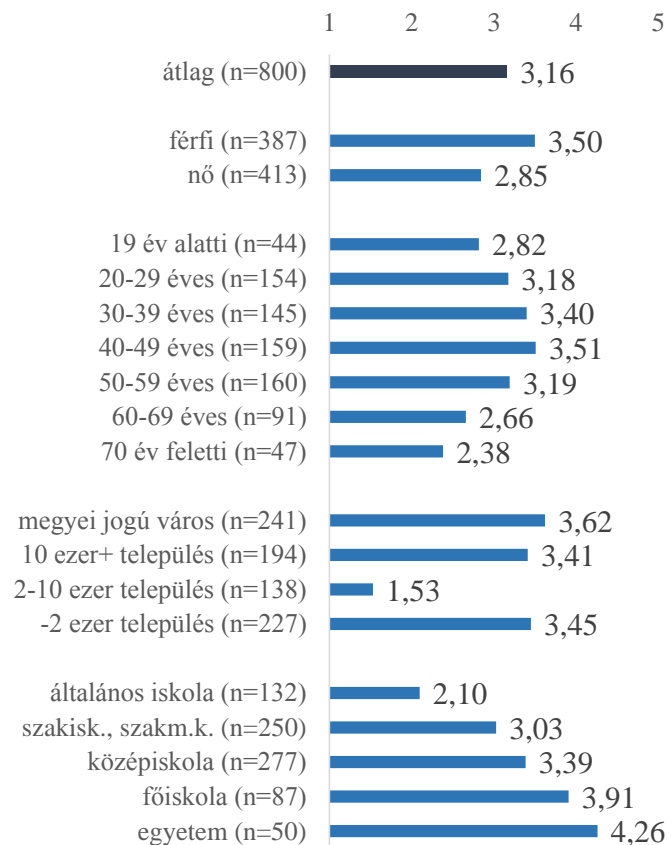
**15. melléklet: A biogázzal kapcsolatos szimpátia: „Mennyire
szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés**

16. melléklet: A geotermikus energiával kapcsolatos szimpátia:

„Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját

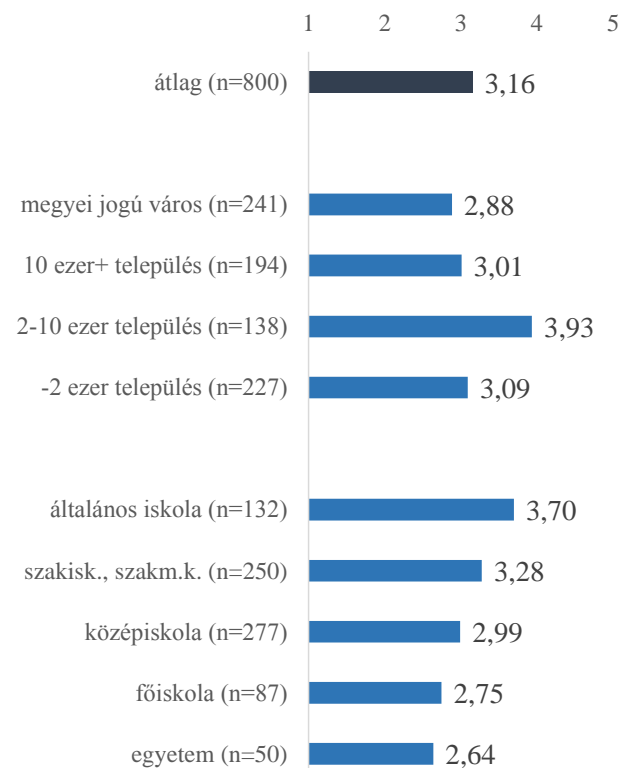
szerkesztés

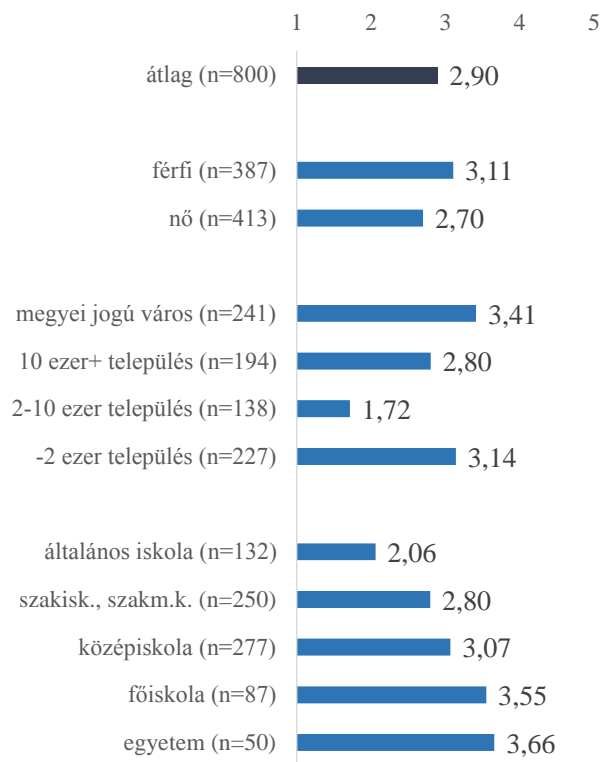
17. melléklet: A palackos gázzal kapcsolatos szimpátia:

„Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját

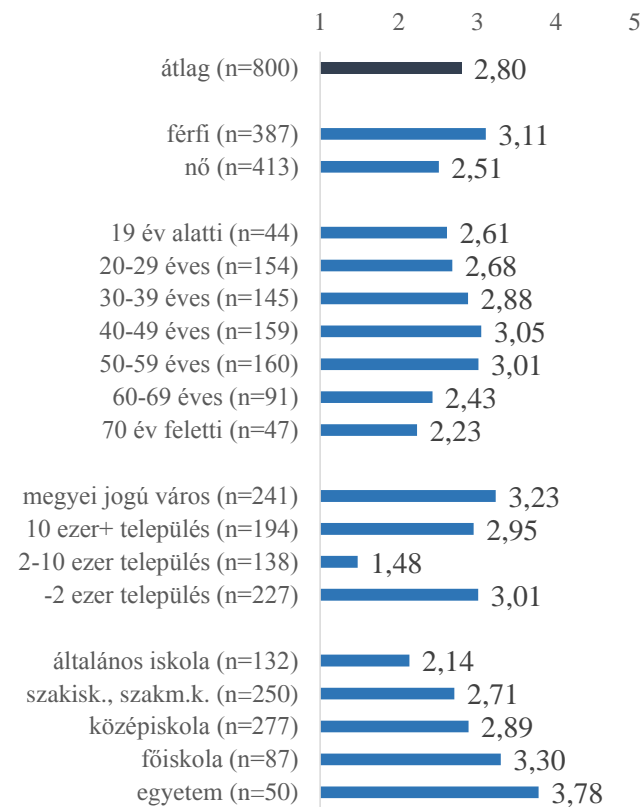
szerkesztés

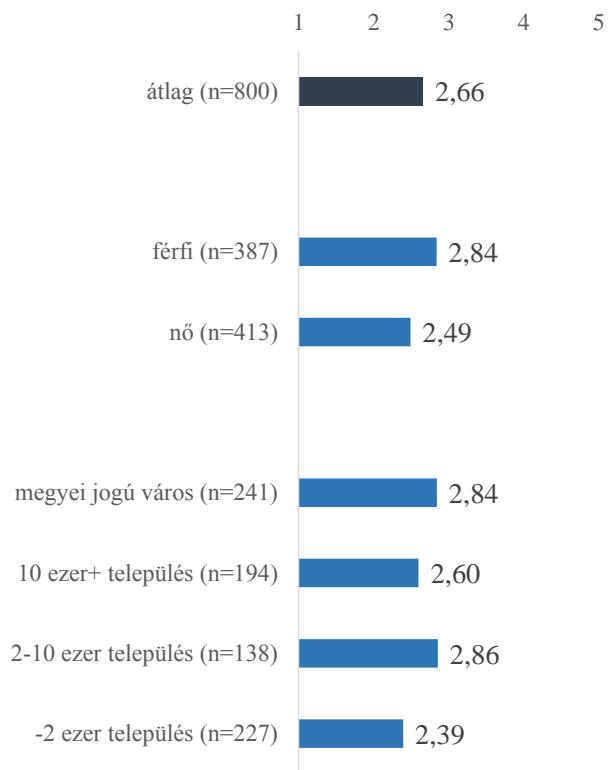
18. melléklet: A biomasszával kapcsolatos szimpátia: „Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés

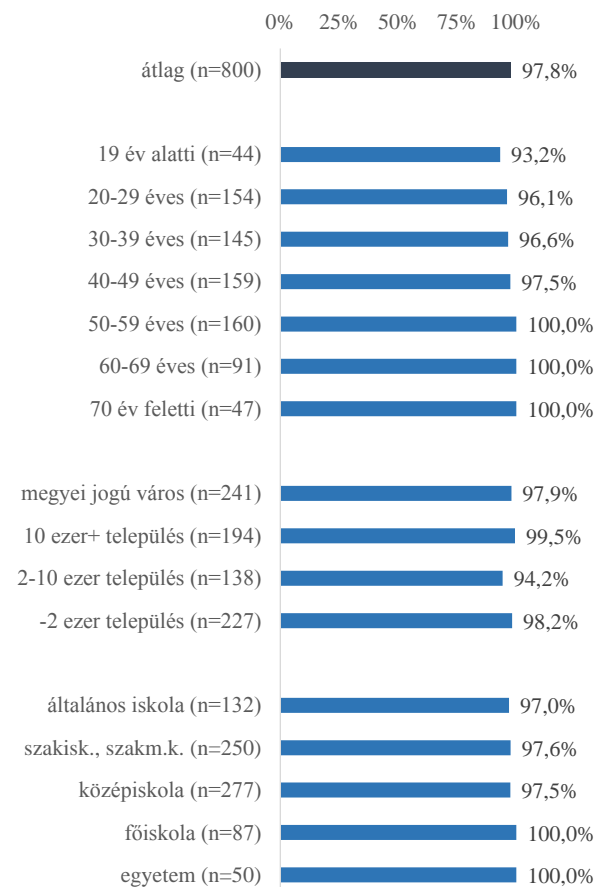
19. melléklet: A hőszivattyúval kapcsolatos szimpátia: „Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját szerkesztés

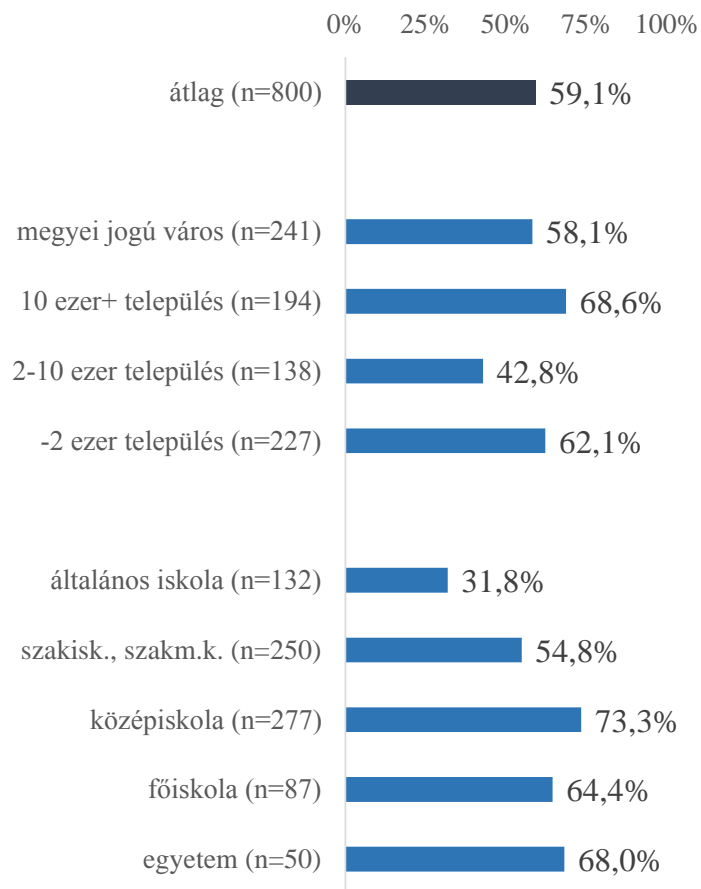
**20. melléklet: Az atomenergiával kapcsolatos szimpátia:
„Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” Forrás: saját
szerkesztés**

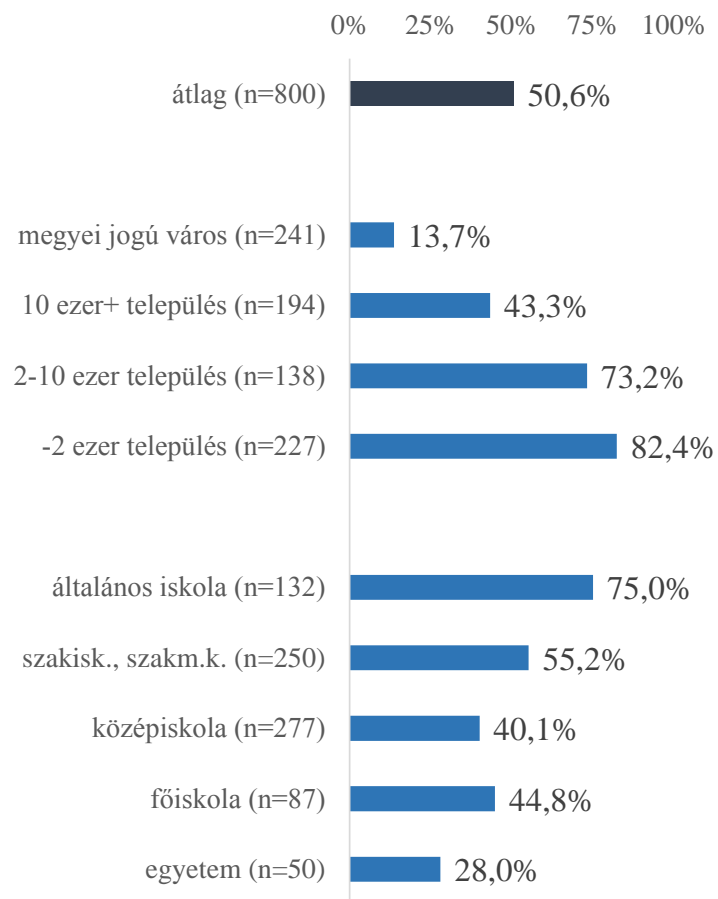
**21. melléklet: Az áram használata: „Használ ilyen jelenleg?”
Forrás: saját szerkesztés**

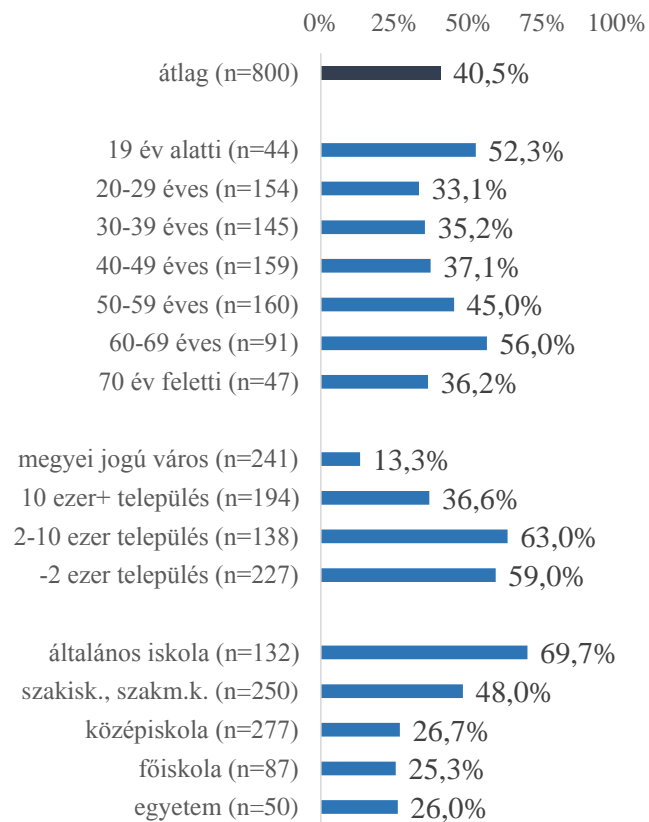
22. melléklet: A vezetékes gáz használata: „Használ ilyet jelenleg?” Forrás: saját szerkesztés

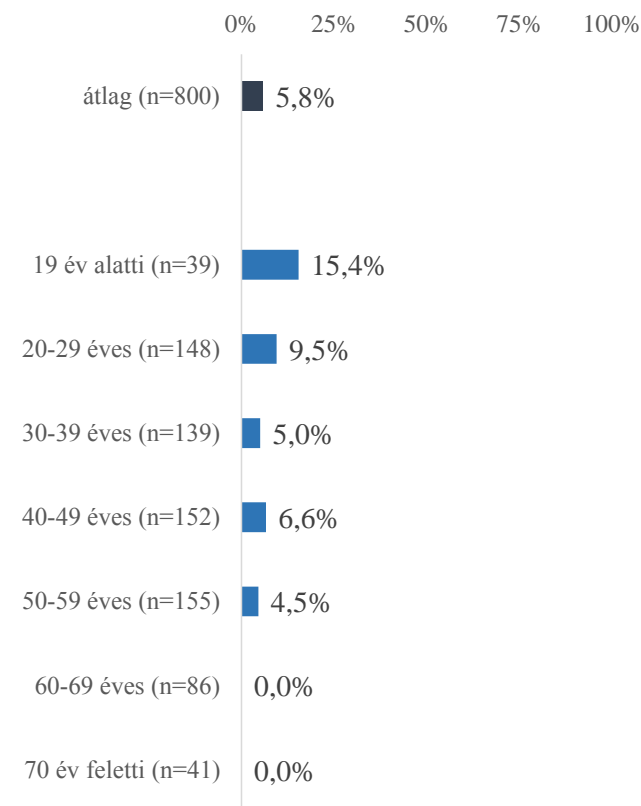
23. melléklet: A fa használata: „Használ ilyet jelenleg?” Forrás: saját szerkesztés

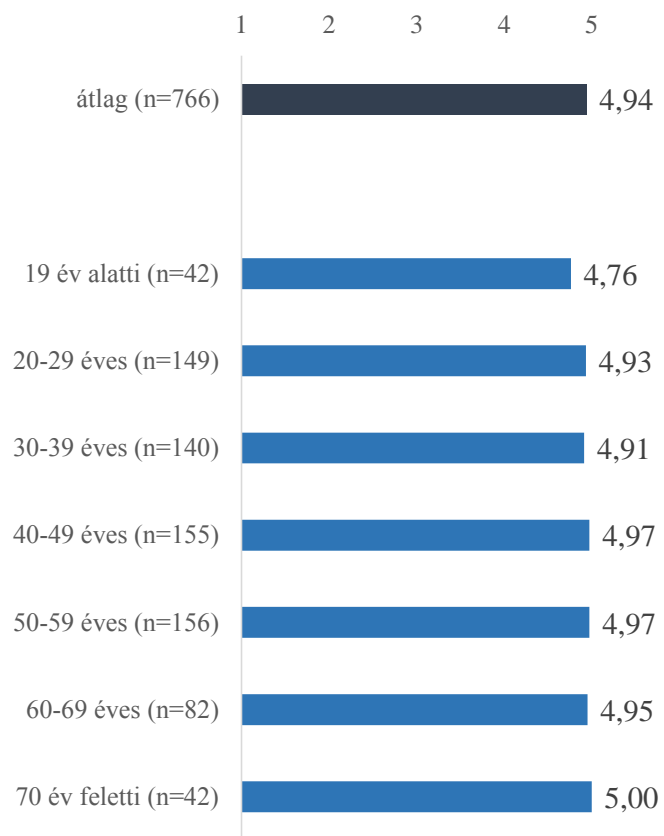
24. melléklet: A palackos gáz használata: „Használ illetve jelenleg?” Forrás: saját szerkesztés

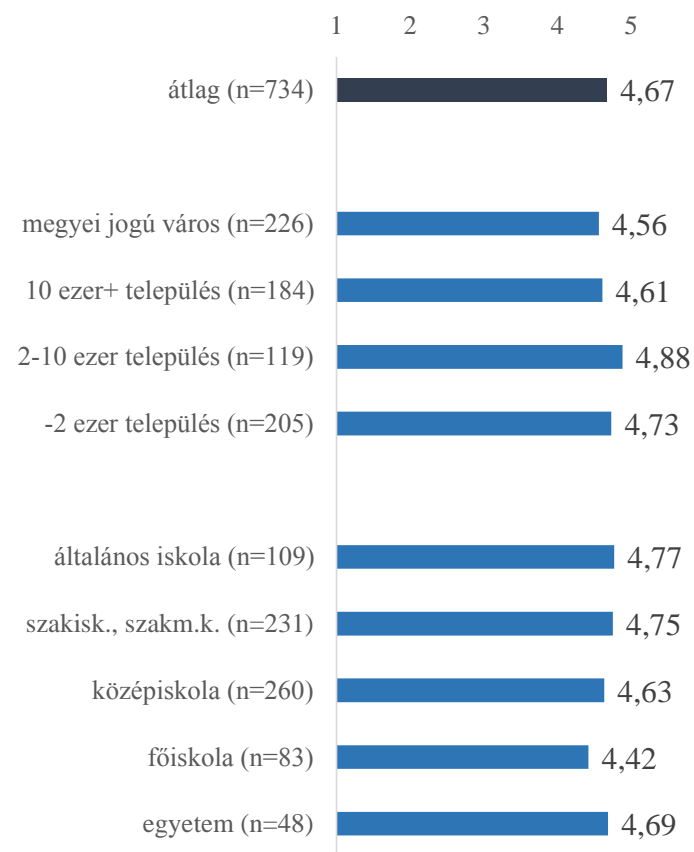
25. melléklet: Az atomenergia használata: „Használ illetve jelenleg?” Forrás: saját szerkesztés

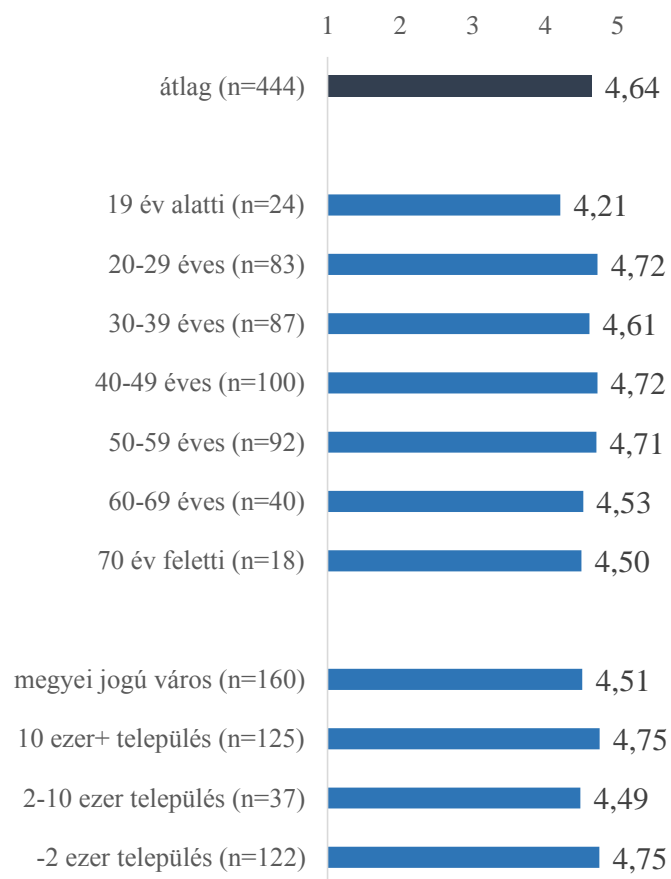
26. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – napenergia:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés

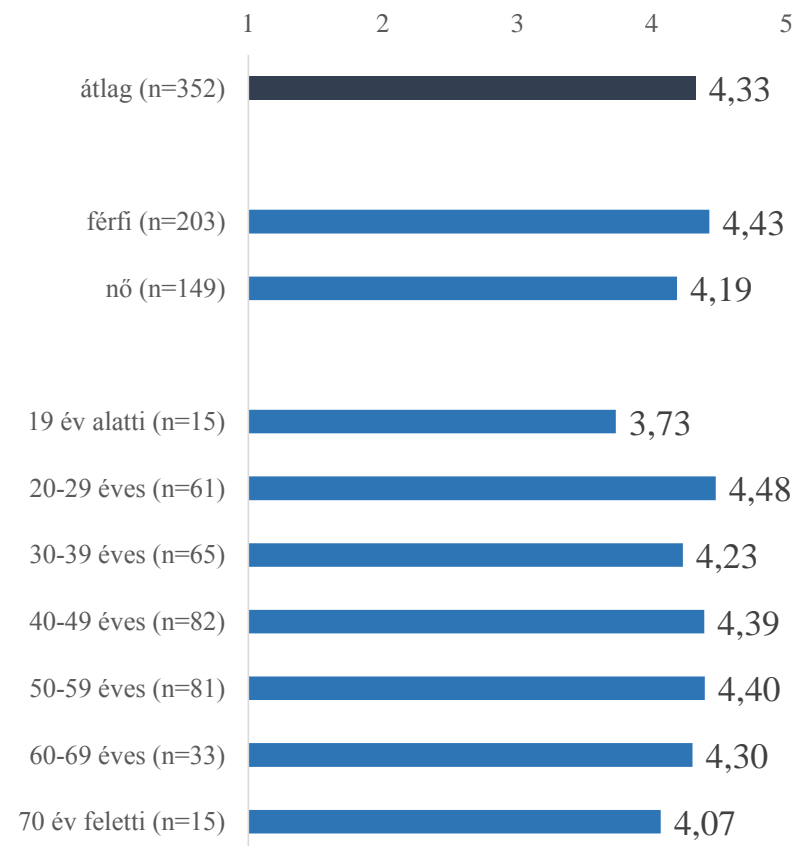
27. melléklet: Környezetbarát energiaforrások - vízenergia:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés

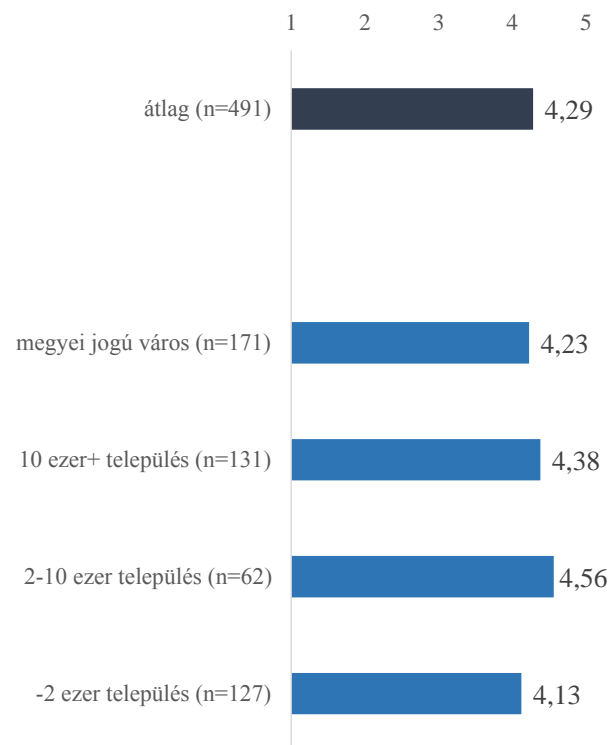
28. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – geotermikus energia: „Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés

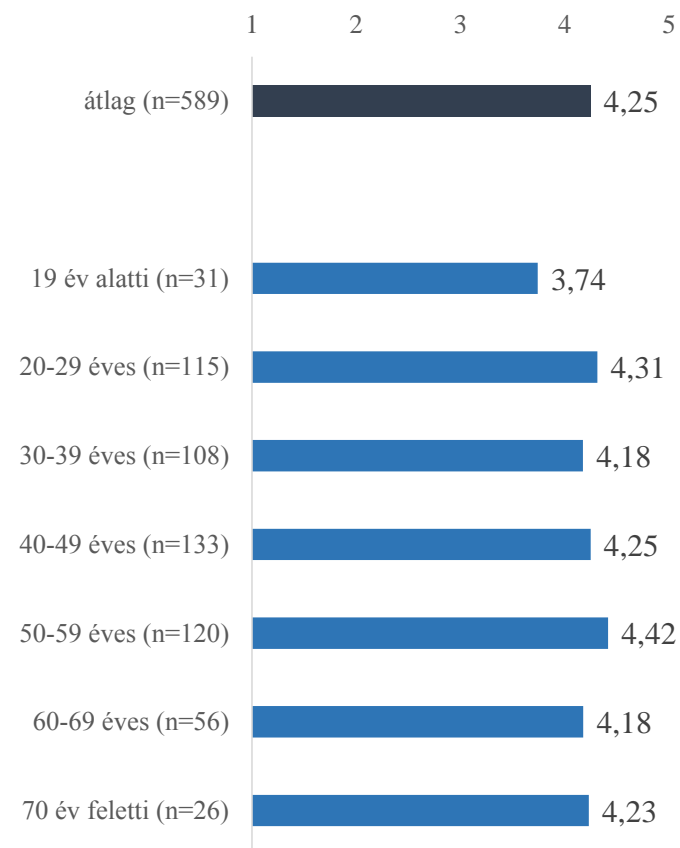
29. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – hőszivattyú: „Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés

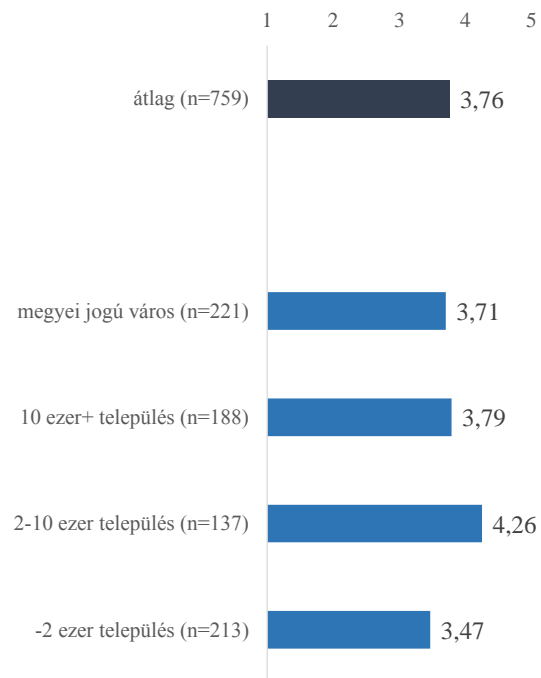
**30. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – biogáz:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés**

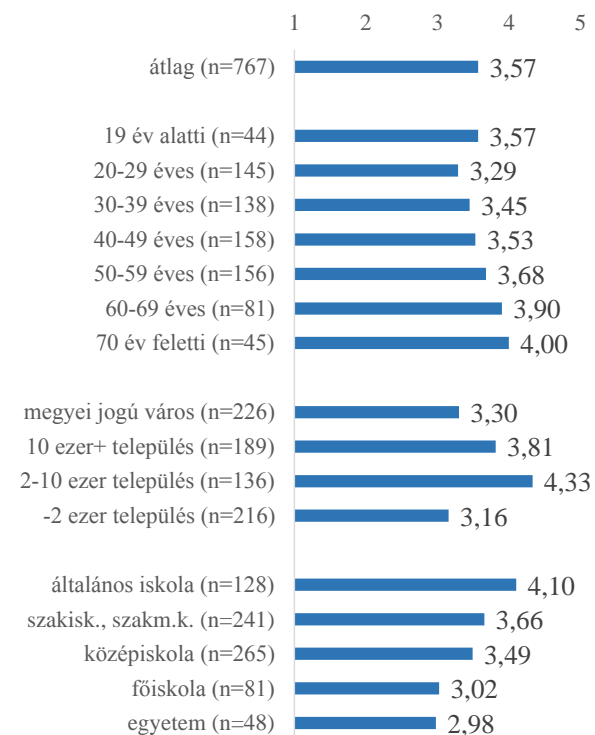
**31. melléklet: Környezetbarát energiaforrások –
bioüzemanyagok: „Mennyire gondolja környezetbarátnak
ezeket az energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés**

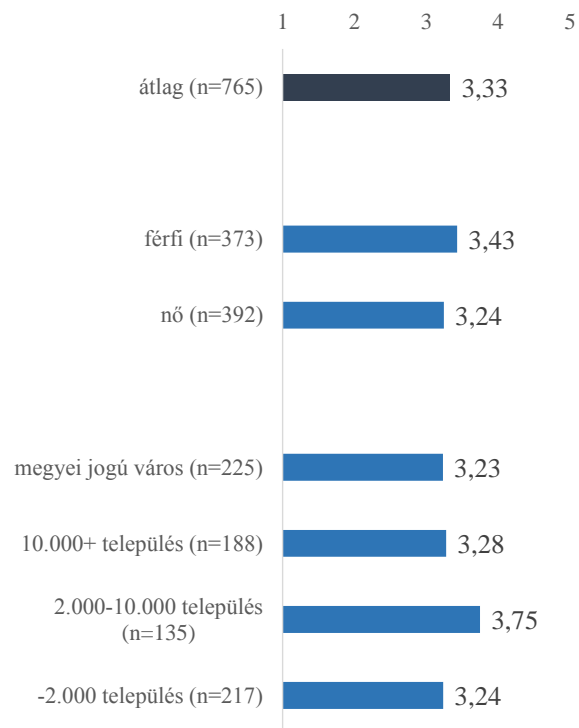
**32. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – áram:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés**

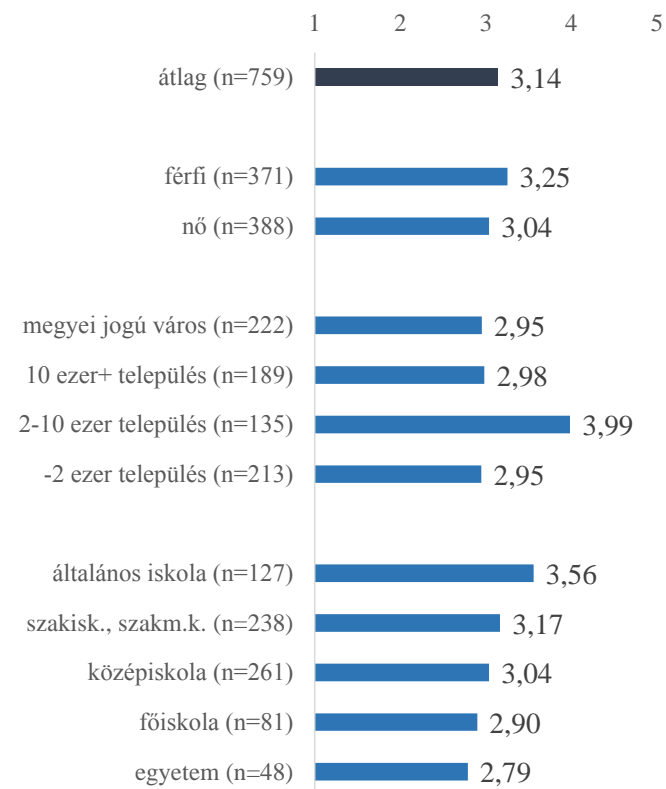
**33. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – fa: „Mennyire
gondolja környezetbarátnak ezeket az energiaforrásokat?”
Forrás: saját szerkesztés**

**34. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – vezetékes gáz:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés**

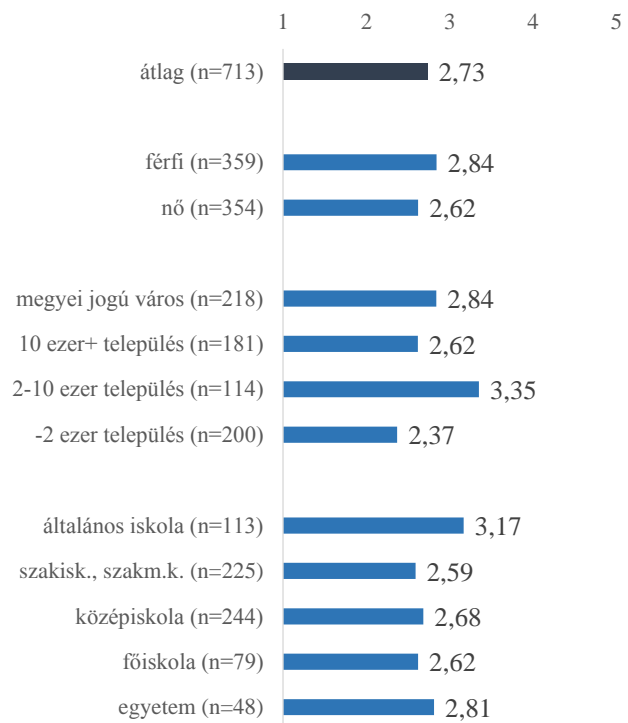

**35. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – palackos gáz:
„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az
energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés**

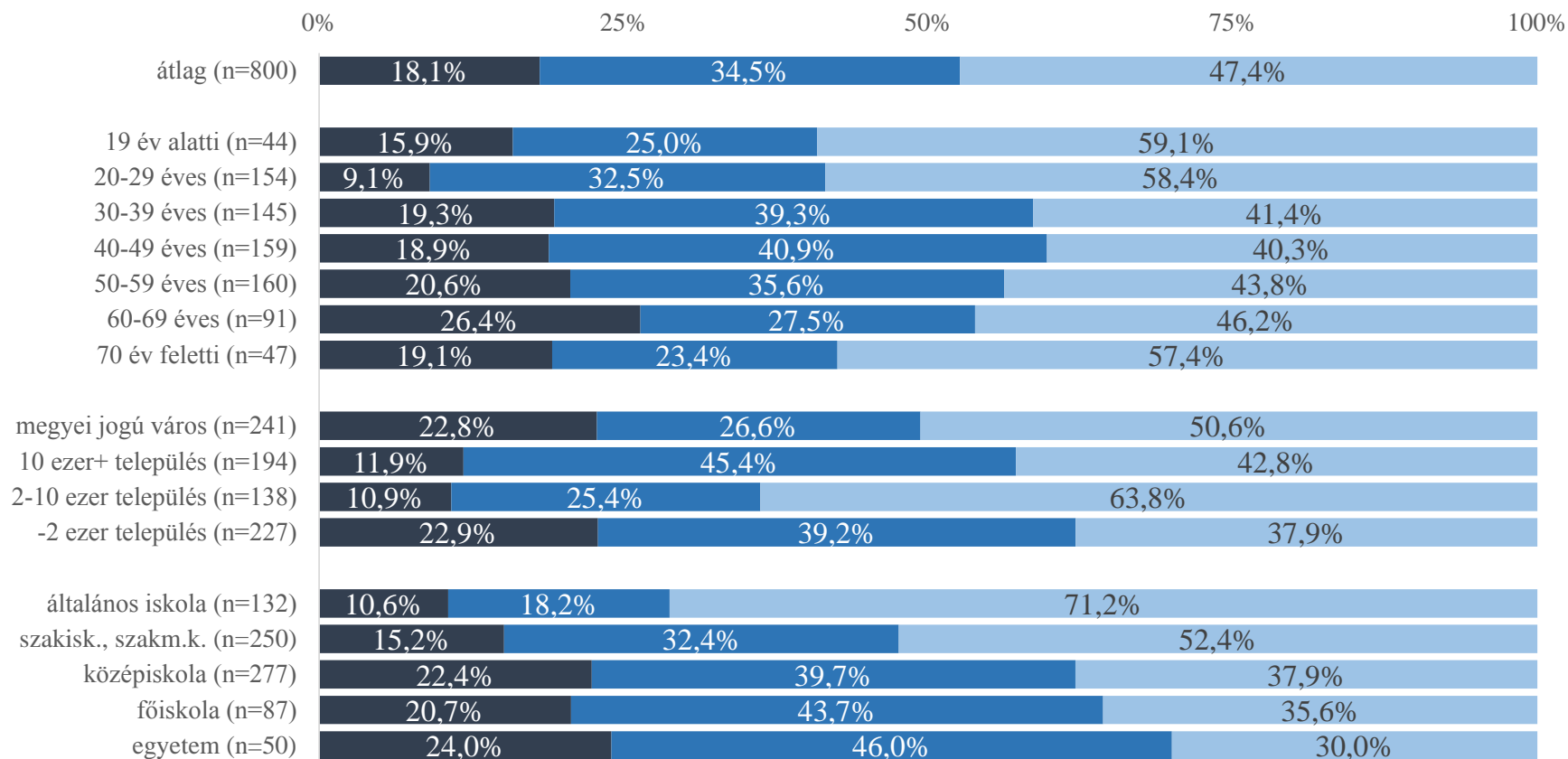

36. melléklet: Környezetbarát energiaforrások – atomenergia:

„Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az energiaforrásokat?” Forrás: saját szerkesztés

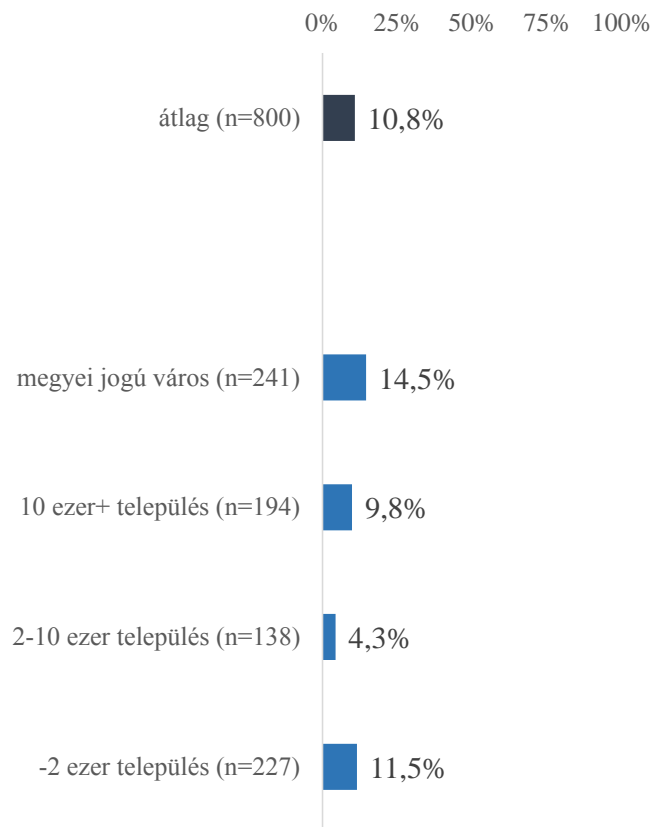

37. melléklet: Az otthon korszerűsítése, átalakítása abból a célból, hogy később kevesebbet fizessen energiáért: „Gondolkodott már Ön azon, hogy otthonát átalakítja/korszerűsíti oly módon, hogy azután kevesebbet fizessen az energiáért?” Forrás: saját szerkesztés

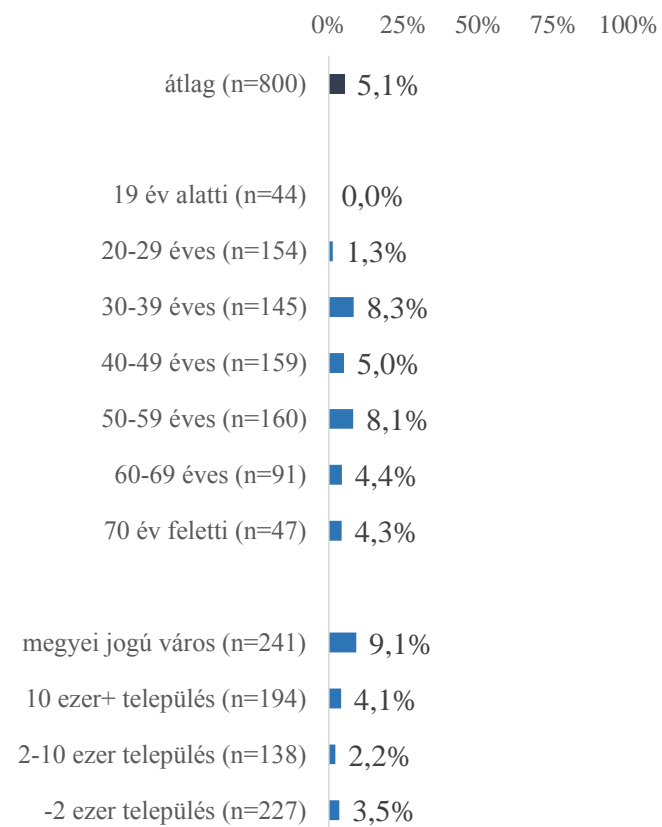

- igen, és már végre is hajtottam bizonyos korszerűsítéseket
- igen, terveztem már, de még nem tettem semmit
- nem, még soha nem gondolkodtam ilyenén

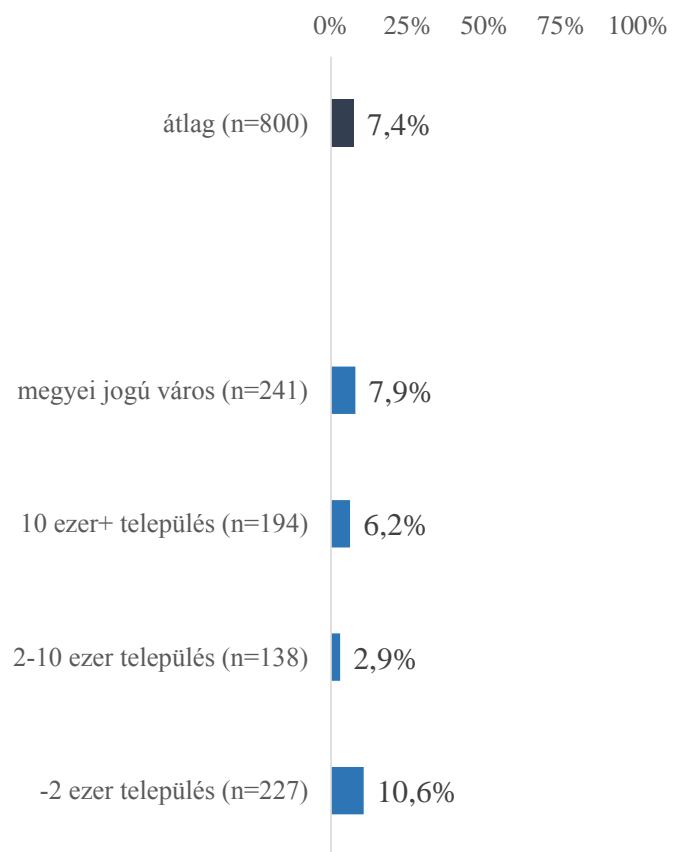
38. melléklet: Végrehajtott korszerűsítések – nyílászárók cseréje, szigetelése: „Milyen korszerűsítéseket hajtott már Ön (vagy a lakóközösség) végre?” Forrás: saját szerkesztés

39. melléklet: Végrehajtott korszerűsítések – elektronikus eszközök korszerűbbre cserélése: „Milyen korszerűsítéseket hajtott már Ön (vagy a lakóközösség) végre?” Forrás: saját szerkesztés

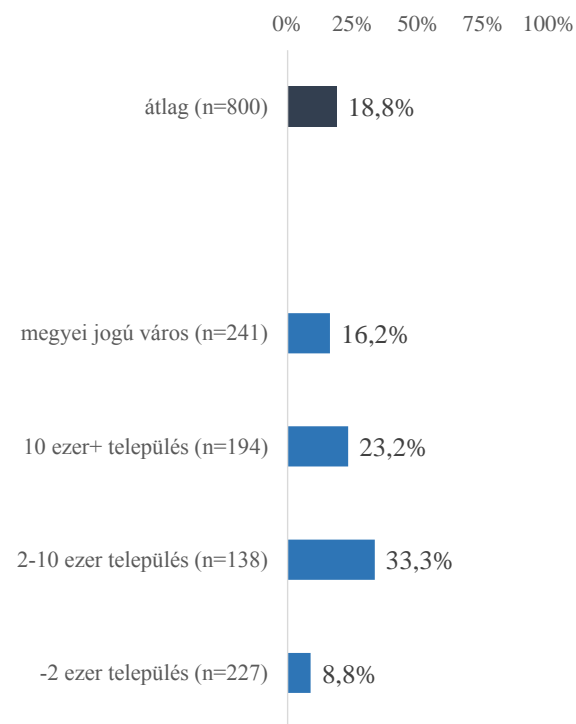

**40. melléklet: Végrehajtott korszerűsítések – épület szigetelése:
„Milyen korszerűsítéseket hajtott már Ön (vagy a lakóközösség)
végre?” Forrás: saját szerkesztés**

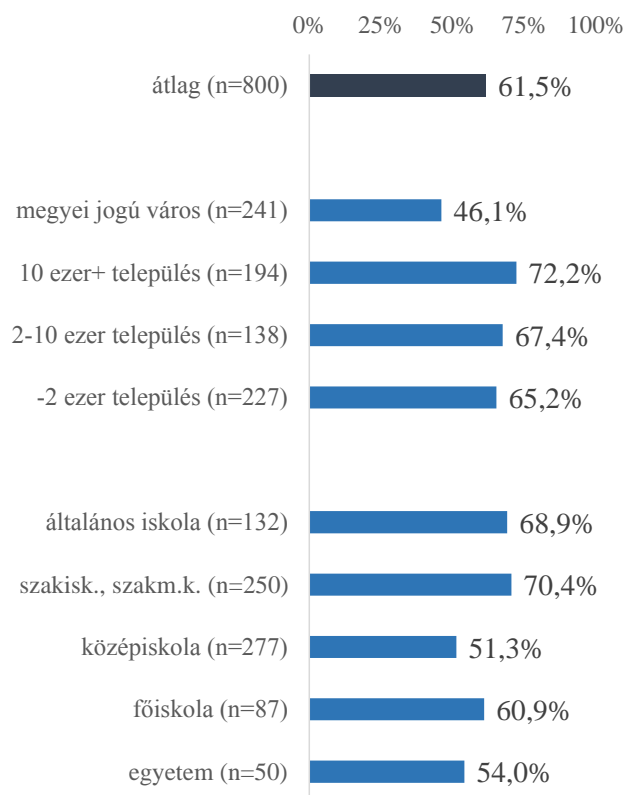

**41. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői –
Nem foglalkoztatja a téma - „Mi az oka annak, hogy nem hajt
végre olyan korszerűsítéseket, átalakításokat, melyek
segítenének Önnek az energiaköltségei csökkentésében?”**

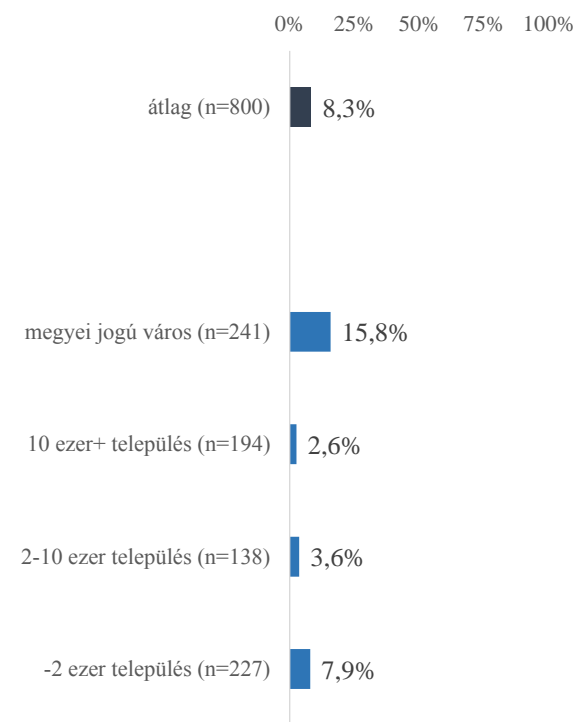
Forrás: saját szerkesztés

**42. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői –
Bármilyen változtatás túl sokba kerülne, nem tud belevágni. -
„Mi az oka annak, hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket,
átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei
csökkentésében?” Forrás: saját szerkesztés**

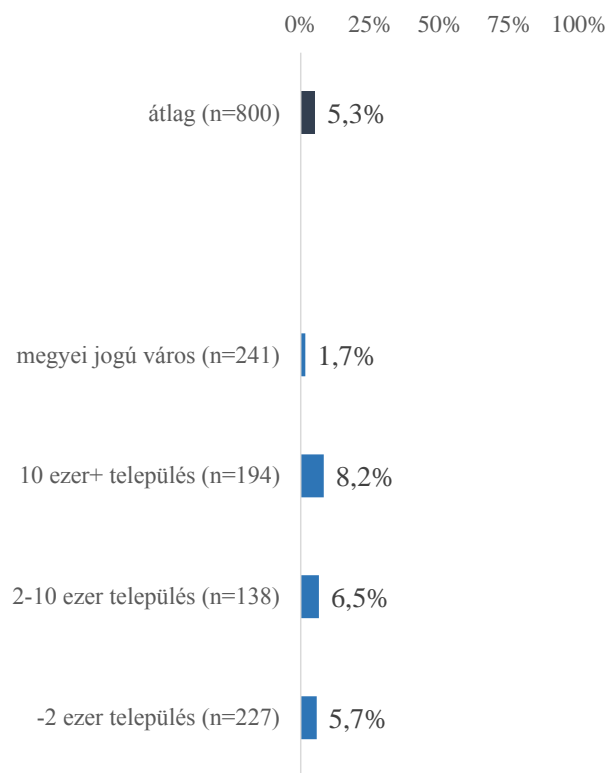

**43. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői –
Ezek a beruházások sosem térülnek meg, hosszútávon jobban
jár anyagilag akkor, ha nem változtat semmin. - „Mi az oka
annak, hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket,
átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei
csökkentésében?” Forrás: saját szerkesztés**

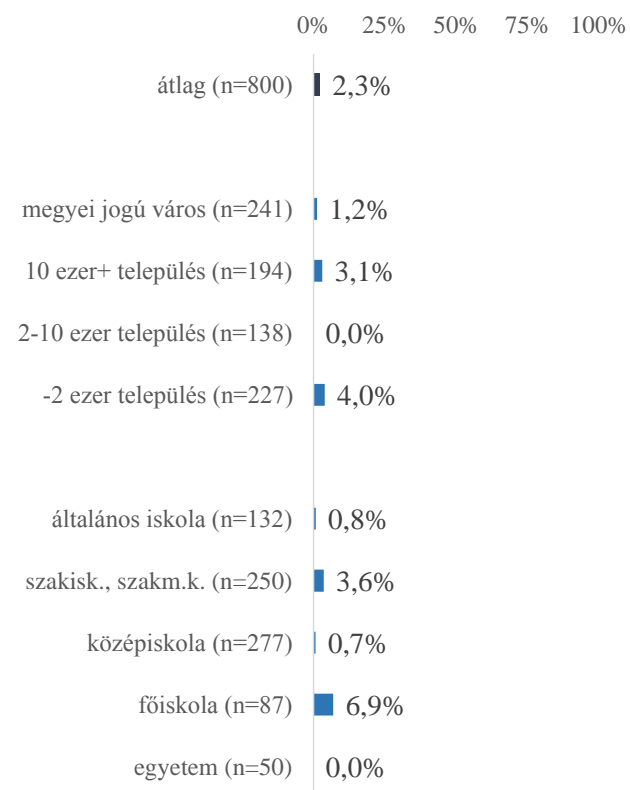
**44. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői –
Nincs elég információja a lehetőségekről. „Mi az oka annak,
hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket, átalakításokat,
melyek segítenének Önnek az energiaköltségei csökkentésében?”**

Forrás: saját szerkesztés

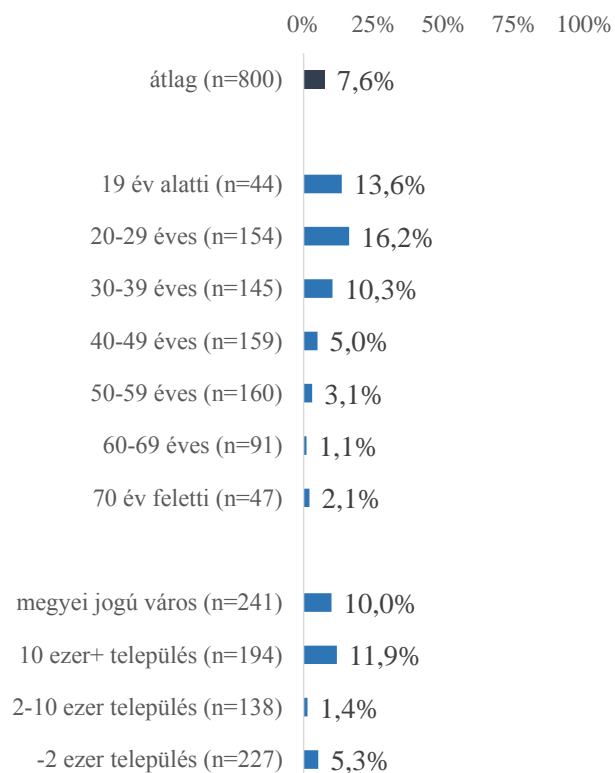

**45. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői –
Nincs, aki segítene a kivitelezésben, lebonyolításban. „Mi az oka
annak, hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket,
átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei
csökkentésében?”**

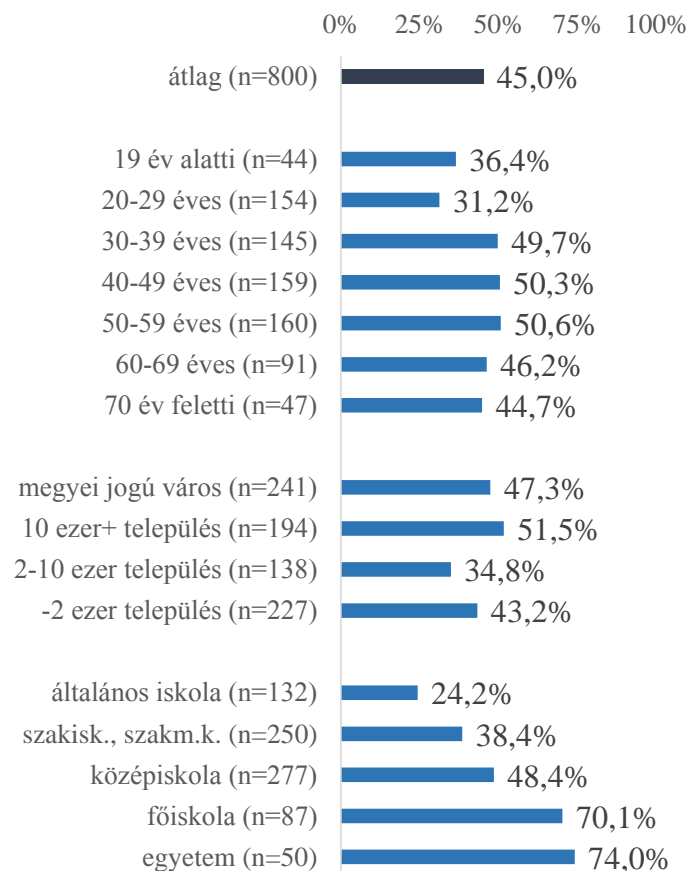
Forrás: saját szerkesztés

46. melléklet: Korszerűsítések végrehajtásának gátló tényezői – Nem saját lakásban él, ezért nem akar arra költeni. „Mi az oka annak, hogy nem hajt végre olyan korszerűsítéseket, átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei csökkentésében?” Forrás: saját szerkesztés

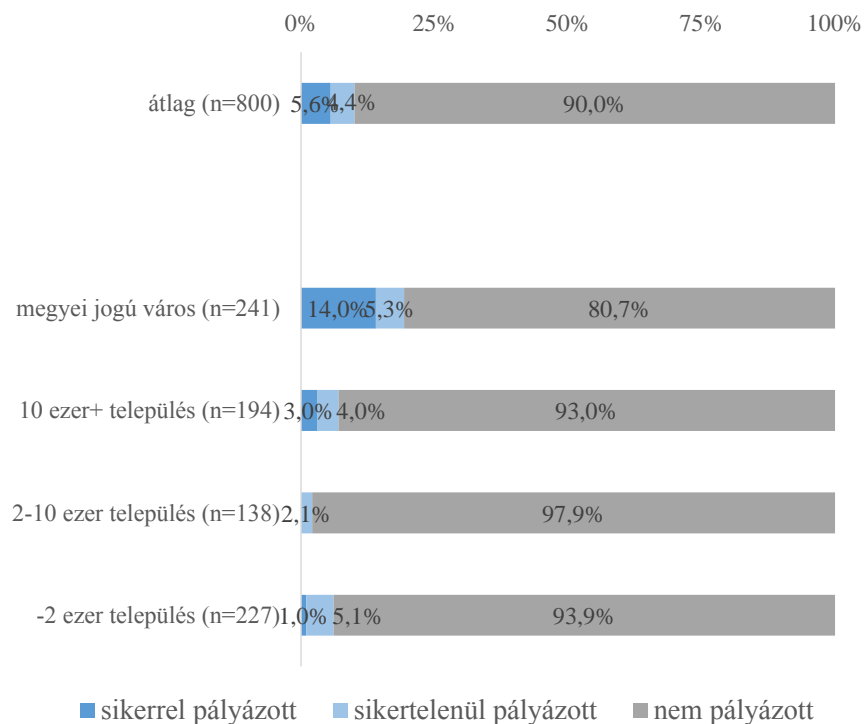

47. melléklet: Épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatok ismertsége: „Van-e Önnek tudomása arról, hogy rendelkezésre állnak/álltak pályázati források épületenergetikai fejlesztésekre?” Forrás: saját szerkesztés

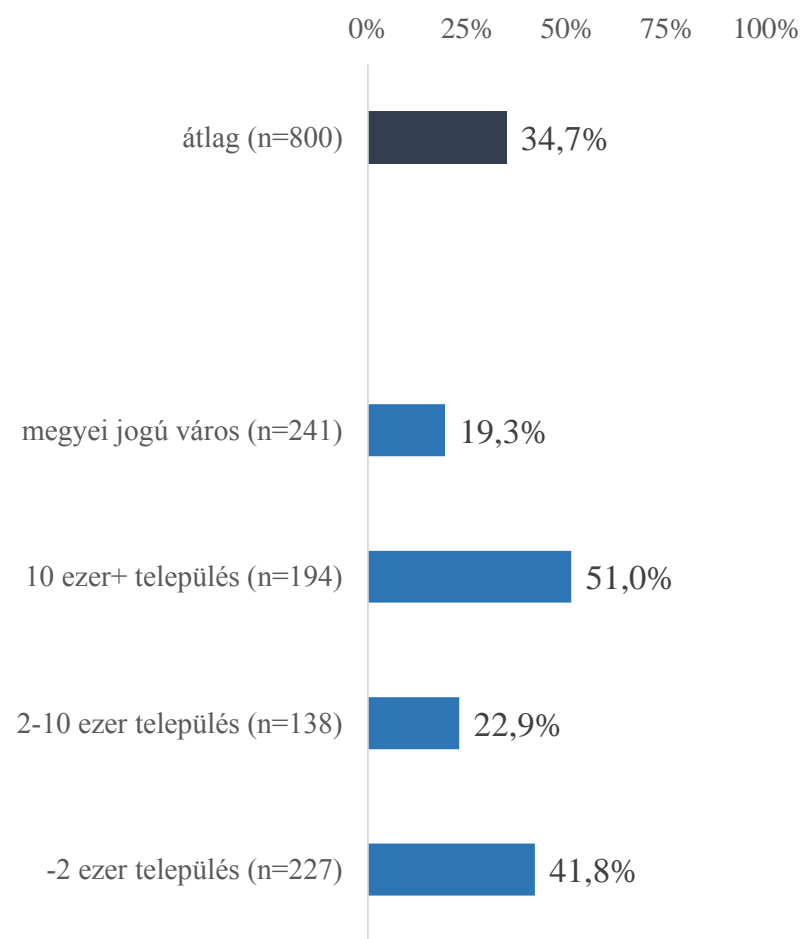

**48. melléklet: Pályázat beadása épületenergetikai fejlesztésekre:
„Pályázott már korábban Ön épületenergetikai fejlesztésekre?”**

Forrás: saját szerkesztés

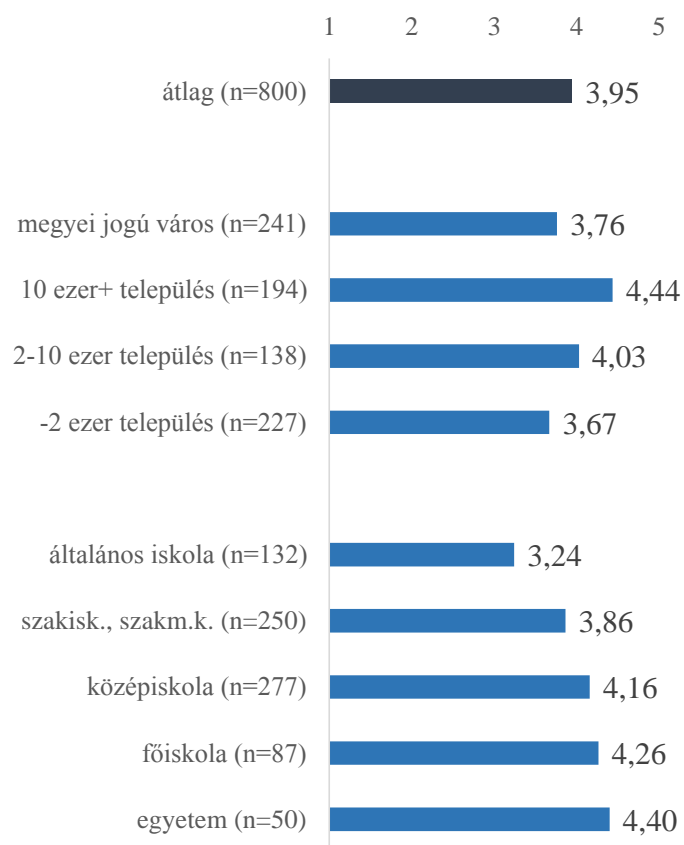

49. melléklet: Pályázat beadásának hajlandósága a jövőben épületenergetikai fejlesztésekre: „Pályázott már korábban Ön épületenergetikai fejlesztésekre?” Forrás: saját szerkesztés

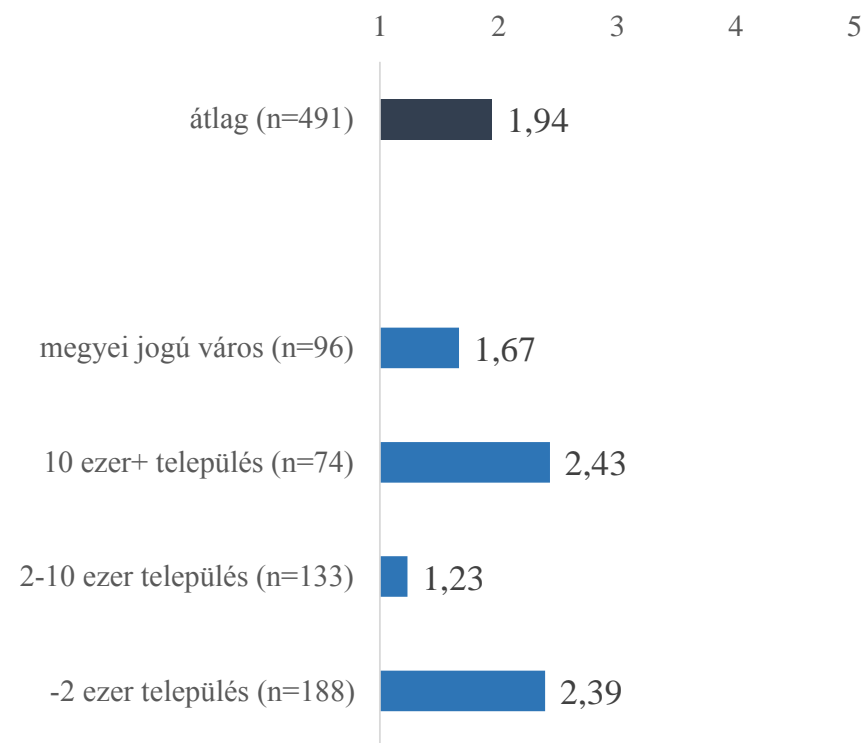

50. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek: energiatakarékos izzók használata: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?”

Forrás: saját szerkesztés

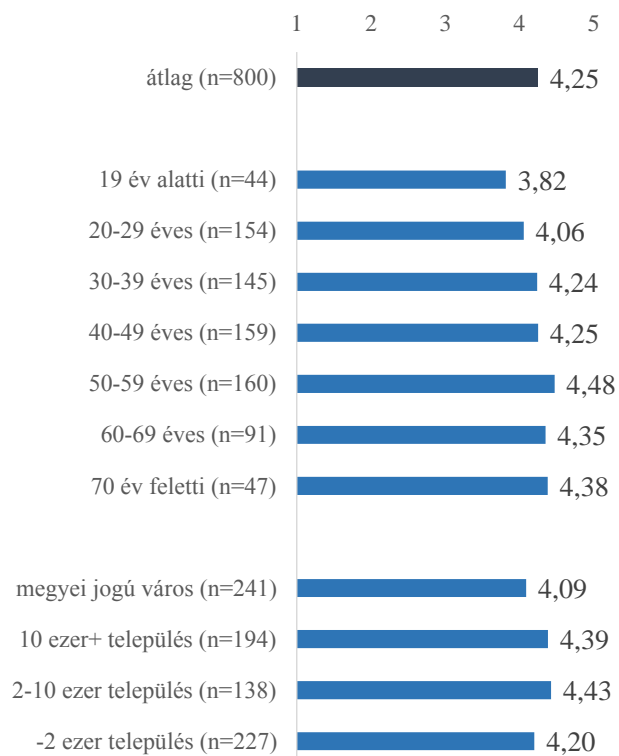

51. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek: saját kerti kút használata: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

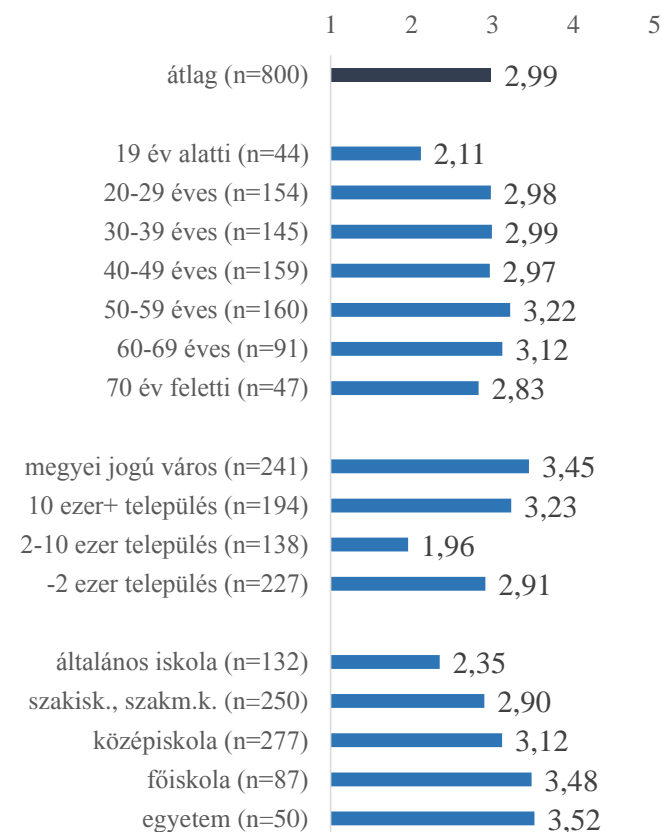

52. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek - csak ott ég a villany, ahol éppen van valaki: „Mennyire jellemzők Önre, az

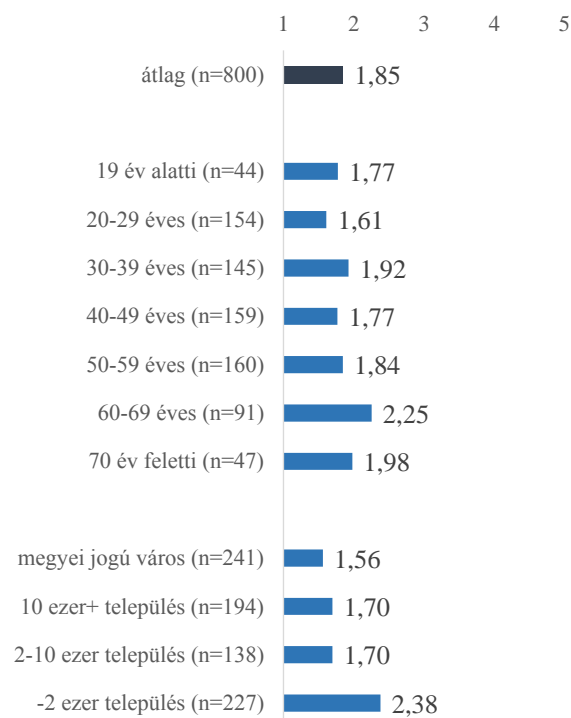
**Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás:
saját szerkesztés**

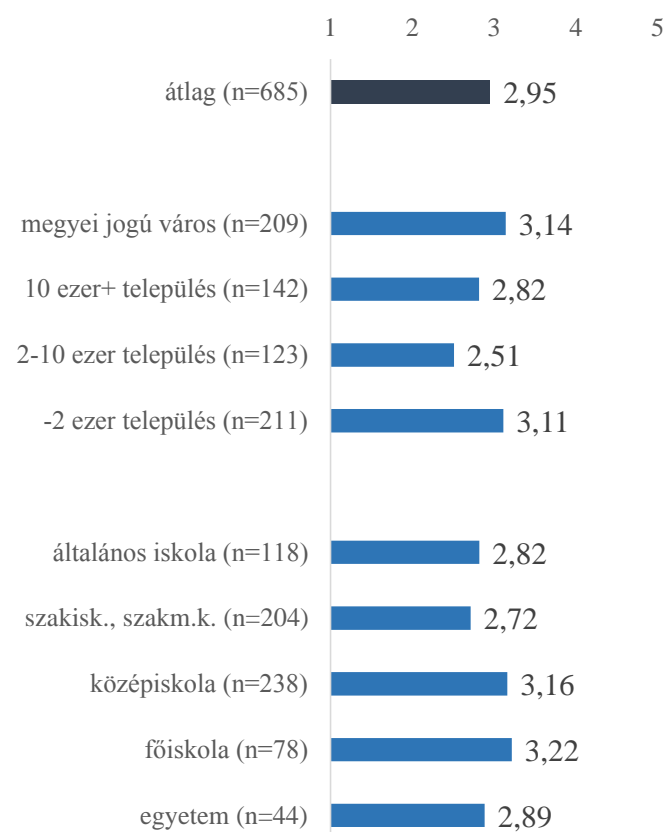
**53. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek - szelektív
hulladékgyűjtés: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására
az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés**

54. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek – háztartási hulladék komposztálása: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

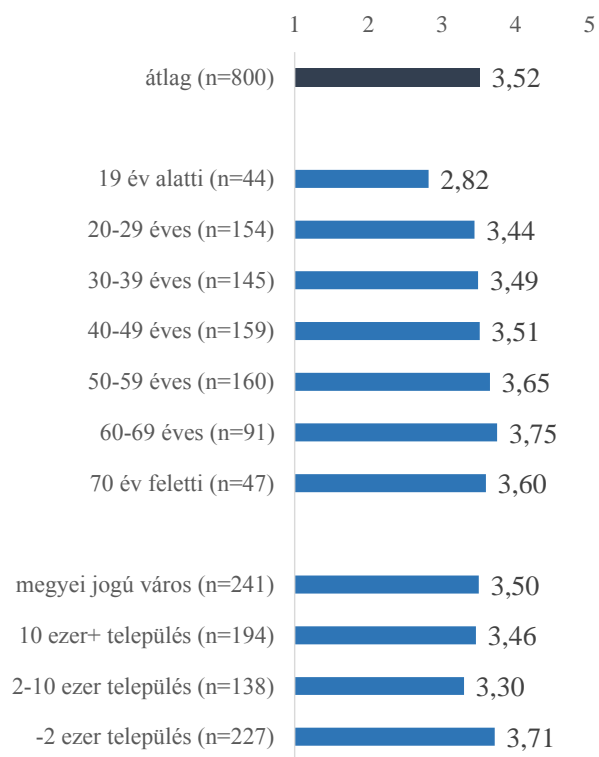

55. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek: a szokásosnál alacsonyabb hőmérséklet a lakásban: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

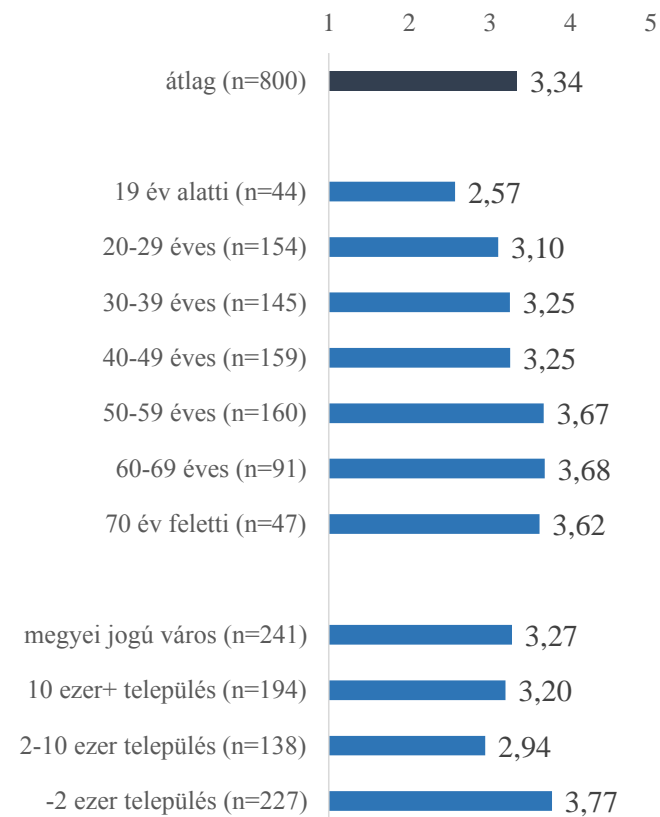
**56. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek:
mosogatáskor nagyon kevés vizet használ: „Mennyire jellemzők
Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?”**

Forrás: saját szerkesztés

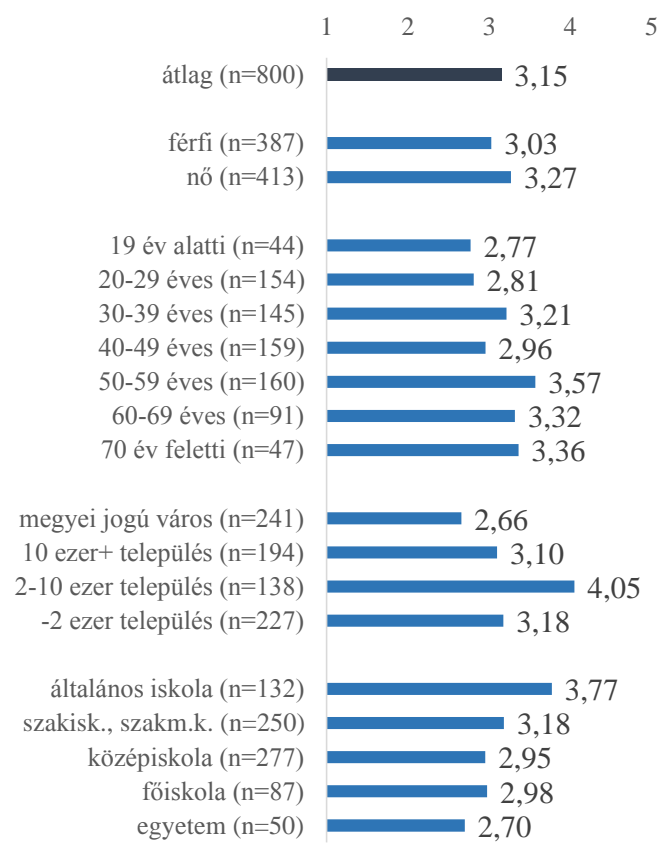

**57. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek –
tisztálkodáskor nagyon kevés vizet használ „Mennyire jellemzők
Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?”**

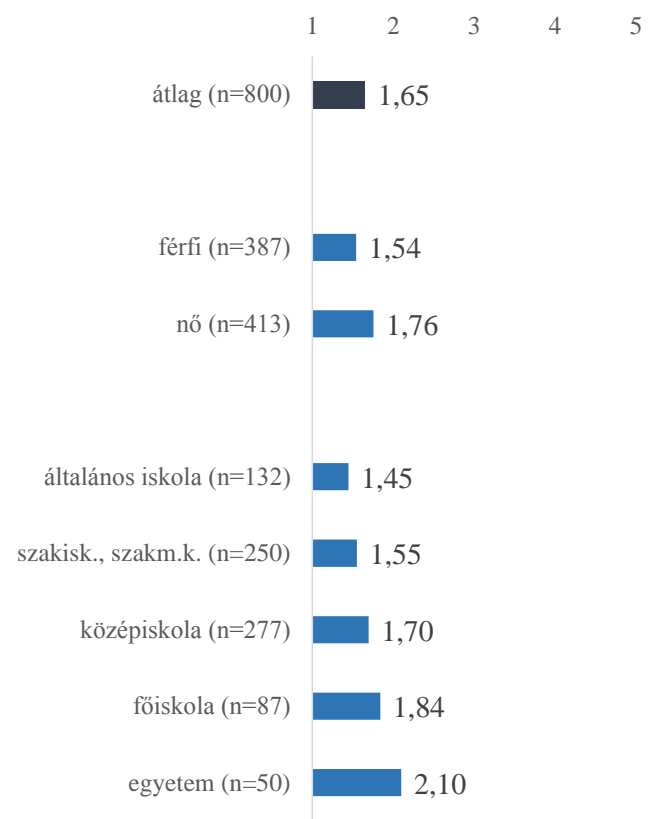
Forrás: saját szerkesztés

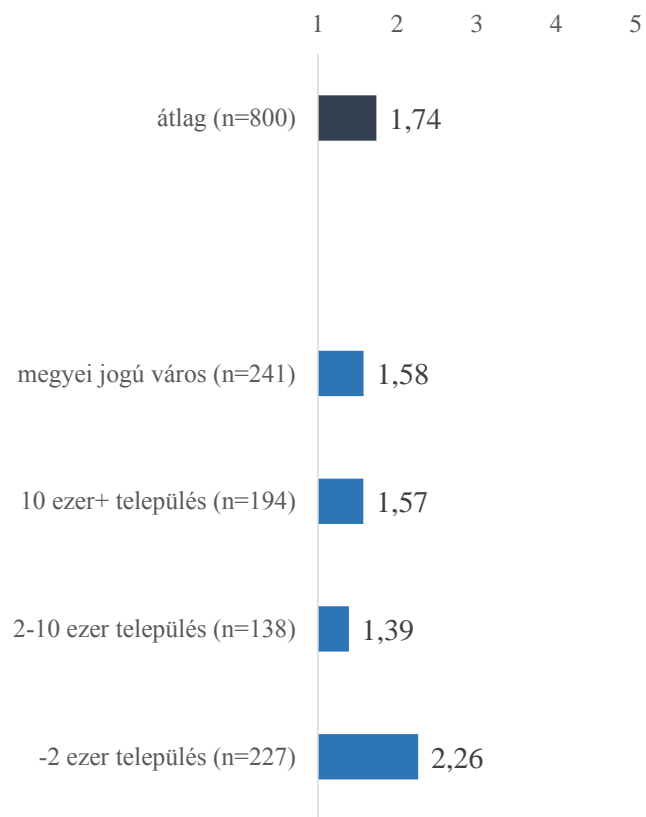
58. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek - azokat a helyiségeket nem fűti, amelyeket nem használ: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

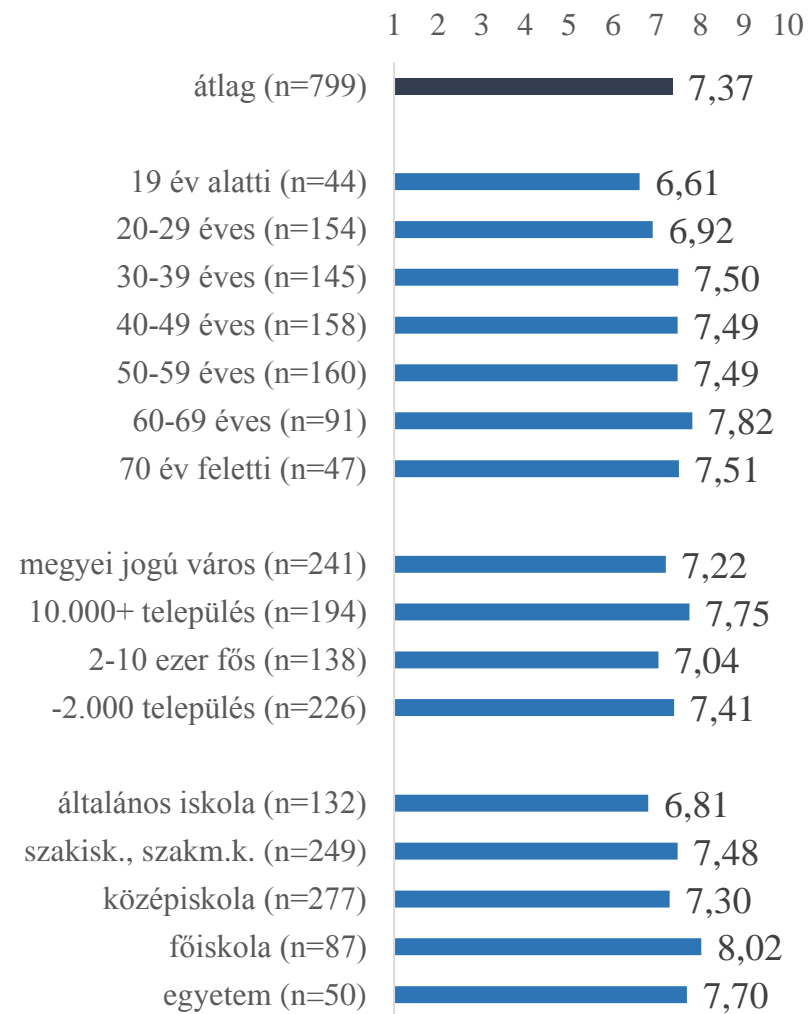
59. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek – fűtőolaj gyűjtése: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

60. melléklet: Háztartásra jellemző tevékenységek – víz gyűjtése a háztartásban: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

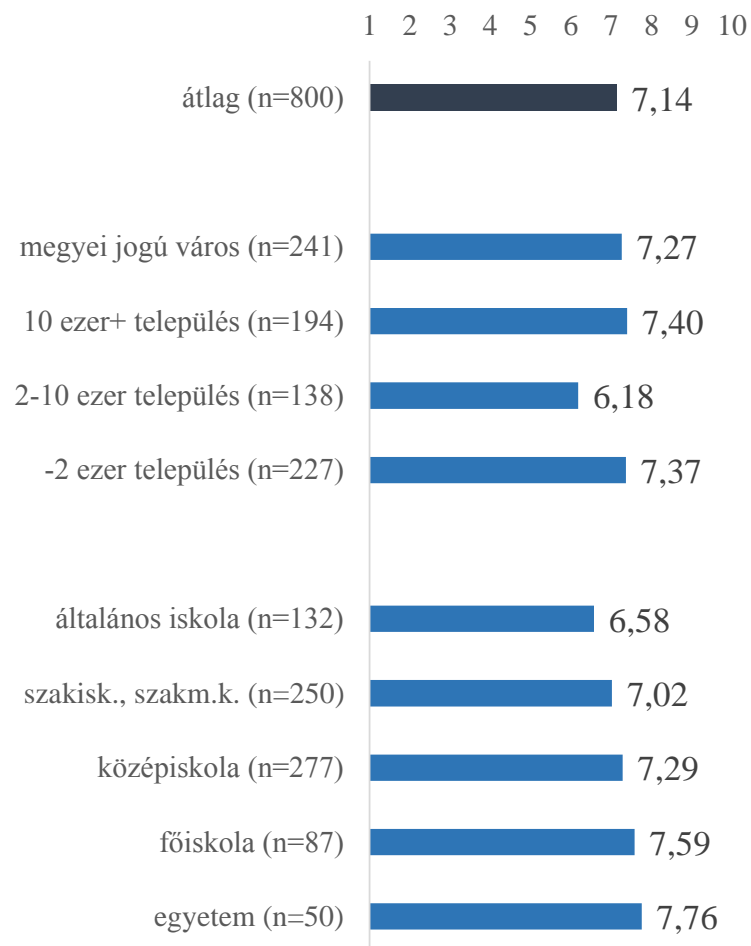

61. melléklet: Természetközelség: „Mennyire érzi Ön közel magát a természethez?” Forrás: saját szerkesztés

62. melléklet: Környezetbarát, környezetvédő viselkedés:

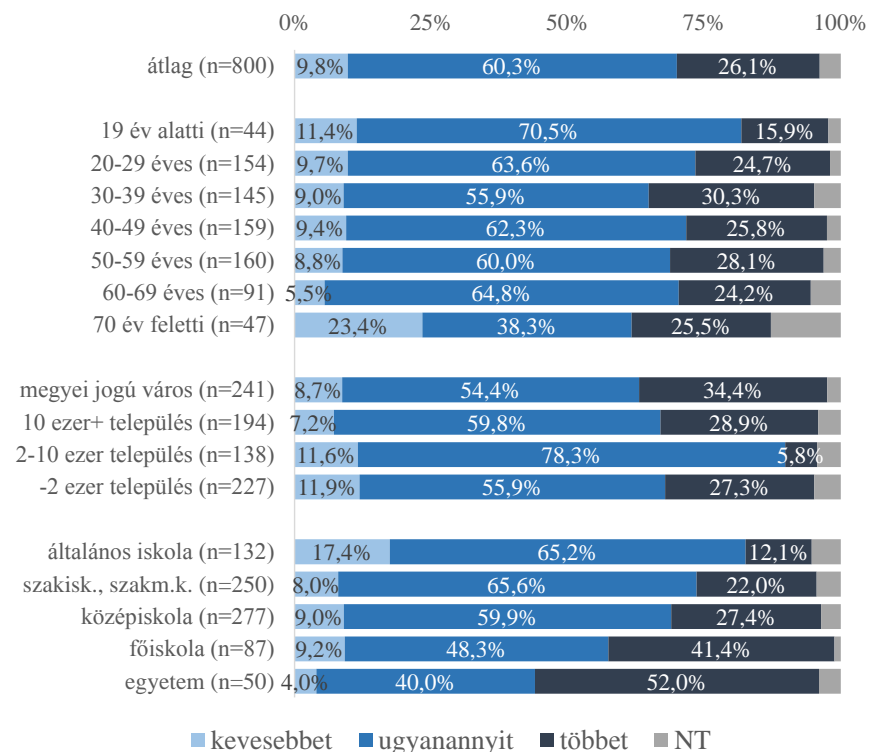
„Mennyire tartja magát környezetbarátnak, környezetvédőnek?” Forrás: saját szerkesztés

63. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás jelenleg az

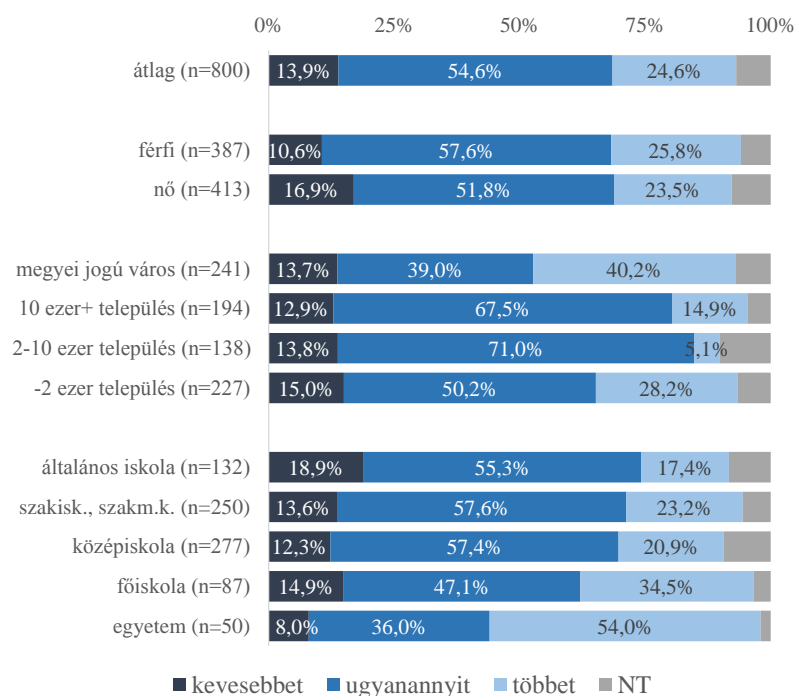
öt évvel ezelőtti állapothoz képest - az Ön közvetlen környezete (barátai, ismerősei, kollégái): „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti

állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

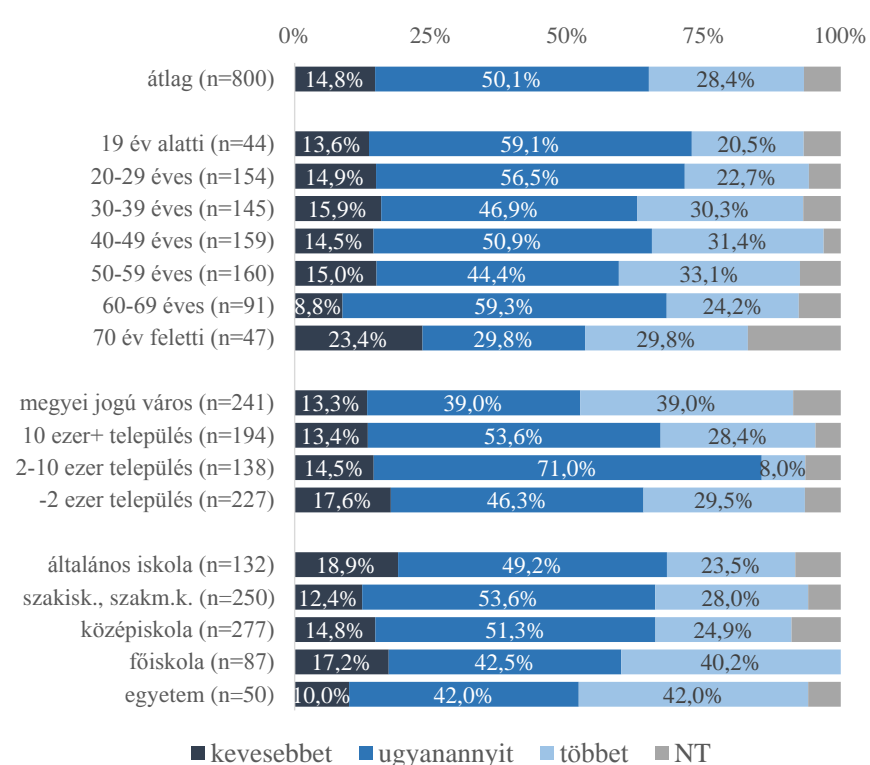
64. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás jelenleg az öt évvel ezelőtti állapothoz képest – a magyarországi vállalatok:

„Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

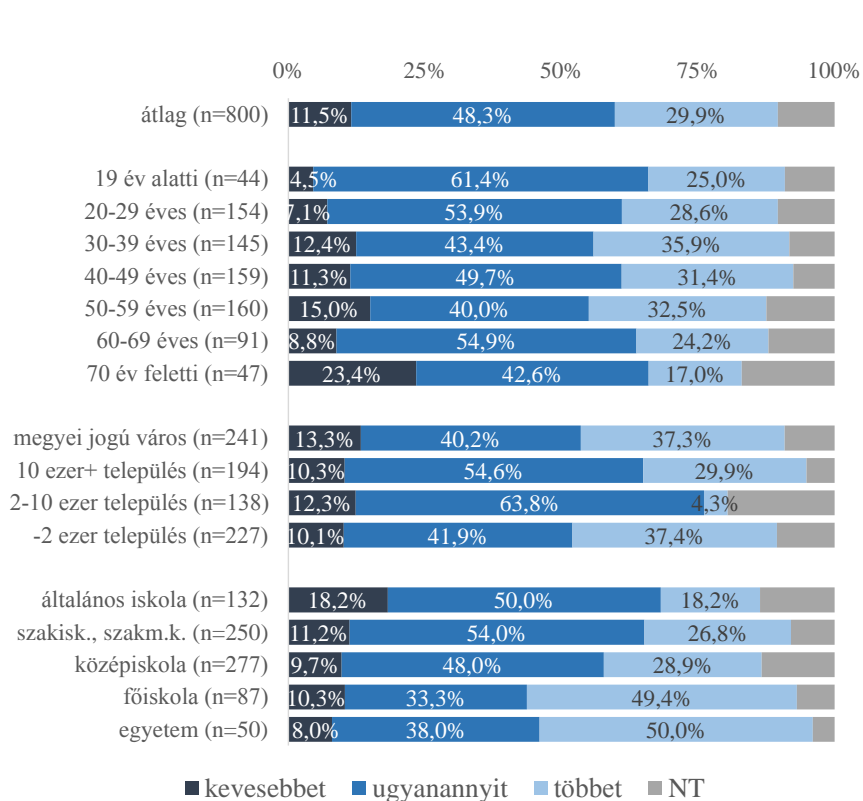

65. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás jelenleg az öt évvel ezelőtti állapothoz képest – az ország vezetése: „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

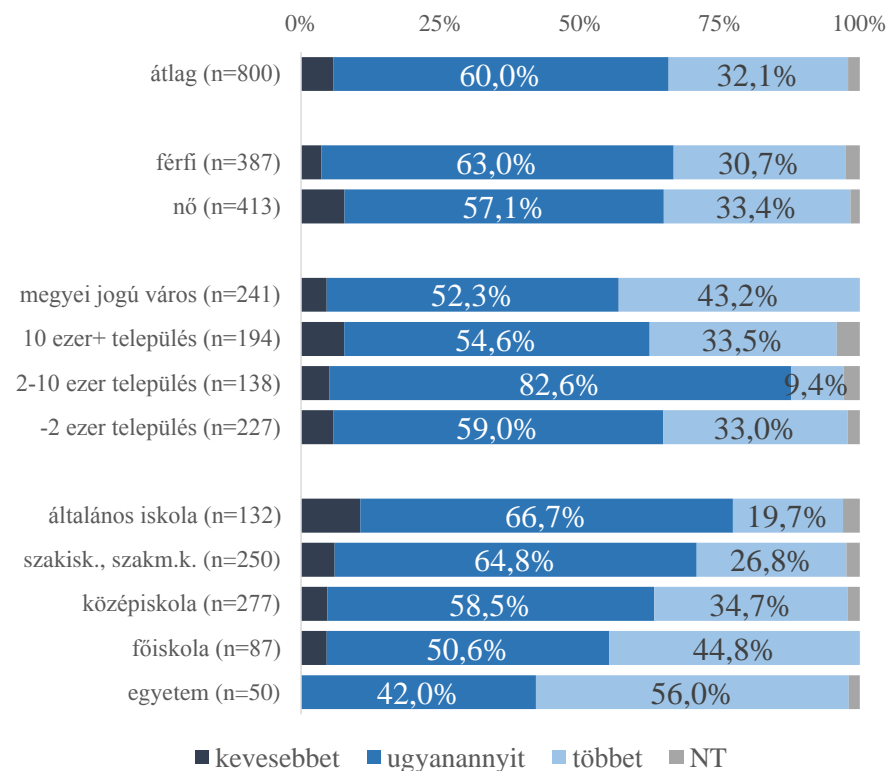
„Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

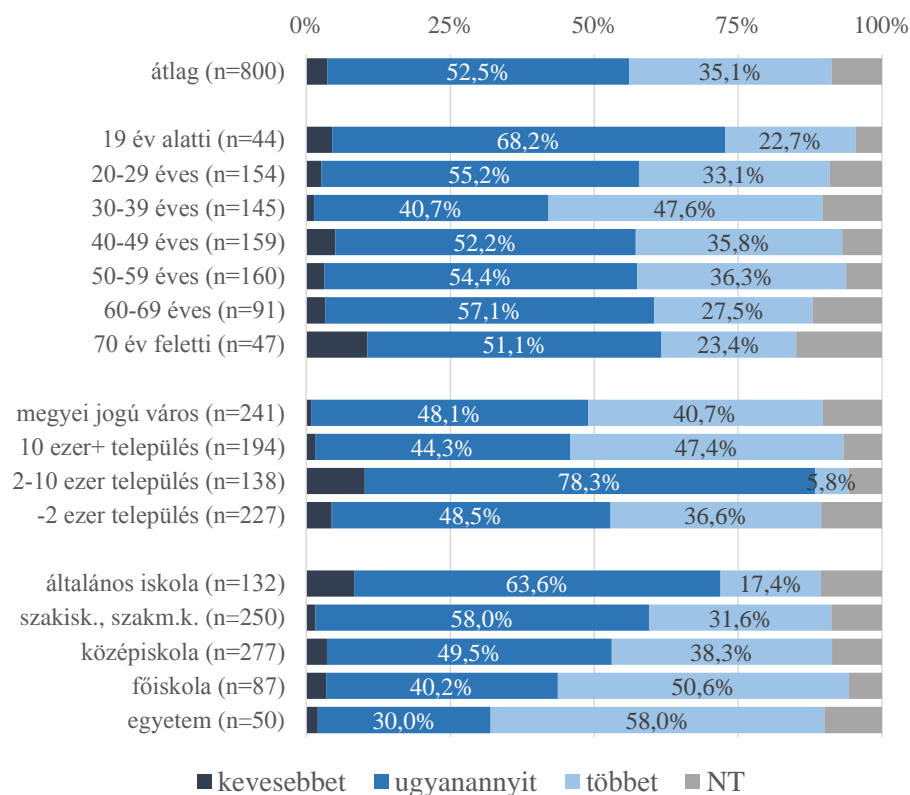
66. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás jelenleg az öt évvel ezelőtti állapothoz képest – a nemzetközi vállalatok és országok: „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

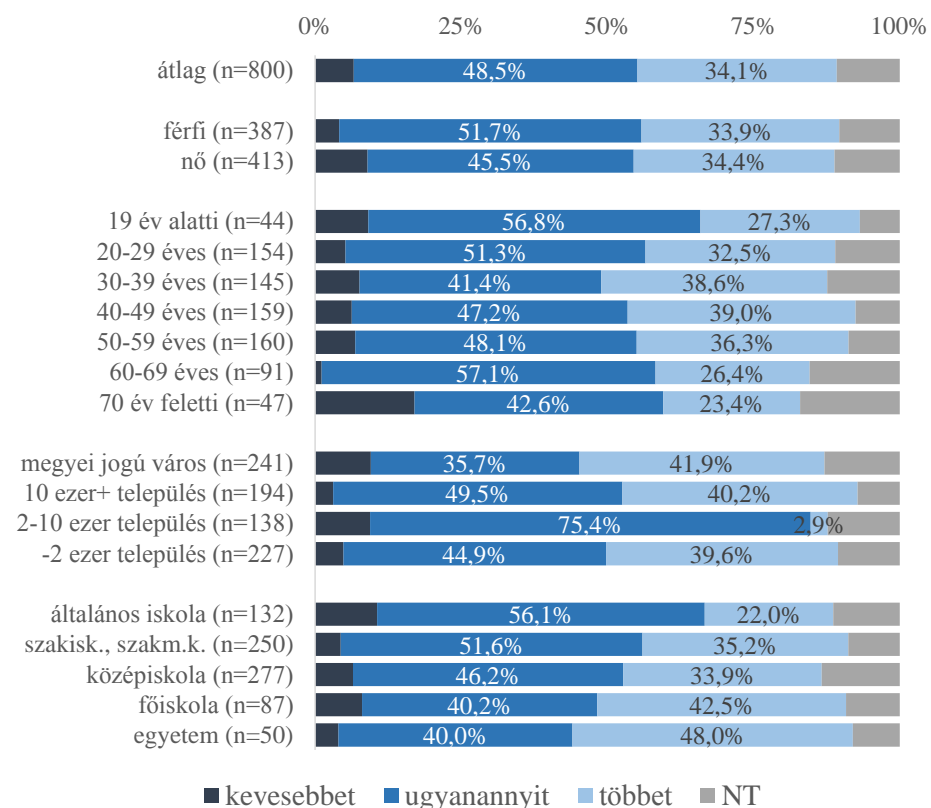
67. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás jelenleg az öt évvel ezelőtti állapothoz képest – Ön, vagyis saját maga: „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg a környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőtti állapottal?” Forrás: saját szerkesztés

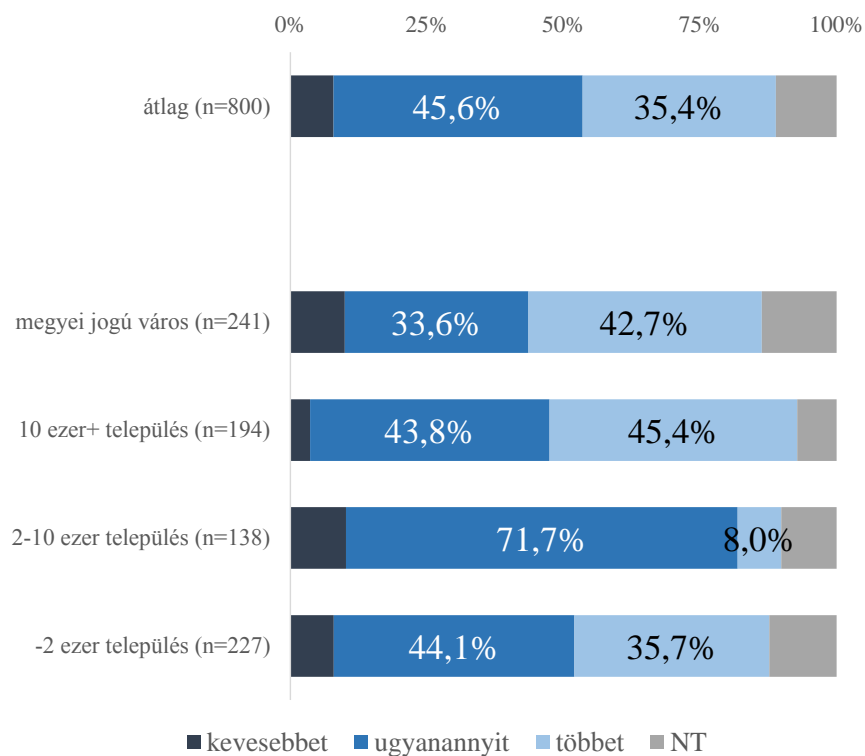
68. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás a jövőben a jelenlegi állapothoz képest – az Ön közvetlen környezete (barátai, ismerősei, kollégái): „És mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

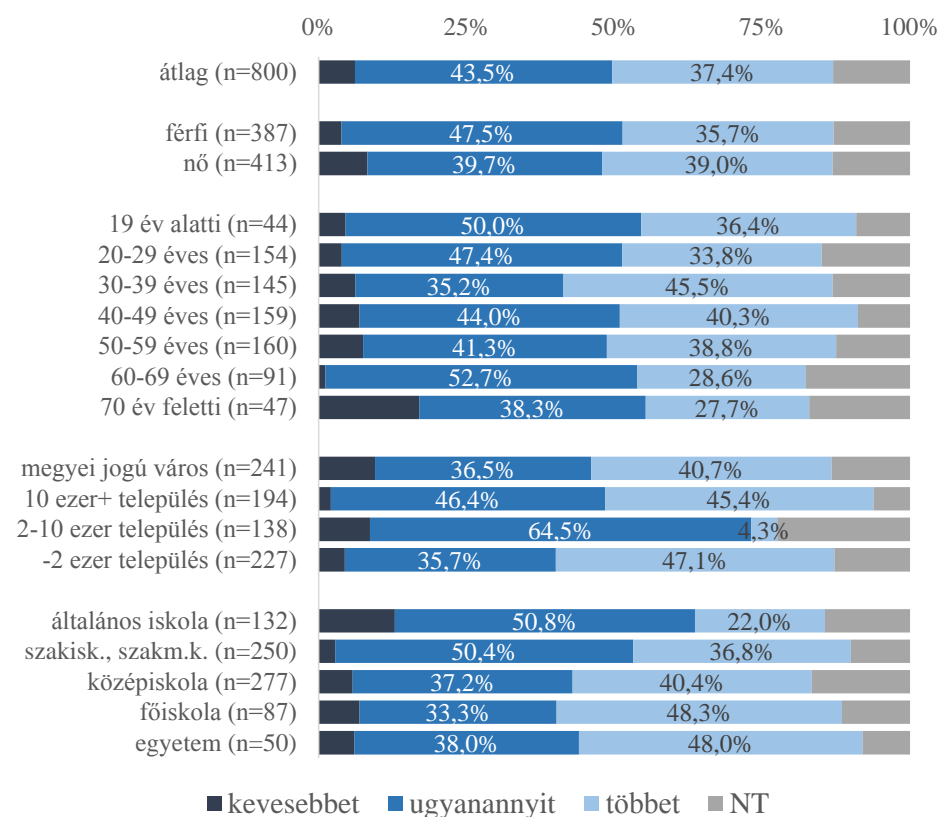
69. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás a jövőben a jelenlegi állapothoz képest – a magyarországi vállalatok: „És mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

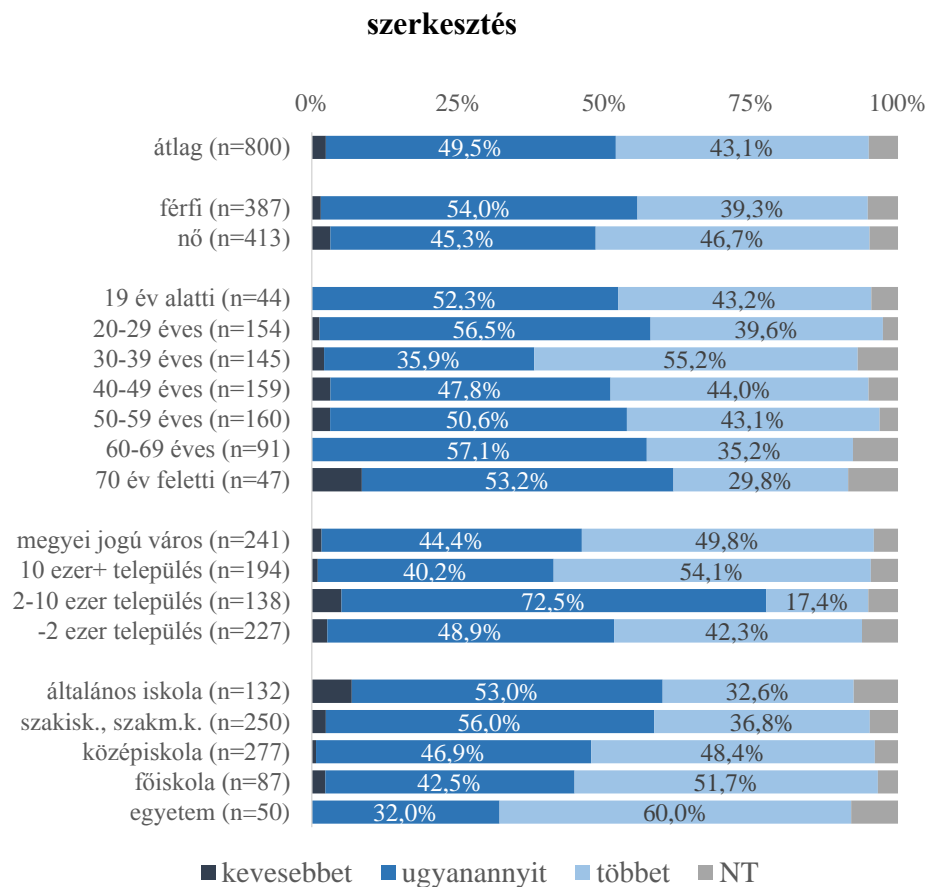
70. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás a jövőben a jelenlegi állapothoz képest – az ország vezetése: „És mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

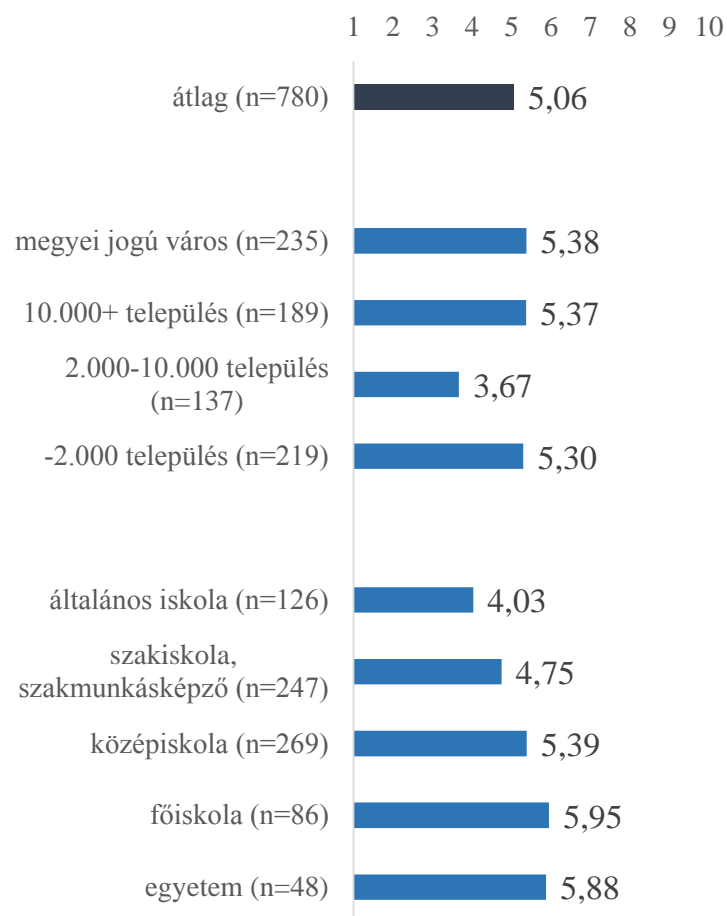
71. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás a jövőben a jelenlegi állapothoz képest - a nemzetközi vállalatok és országok: „És mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

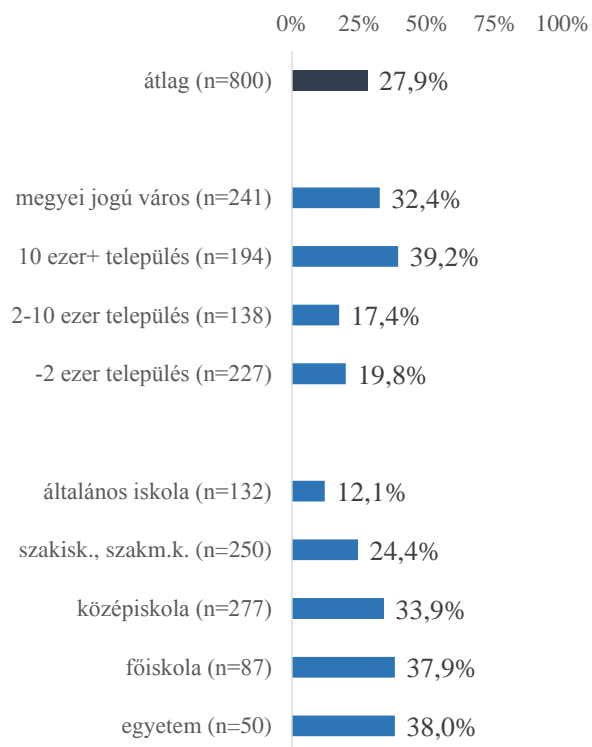
72. melléklet: Környezetvédelemmel való foglalkozás a jövőben a jelenlegi állapothoz képest – Ön, vagyis saját maga: „És mennyit foglalkoznak majd 5 év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

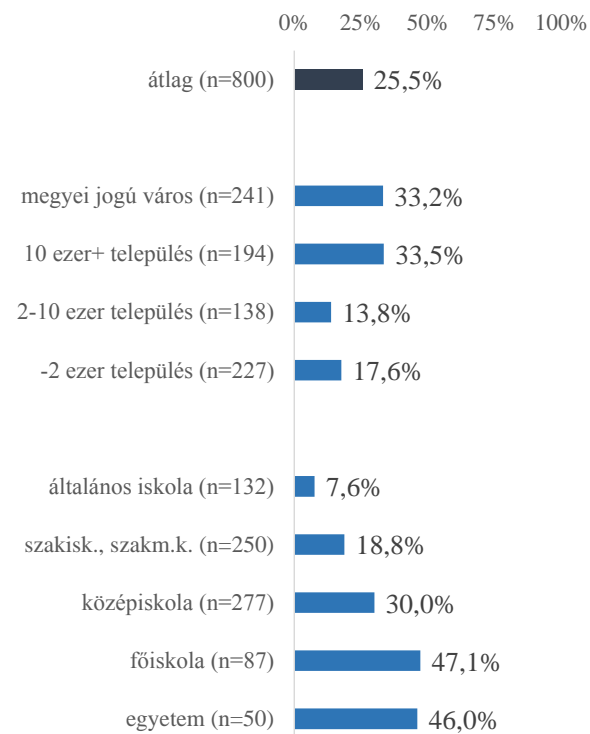
73. melléklet: Fogyasztói hatásgyakorlás a vállaltok tevékenységére: „Hisz-e abban, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére?” Forrás: saját szerkesztés

**74. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén –
Megpróbálnék szervezkedni az ott élők körében, hogy kérvényt
nyújtsunk be az illetékes hatóságokhoz: „Mit tenne, ha a
közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést
tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása
lehet?” Forrás: saját szerkesztés**

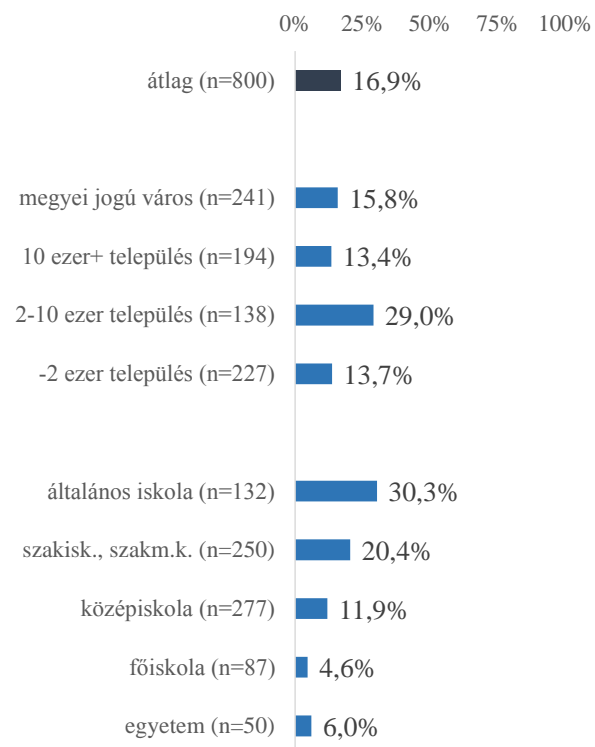

**75. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén –
Megpróbálnám felvenni a kapcsolatot befolyásos és ismert
környezetvédő csoportokkal, hogy támogassák az ügyünket:
„Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos
környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon
egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés**

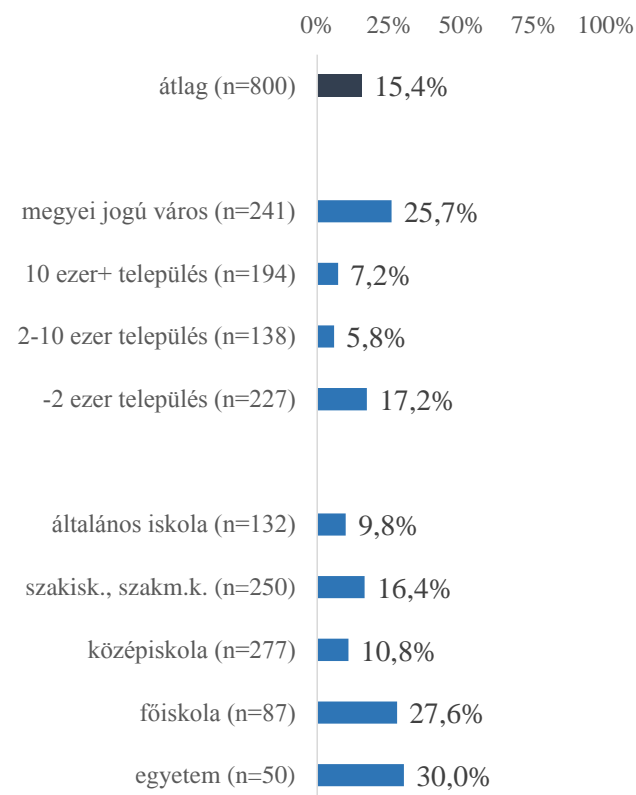

76. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén – Nem tennék semmit, mert a lakosságra/civilekre senki sem figyel:

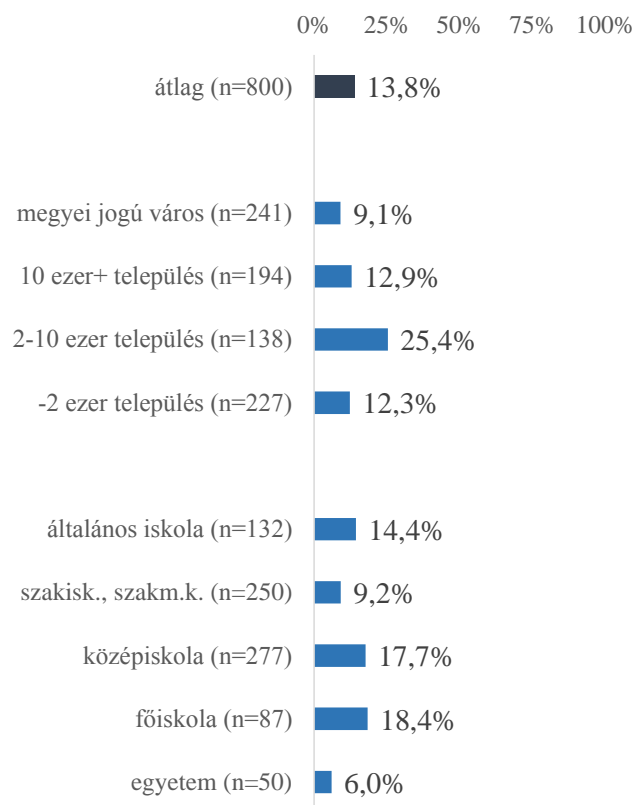
„Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

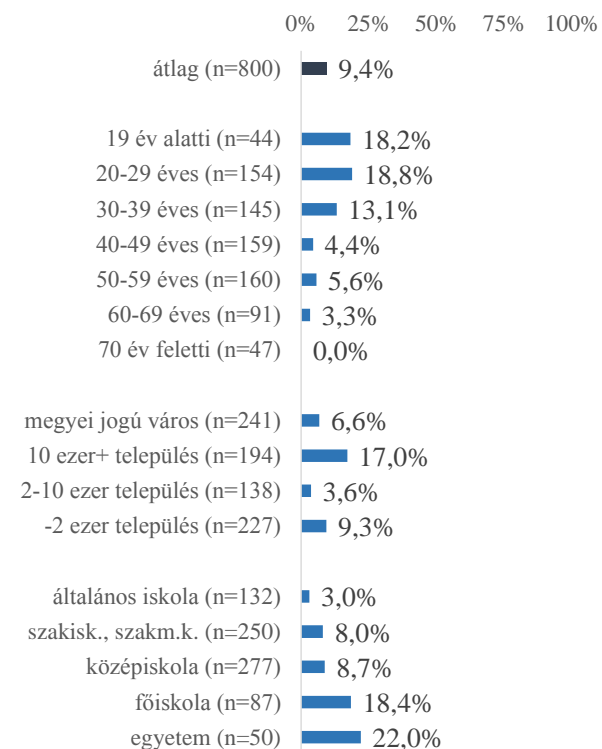
77. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén – Feljelentést tennék a bíróságon: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

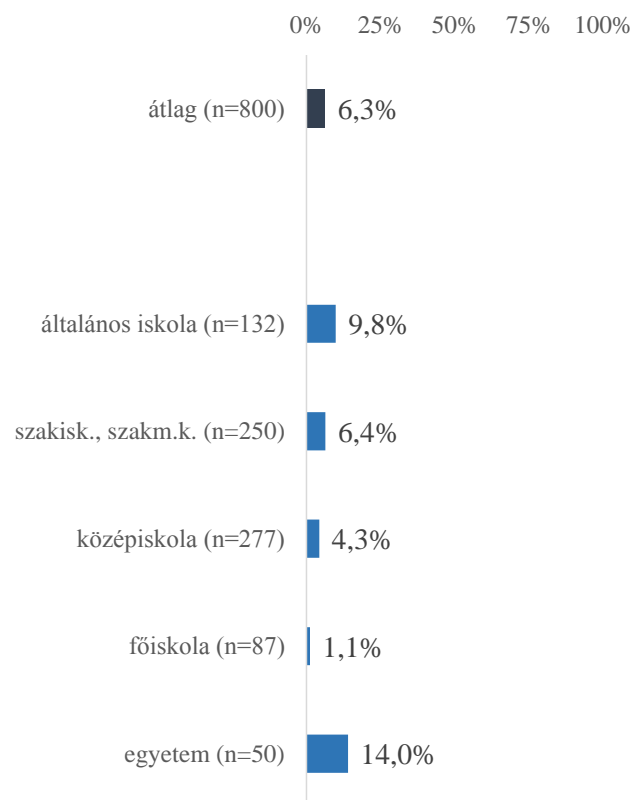
78. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén – Tiltakozó levelet írnék a szennyezést okozó vállalatnak: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

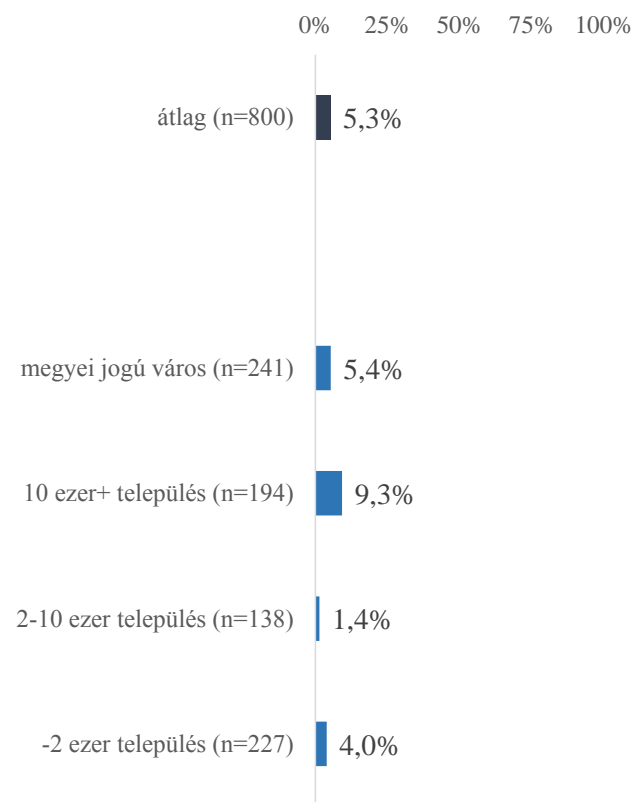
79. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén - A Facebook-on és más közösségi oldalakon kezdenék szervezkedni a vállalat ellen: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

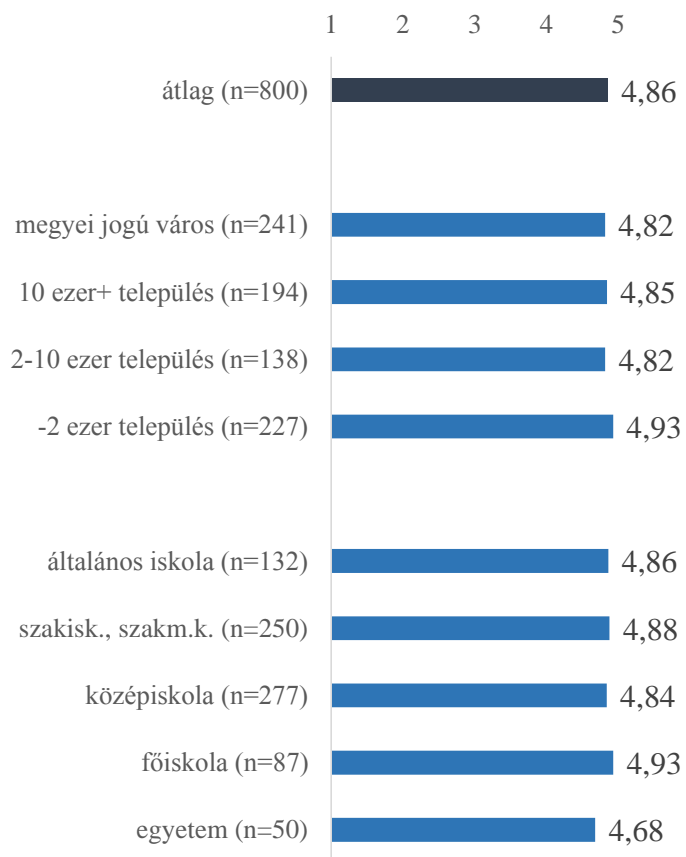
80. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén – Amint lehet, elköltöznék: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

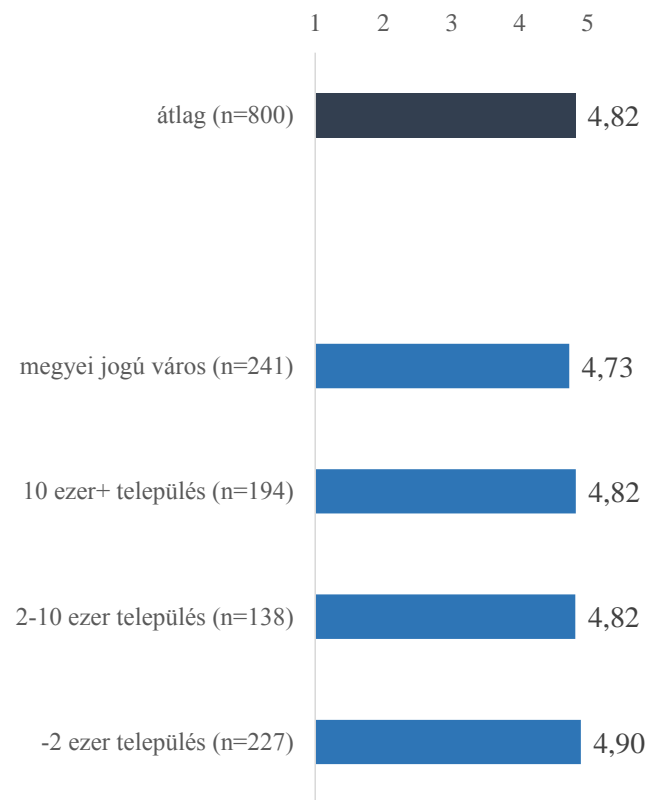
81. melléklet: Tevékenység környezetszennyezés esetén – Tiltakozó gyűlést szerveznék a szennyezést okozó vállalat ellen: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszú távon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

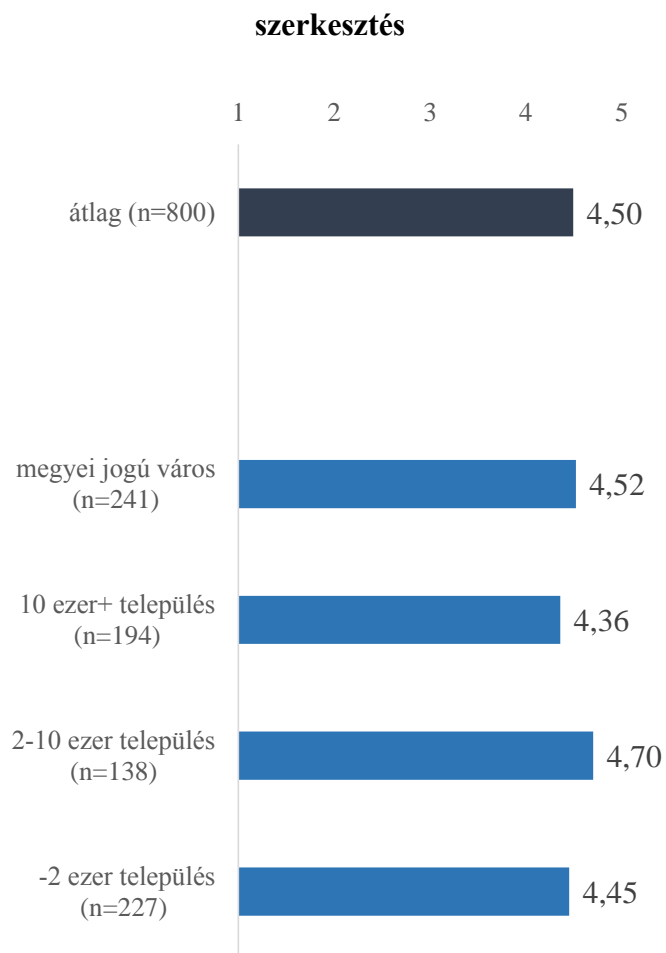
82. melléklet: Alternatív energiaforrás alkalmazása során fontos szempontok – pénzt tudjak vele megtakarítani: „Önök mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” Forrás: saját szerkesztés

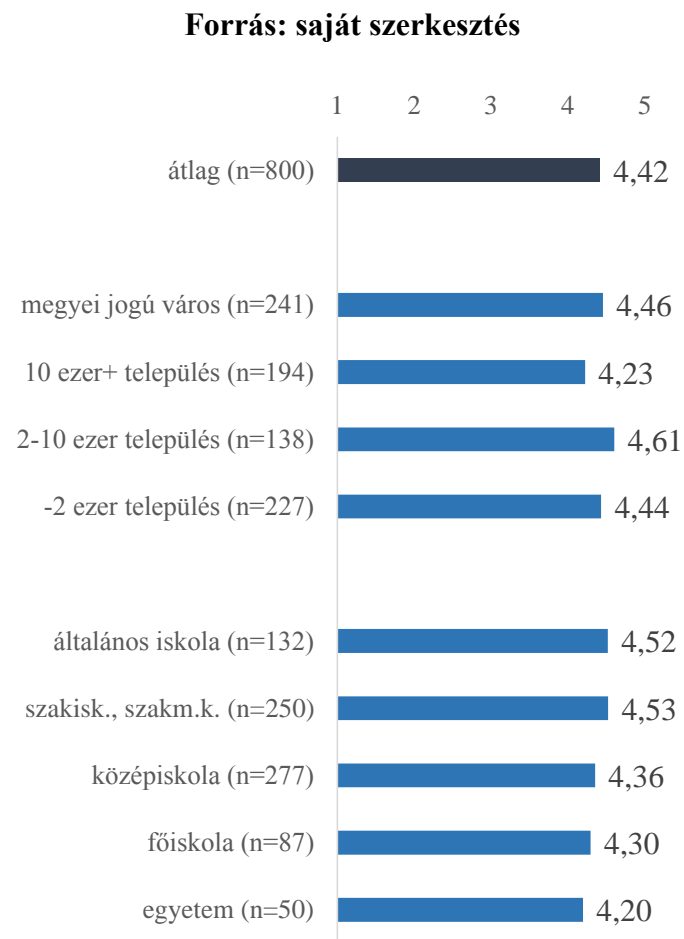
83. melléklet: Alternatív energiaforrás alkalmazása során fontos szempontok – legyen egészen biztos abban, hogy jobb, mint amit előtte használtam: „Önök mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” Forrás: saját szerkesztés

84. melléklet: Alternatív energiaforrás alkalmazása során fontos szempontok – ne legyen teljesen ismeretlen számomra: „Önnek mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” Forrás: saját szerkesztés

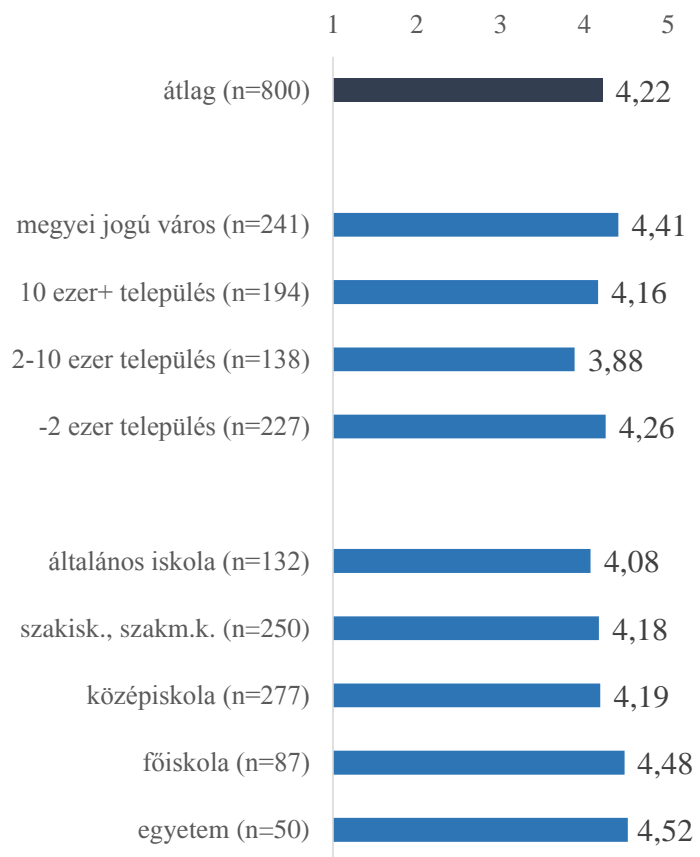

85. melléklet: Alternatív energiaforrás alkalmazása során fontos szempontok – ki lehessen próbálni mielőtt beszereltetem a házamba: „Önnek mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” Forrás: saját szerkesztés

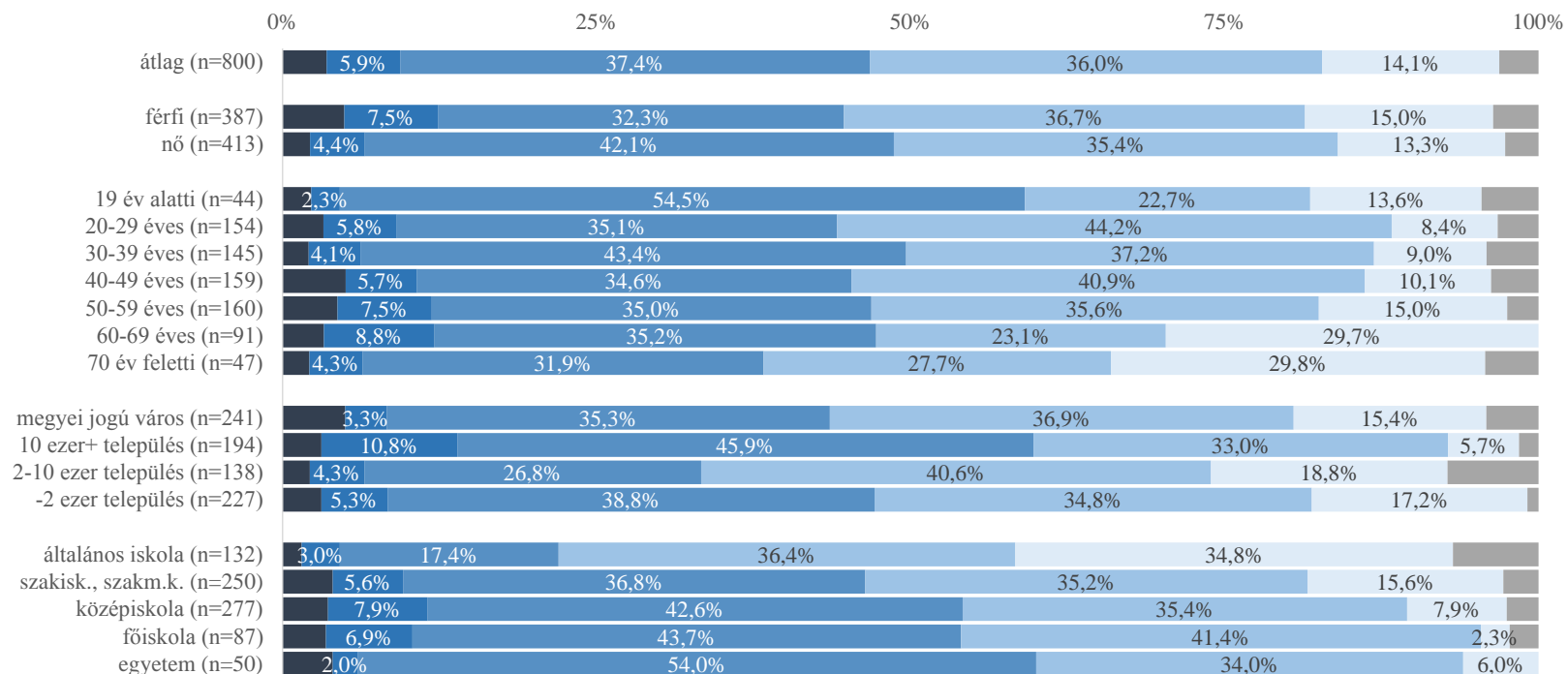

**86. melléklet: Alternatív energiaforrás alkalmazása során fontos szempontok – ne csak nekem, de a társadalomnak is tegyek jót:
„Önnek mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?”**

Forrás: saját szerkesztés

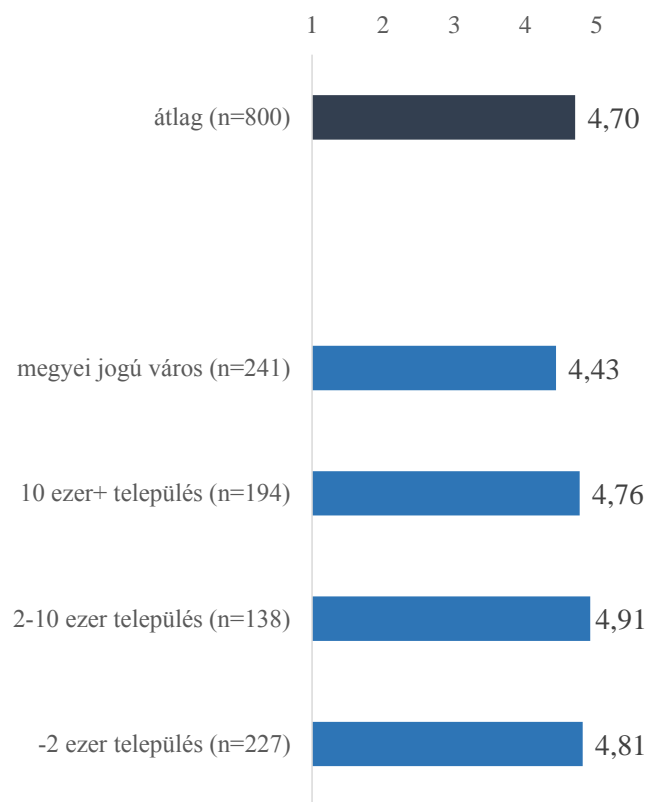
87. melléklet: Nyitottság az új piaci megoldások iránt: „Ha megjelenik egy új termék, egy új megoldás a piacon, Ön mennyire nyitott annak elfogadására?” Forrás: saját szerkesztés

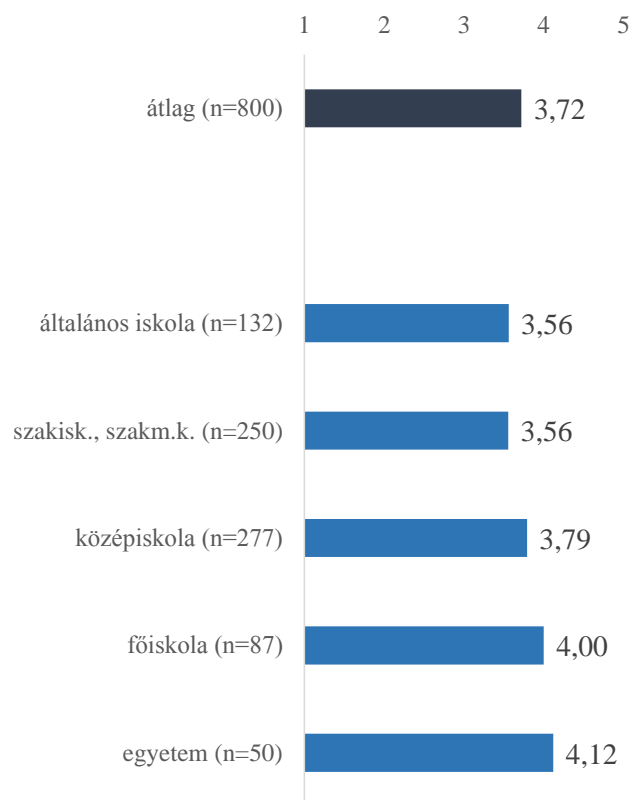
- nagyon nyitott vagyok az újdonságokra, az elsők között kezdem el használni őket
- akkor vásárolok meg, amikor még új, szeretem magam megismerni az újdonságokat és szeretek róla tanácsot adni másoknak
- nyitott vagyok az új dolgokra, de akkor, amikor már mások is használják
- kíváncsi vagyok az új dolgokra, de megvárom, amíg lemegy az áruk
- nem vásárolok új dolgokat, nem szeretek én lenni a „próbanyúl”
- NT

88. melléklet: Alternatív energiaforrásokkal kapcsolatos információforrások megbízhatósága – amit saját magam tapasztalok: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző ...”

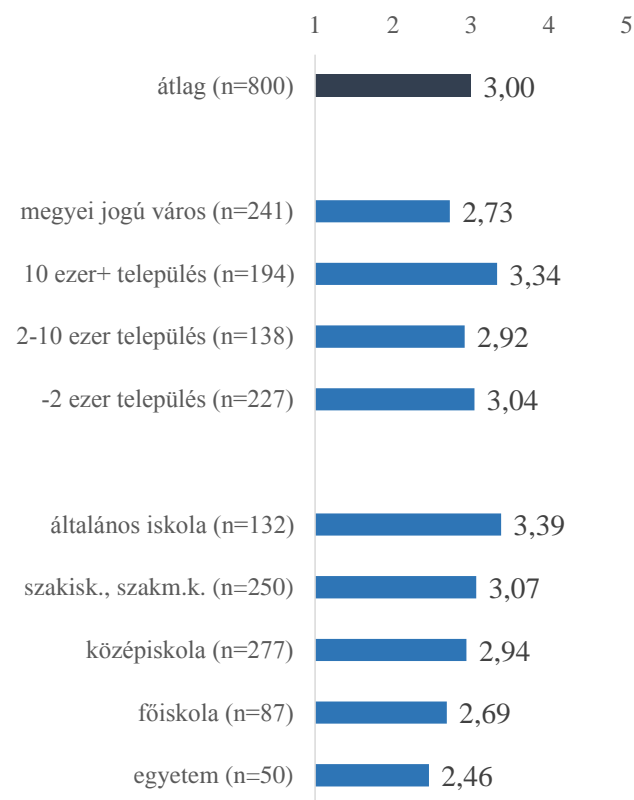
Forrás: saját szerkesztés

89. melléklet: Alternatív energiaforrásokkal kapcsolatos információforrások megbízhatósága – amit szakfolyóiratokban lehet olvasni róla: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző ...” Forrás: saját szerkesztés

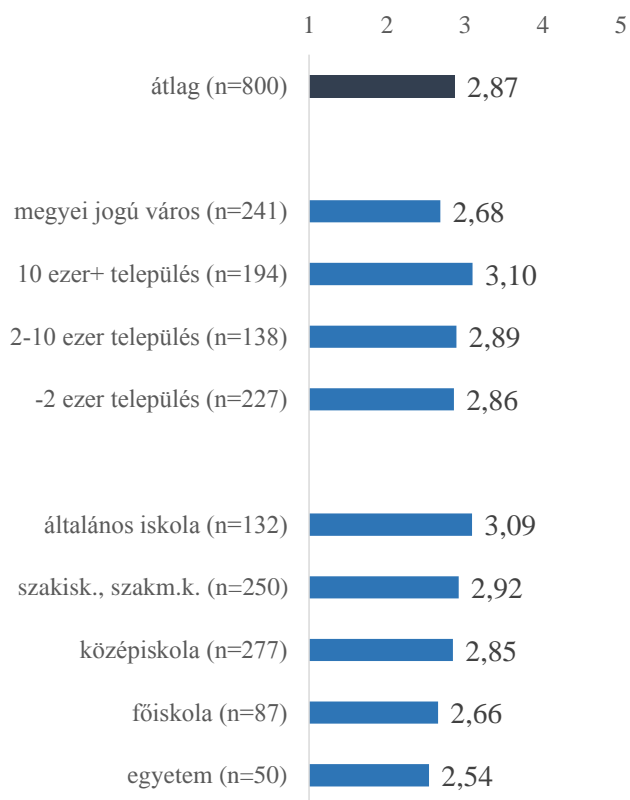

90. melléklet: Alternatív energiaforrásokkal kapcsolatos információforrások megbízhatósága – amit a tévében hallok róla: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző ...” Forrás: saját szerkesztés

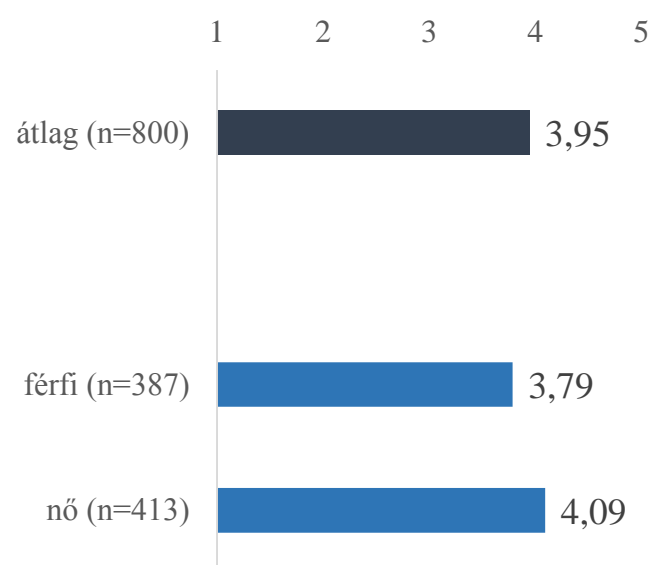
91. melléklet: Alternatív energiaforrásokkal kapcsolatos információforrások megbízhatósága – amit a napi sajtóban olvasok róla: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző ...”

Forrás: saját szerkesztés

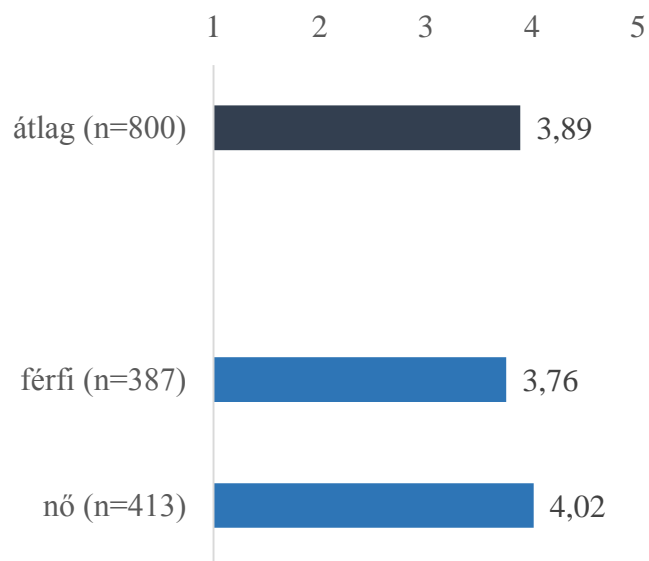

92. melléklet: Új technológiával kapcsolatos információs attitűdök – a családomat és az ismerőseimet szoktam megkérdezni: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” Forrás: saját szerkesztés

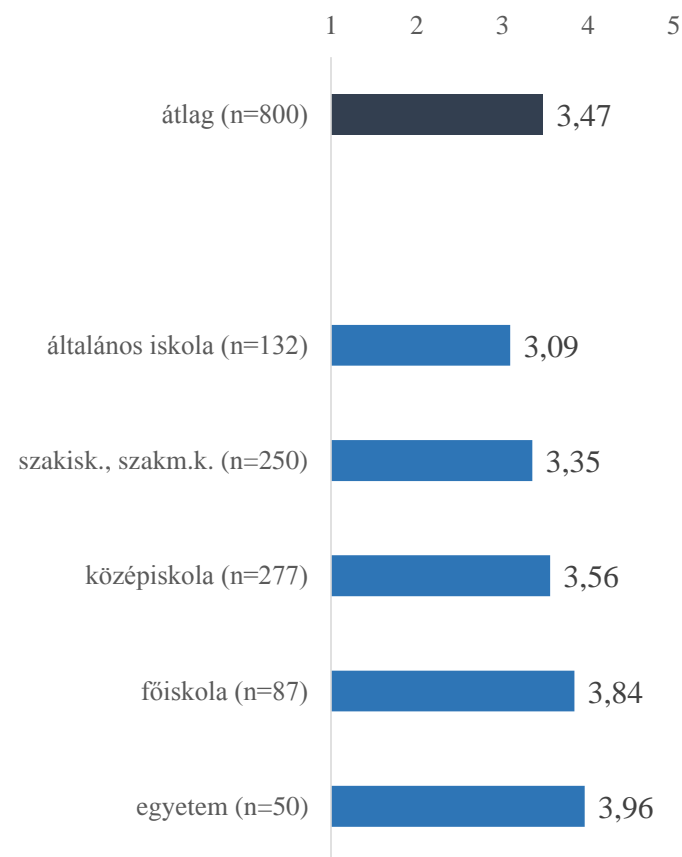
szerkesztés

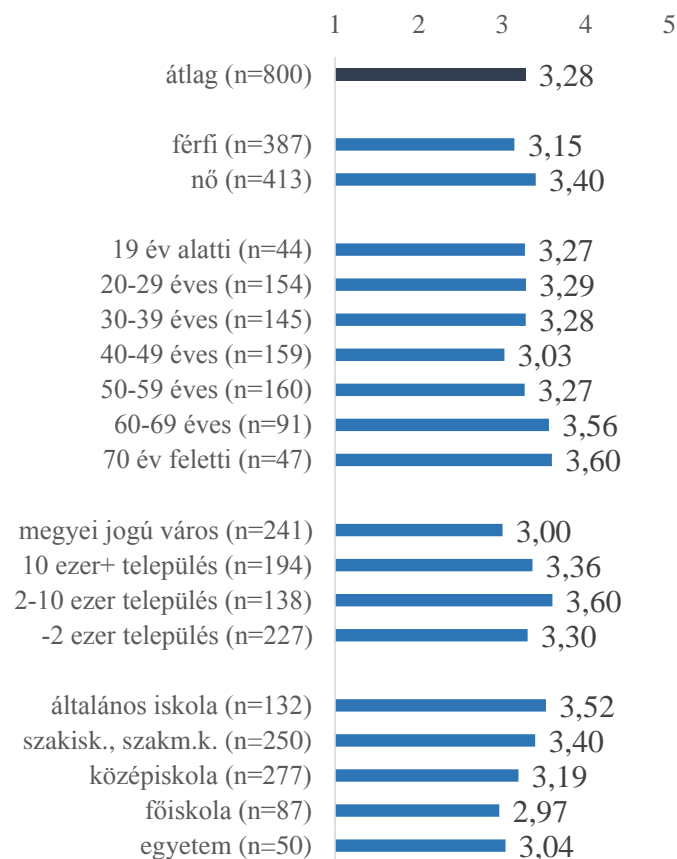
93. melléklet: Új technológiával kapcsolatos információs attitűdök – azokat szoktam megkérdezni, akikkel egyébként más témákat is mindig megbeszélék, mert bennük bízom: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” Forrás: saját szerkesztés

94. melléklet: Új technológiával kapcsolatos információs attitűdök – szakértőket szoktam megkérdezni: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” Forrás: saját szerkesztés

95. melléklet: Új technológiával kapcsolatos információs attitűdök – mindig ugyanazokat az embereket szoktam megkérdezni: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” Forrás: saját szerkesztés

96. melléklet: Új technológiával kapcsolatos információs attitűdök – senkit sem szoktam megkérdezni, egyedül keresgélek: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...” Forrás: saját szerkesztés

